

311356

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ నవంబరు నెల 24-వ తేది గురువారము

No. 197

సంపుటము ౧౫

శ్రీ సత్యభామనందనపుర శాస్త్రీకమాన బహుళ అమావాస్య.

సంచిక ౧౯౭

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవానిచే వేలకువేలు
ఘోరగృతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనోవ్వుల మాన్పును, వాయు పోట్లు
బాపును, పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును,
పోట్ల బోగొట్టును, బెంకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
మరదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నోవ్వులకు సంతోషింపజేసింది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసింది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తక
249, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బాంగళా ము.

ఆంధ్రపత్రికా విభవ సంవత్సరాది సంచిక

ఎవ్వటికీరైన రాజభృత విభవసంవత్సరాదిని సంవత్సరాదిసంచికను బ్రకటింపజేయుచున్నాము. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీ, యార్థికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపబడును. తాము పూర్వమువలెనే దయయుంచి అమూల్యములగు తమ వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మాయుద్యమమునకు దోడ్పడఁ బ్రార్థితులు.

ఈ సంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసములనావి భాగమునందే ముద్రించి సంచికను ఉగాదిశాటి కాంధ్రుల కర్పింపఁ దలఁచినాము. నియమితకాలమునకుఁ బూర్వమే వ్యాసములన్నియు మాకుఁ జేరినఁగాని అట్లు విషయవిభాగమునుగావించ ననుకూలము గానే రదు. సంచికాముద్రణ మారంభించినపిదపఁ బంపు వ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు ఏ లుండదు. కావున వ్యాసములు ౧౯౨౭ నవంబరు 30-వ తేదీలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను 'సంవత్సరాది సంచిక' అని వ్రాసి యుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతరచిత్రములును, సంపూర్ణ వివరణములతో నియమితకాలమునకుఁ బూర్వమే మాకుఁ బంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు,

ఆంధ్రపత్రికాధిపతి, 7, తంబు శెట్టి పేటి, మద్రాసు.

రు 116 లు బహుమానము

ఇప్పటివరకునేను రచించిన 15 శ్లోకావళిగ్రంథములలోను, శ్లోకావళిగ్రంథము లేనివారు ను, నమ్మకములేని వారును 8 అకాలు ఖరీదుగల శ్లోకావళి ప్రథమబోధినియు, కొంతవరకు ప్రవేశముగలవారు రు 8-లు ఖరీదుగల శ్లోకావళి విద్యాప్రకాశిక భాషలభ్యాసమును చదివినచో పూర్తిగా సహాయకారియగును. శ్లోకావళి ప్రథమబోధినివలన ఒక వారములోజాలకే శ్లోకావళిగ్రంథము ప్రవేశముగలిగితిరును. అట్టివారికి ఈ 2 గ్రంథములలో నేదినచ్చకపోయినను మైబహుమాన మియ్యబడును. ఇంకను వివరములు కావలసినవారు వ్రాయును.

3349

ఆకెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి,

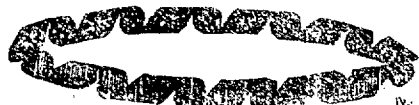
గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

కామబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్దాను, బంగారు వెండినగల

వర్తకులు 437/3 టంకసాలపేటి, సాహుకారుపేట, మద్రాసు.

3137

దరఖాస్తును పంపిన ఉచితముగ క్యాటలాగు పంపబడును.

కలరాకు మోఘమైనమందు విషాచినివారిణి

గత యిరువది సంవత్సరముల నుండియు అనేక ప్రాణులను రక్షించి ఖ్యాతివహించియున్నది. ప్రతి యింటను ప్రతిమనుష్యుని వద్దను యీ కాలములో ముఖ్యముగ వుంచుకొనవలెను. కలరా విరేచనములకేగాక జగట నెత్తురు అజీర్ణ విరేచనములకును ప్రయోగించును. 3814

వెల రు 1-2-0

డజన్ రు 12-0-0

ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామశాస్త్రి,
ఏ. కె. ఏ. సి. ఆయుర్వేద నిలయం, బెజవాడ.

త్వరలోపద్యుచున్నారు! త్వరలో వచ్చుచున్నార!!
మెడలిస్సు వచ్చుచున్నారు! పచ్చిఫెట్టులు పొందినవారి వచ్చుచున్నారు!

వెద్దాపురం సిల్క్ బట్టలు

మీకు కావలసిన అన్నిరకముల సిల్క్ బట్టలు, జరీనా లుబట్టలు, ప్రసిద్ధిచెందిన శేట్టు సిల్క్ కోటింగ్స్ ఖడ్గబట్టలు తీసికొని మద్రాసులో బహుళభోవు కాంక్షను యశివీక్షణున వచ్చుచున్నారు. కావలసిన రకములు యప్రతివకొ స్టోరులో మీరు స్వల్పలాభముతో తీసికొనవచ్చును.

వెసల. సుబ్బారాయుడు

అందుకో,

సిల్క్ బట్టల వర్తకులు, వెద్దాపురం.

టెలిగ్రాఫిక్ అడ్రసు: "సిల్క్" వెద్దాపురం.

గ్రంథ స్వీకారము

నీతిమార్గాని:—గ్రంథకర్త: శ్రీ మాతల పాటి నరసింహశాస్త్రిగారు. క్రాసుపైజు ౨౯ పుటలు. వెల రూ. ౧. చంద్రికాముద్రాక్షరశాల, గుంటూరు.

'అన్నమాటను తప్పవము,' 'ఆవహరి నొంటరిగ వాటకములను పంపవము,' 'నీపుస్తకములను కుభ్రముగ సంఘకొనుము'—ఇట్టి నీతివాక్యములు నిండినపుస్తకమిది.

రామదాసునాటకము:—గ్రంథకర్త: రావు సాహెబు డి. వేంకటరమణయ్య, పి. ఏ. గారు. డెమ్మిపైజు ౯౦ పుటలు. వెల ౧ రూ. రెండవవార్షిక.

తొలి హర్షలోని కొన్ని పాటలను మారుగా నిండు కొన్ని పద్యములు రచింపబడినవి. పాటలన్నియు గ్రంథముచివర అనుబంధముగా చేర్చబడినవి. 'ఈ రెండవవార్షికలో గ్రంథము నింకను రంగానుపాలము గావించినాను' అని గ్రంథకర్తగారు ఉపోద్ఘాతమున ప్రాముఖ్యపెన్నారు.

ఈ పుస్తకము దొరకుచోటు:—

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రి అండ్ సన్స్, 292, ఎస్. ప్ల. నేడ్, చెన్నపురి. హిగ్గి బాతమ్ కంపెనీ రైల్వే పుస్తకశాలలోనూడ దొరకును.

శ్రీమన్నారాయణకవచము:—బమ్మెర నాథనామాత్యకృతము. శ్రీ అయ్యగారి పీఠభద్రరావు గారిచే టీక వ్రాయబడినది. వెల రూ. అజాలు.

శేషవల్ బుక్ డిపో, రాజమండ్రి.

శ్రీసూర్యపురాణము:—గ్రంథకర్త: శ్రీ వేమూరి జగన్నాథశర్మగారు. శ్రీ గిడుగు వేంకట సీతాపతిగారిచే సంకీర్ణితము. డెమ్మిపైజు ౧౩౪ పుటలు.

శ్రీ గిడుగు వేంకట రామమూర్తిపంతులు గారు దీనిపై నొసగిన యభిప్రాయము తిలకింపవలసింది. అందువారు 'అష్టాదశపురాణాసారము' తెలుగున వచనముగా రచించిన శ్రీవేమూరి జగన్నాథశర్మగారు ఓడ్రభాషలో నున్న సూర్యపురాణము తెలుగుచేసి తెలుగువారికి వంద నీయులై నారు... రచన సాఫల్యమునే ఉన్నది... ఇదివరకు శేష కవిని ఎరుగని ముచ్చట్లు ఎన్నో ఈపురాణమందున్నవి. ఇతరపురాణములు ఏఉద్దేశముతో తెలుగువారు గురువుతున్నారో ఆఉద్దేశముతోనే ఈసూర్యపురాణము కూడా చదివి తే వారికోరిక తప్పకుండా నెరవేరుతుంది. అని వ్రాసినారు.

మియువారు గ్రంథకర్తగారిచేత 'సహాయోపాధ్యాయులు, ఆస్థానాగ్రాహులు, భద్రాచలం, గంజాం జిల్లా' అని వ్రాయవలెను.

దీనబంధు కవీరు:—గ్రంథకర్త: శ్రీ తారా నాథ్ గారు. ప్రకాశకులు: ఆమెమార్ ప్రెస్ పబ్లికేషన్స్, సియేవన్, బెంగళూరుసిటీ. క్రాసుపైజు ౨౦ పుటలు. (వెల తెలియదు.)

ఇది యొక హిందీనాటకము. దీనికి గాంధీమహాత్ముడు వ్రాసిన భూమిక యనువాదము ఈదిన గలదు: 'నామనాటకజ్ఞుల మేమియు లేదు. నే నీప్రయత్నము ననుమోదించుచున్నాను. దీనివలన రాష్ట్రభాషా ప్రేమ యాప్రదేశమున వృద్ధిపొందు ననుభవతో అట్లు చేయుచున్నాను.'

ఇది స్వల్పకాలములో ప్రదర్శించుట కనువుగ వ్రాయబడినది.

భద్రాద్రిరాముడు:—కర్త: శ్రీ అల్లమ రాజు నారాయణరావుగారు. క్రాసుపైజు ౯ పుటలు. వెల ౦-౨-౦. లలిత అండ్ కో., గచ్చబొలసేటి, బెజవాడ, కృష్ణాజిల్లా.

చవల:—అనువాదకర్త: శ్రీ. పండిత ఆదిభట్ల తిరియ్యసాగర్ గారు. డెమ్మిపైజు ౨౩౨ పుటలు. వెల రూ. ౧-౦-౦.

ఇదియొక నిరూపకనవల. ఇది శ్రీ తే. త్రేమోహన భూషాగారి వంగమాతృక కనువాదము. కథ రక్తి గూర్చుచున్నది. తెలియు సరళముగనే యున్నది.

నలరమవారు శేషజుక్క గ్రంథమాలాధికారులకు, 'పూడి పెద్దివారి వీధి, బరంపురం (గంజాం)' అని వ్రాయవలెను.

వెన్నెలకుప్పలు:—సంపాదకులు: శ్రీ ఊటు కూరు సత్యనారాయణరావుగారు. క్రాసుపైజు ౫౬ పుటలు. వెల సారస్వతచంద్రికామండలి చందాదారులకు రూ. ౧, ఇతరులకు రూ. ౧-౪-౦.

సారస్వతచంద్రికామండలి, ఆర్. పాడు, గంపల గూడెంపొట్టు (కృష్ణాజిల్లా.)

ఇది కొన్ని ఆధునిక ఖండకావ్యముల సంపుటము. శ్రీ నందిరాజు లక్ష్మీనారాయణ దీక్షితచరిత్రము అబ్బురాజు హనుమంతరాయశర్మ పాకయాజి విరచితము పద్యకావ్యము ౫ ఆశ్వాసములు. డబుల్ క్రాసు పైజులో ౩౪౦ పేజీలుగల గ్రంథము. ఆంధ్రదేశము నందు మూడు ౧౦౦ సం. క్రిందు జన్మించి నియోగి బ్రాహ్మణులయందు వేదవిద్యను వ్యాపింపజేసిన నందిరాజు లక్ష్మీనారాయణదీక్షితులవారి జీవితచరిత్ర మిందు వివరముగ విర్ణయపడియున్నది. పాకయలకు కులభ్రముగ జలియుటకై పీఠికయందు దీక్షితులవారిచరిత్రము సంగ్రహముగ వచనమున వ్రాయబడియున్నది. వెల రూ. ౧.

విలాసము: అబ్బురాజు హనుమంతరాయశర్మ పాకయాజిగారు. హైస్కూలు తెలుగుపండితులు, పెరవల్-చావలిపొట్టు, గుంటూరుజిల్లా.

ధమ్మపదము:—ఆంధ్రగ్రంథమాలయందలి ఎనిమిదవనుము ఇది శ్రీ కిశోరి రంగాచార్యులుగారు అనువదించినది. క్రాసుపైజు ౧౧౨ పుటలు. వెల ౧౦ అజాలు.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, ౨, తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు.

ఇది 'పాలీభాషయందు వ్రాయబడిన బౌద్ధవైదిక గ్రంథములలో' నొక్కటి. క్లిష్టపదములున్నను అనువాదము సుబోధముగనే యున్నది.

ఇందు 'బుద్ధునిధర్మకృత దేశములు,' 'బౌద్ధమత సిద్ధాంతములు' అనురెండవభాగాలు చేరియున్నవి. తుట్టుతుడకు కొన్ని పారిభాషికపదములను చక్కనిటిప్పణమున్నది. శ్రీకాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు దీనికి ప్రశస్తమైన ప్రస్తావన వ్రాసియున్నారు.

ఇది ఆంధ్రభాషలోని బౌద్ధమతవిషయకవాఙ్మయమున నొక విలువగలగ్రంథము.

త్వ ర ప దు డు

వెలువడినది.

వెలువడినది.

బసవపురాణము

గ్రంథకర్త:—పాల్కురికి సోమనాథకవి.

పరిష్కర్త: బ్ర. శ్రీ. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు
నిలాసము:—ఆంధ్రగ్రంథమాల, 7, తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాస్.

పరిశ్రేష్ఠ శతాబ్దమున వెలసిన శైవమత ప్రతిపాదకముగు ద్విపదకావ్యము. ఇందు శైవమతోద్ధారకుడగు బసవేశ్వరునియు, తత్పూర్వులు, తత్సమకాలీనులునగు శివభక్తులయు చరిత్రములను సరసముగను, పాఠకులు మనసుకరగి తనయు లగునట్లు గను కవి వర్ణించినాడు. గ్రంథమున మధురమధురములగు బానుదెనుగుపలుకుల జాలువార్చి రచనమున ముద్దులు గురిపించినాడు. గ్రంథము భిన్నభిన్న రాష్ట్రములకు జెందిన పెక్కుతాళపత్రమాతృకలతో సరిచూచి పరిష్కరింపబడినది. పాఠాంతరములు సూచింపబడినవి. పరిష్కర్త రచించిన అమూల్యముగ పీఠిక (129 పు.) యిందుగలదు. ఆకాలపు టపూర్వ సారస్వతచారిత్రక విశేషముల లెక్కకు మిక్కిలిగనందు పరిష్కర్త యేర్పికూర్చినారు. ఆధునిక కవికుమారుల కిది యత్యంతోపకారకము.

ధార్వాడ జ్యోతిర్మాత్ర సభ

బొంబాయి ప్రసిద్ధినిగోని ధార్వాడజిల్లా గ్రామమున మంగళవార పౌర్ణమియందలి హైస్కూలువిద్వంసునందు 1927 సం. మేనెల 26, 27, 28, 29 తేదీలకు సరియగు ప్రభవనామ సంవత్సర వైశాఖ కృష్ణదశమి గురువారము మొదలుకొని త్రయోదశి ఆదివారమువరకు నాలుగుదినములు పంచాంగనిర్ణయ సభ జరిగెను. అందు ఉత్తరాది మతపితాభివతు లగు శ్రీ శ్రీ శ్రీ సత్యధ్యానతీర్థస్వామిలవారు ఆ గ్రా స నా ధి ప త్యమును వహించిరి. ఆ సభకు నిస్సేనుప్రజ్ఞ గలవార లనేకమంది విచ్చేసిరి అందులో గొందరిపేరులు:—

1. బరోడా సంస్థాన పండితులు బ్రహ్మశ్రీ అమృత రామనారాయణశాస్త్రిగారు.
 2. రావుబహదూర్ చింతామణిరావు సి. వి. వైద్య ఆలయ నానాసాహెబ్ రిజిస్టర్డ్ హోమో డిగ్రీ గావలియర్ పూనా.
 3. పి. హెచ్. డి. డాక్టరు లద్దు యమ్. ఏ. జమీందార్, పూనా.
 4. విద్యారణ్యపంచానన విద్యావాచస్పతి క. వి. రామ చంద్రాచార్యులు, కలికివాయి, నెల్లూరుజిల్లా.
 5. వెంకటకుబ్బాశాస్త్రి కొల్లాగారిం, మైసూరుజిల్లా.
 6. మహామహాపాధ్యాయ నామదేవశాస్త్రి అభ్యంకర్ పూనా షర్మజన్ కాలేజి సంస్కృత పండితులు.
 7. శంకరశాస్త్రి మాలారకర్ ఆనందాశ్రమపండితులు పూనా.
 8. రంగాచార్యరెడ్డి డక్కన్ కాలేజి సంస్కృత పండితులు.
 9. హరిహర ప్రాణ శంకరభట్ ఆ హ మ్మ దా బాదు సాయనపంచాంగకర్త.
 10. అప్పారావు జెరే అధి, బెల్గాంజిల్లా.
 11. క. వి. వెంకటరాఘవాచార్యులు, నెల్లూరుజిల్లా.
 12. అనంతకాశీనాథ సరవస్వె, కాల్యాణి, బాంబే.
- ఇంకను పండితరేణ్యు లనేకమంది విచ్చేసి సభను ఆతిరమ్యముగ నెరవేర్చిరి. అందు చర్చింపబడినయంతములు:—

సిద్ధాంతపంచాంగము వాక్యపంచాంగము దృగ్గజిత పంచాంగము సాయనపంచాంగము అని నాలుగు విధములగు పంచాంగములు వస్తే కెక్కియున్నవి. పిట్టలో నొండొకటిని చాల గడియలు ఎచ్చుతల్లులు గలిగియున్నవి. ఎద్దానిం బట్టి కర్మాచరణచేయవలయును?

అందు ముందు సిద్ధాంతగ్రంథకారులు చేసిన తిథి నిర్ణయమా? ధర్మశాస్త్రగ్రంథకారులు చేసిన తిథినిర్ణయమా, గ్రాహ్యమా?

సిద్ధాంతశాస్త్రానితభిద్యులు? పాశ్చాత్యయంత్రజేతిత గ్రహసాధితభిద్యులు? కర్మార్థములు?

సంవత్సర ప్రమాణవిచారము, ఆయనాంతముల ప్రమాణము ఆయనాం శారంభకాలనిర్ణయము సంపారస్థాతమునకు చలనము గలదా?

భగవాం మెచ్చొట ప్రారంభము? (అనగా రైవతపక్షమా లేక చైత్రపక్షమా గ్రాహ్య మని అర్థము) బీజసంస్కారమే కర్మగులందు చేయవలయు.

ఈ విషయములు చక్కగా అనేక మతభేదములతోడ జర్చింపబడినవి.

ఈసభయందు ముఖ్యముగ సి. వి. వైద్యగారు నవీన వాదపక్షమును స్వీకరించిరి. అమృతరామ నారాయణశాస్త్రి గారు ప్రాచీనవాదమును స్వీకరించి చర్చించిరి. మిగతవారలు వారి వారి ఇష్టమైనవాదమును బలపరచి యుక్తులను ప్రమాణములను వెల్లడించుచుండిరి.

బ్రహ్మశ్రీ పిల్లలగరి పూర్ణయ్యసిద్ధాంతిగారు రచించిన జ్యోతిర్నిర్ణయంతసంగ్రహముమీద బొంబాయి రాజధాని జ్యోతిర్నిర్ణయములచే దర్శితప్రమాణములకు అనాకరత్యహాపా ప్రామాణ్యము మోపబడెను. ఆ విషయమై ఆచార్యులవారు అనేకదేశ గ్రంథములందలి ప్రమాణములను జూపి మెప్పించిరి.

ఇంగ్లీషు పండితులకు సంస్కృత పండితులకు కలిగిన సంవత్సరప్రమాణమున ఇంగ్లీషు సంవత్సరమానముతో వారము సరిగ నేర్పడదను బొంబాయిసభలోని తీర్మానమును చర్చించు తరి సాయికుపురికి గలిగిన మహాకోలాహలమును ఆచార్యులవారు, వారు రచించిన జేటు కాల్యులేటర్ ప్రకారము. లెక్కజేసి ఇంగ్లీషు షర్మ మానమునగూడ వారము సరివచ్చునని మృదుశైలితో శాంతపరచిరి. అంతట సభ చక్కగజరిగెను

వింతలు విశేషములు తెలిపాను పెట్టెలో ప్రకటనలు

తమంతటతామే వెనుకప్రక్కనుండి దీపముతో నిలబడుట

లండనులో 2500 తెలిపాను పెట్టెలలో విద్యుచ్ఛక్తిచే నడుపబడు ప్రకటనముల నేర్పాటు జేసినట్లు. తెలిపానులో పిలిచేటప్పటికి ఈ ప్రకటనలు తమంతటతామే కంటికి సరిగా ఆ ఎత్తుకు 24 ప్రకటనలు రంగులతో గూడుకొని ఆడుచుండునట్లు. కండ్లయెడట దీపముతో వెలుగుచుండును. ఒక్కొక్క ప్రకటనము 7 క్షణములుండును. ప్రదర్శనముంతయు మూడునిమిషములుండును ఉదయము 8 గంటలలగాయను రాత్రి 10 గంటల వరకు పనిచేయుచుండునని సకడే అబ్జర్వేషపత్రిక దెలుపుచున్నది. ఈయంత్రములు నిశ్శబ్దముగా నుండునట్లు. ప్రత్యుత్తరము అలస్యమైనపుడు ప్రాణమునిసిగి అక్కడ నిలుచుండుట కంటే ఈలోపుగ ఈ ప్రకటనలను జూచుచు ఆనందింపవచ్చుననుచున్నారు.

* * *

ఒకనిభార్యను ఎత్తుకుబోయి ఇంకొకరికి విక్రయించుట

ఇండోలో రెసిడెన్సీ బజారులో పాలు ఆమ్మువాడు ముల్లా అనువ్యక్తి తమలపాకలదుకాణదారు నుండరుడు అను వానిభార్యను లేవదీసికబోయి మిల్లులో పనిచేయుచున్నందున అనువానికి 100 నూరు రూపాయలకు అమ్మివేసెను. ఇంటినుండి లేవదీసికబోవుచు పునుమతితులసి శరీరమున 2100 రూపాయలగలుగెడెను. 1500 రూపాయల కరెన్సీనోట్లుండెను చేతిలో. కాని ఈమెను మన్నింగునిది చివెట్టిపోయినపుడు చేతదమ్మిడిగూడ లేదట. మన్నింగు తినేసెనో లేక లేవదీసికబోవు అమ్మివేసిన పాలవాడేతినెనో తెలియదు. కాని పాలవానికి ఆయిదుసంవత్సరములు కఠినశిక్షనువిధించిరి. 500 రూపాయలు జరిమానా వేసిరి. జరిమానా ఇవ్వనిచో ఒకసంవత్సరము అదనముగ శిక్ష ననుభవించవలెను.

* * *

రైల్వేలోనే తెలిపానులు

చాలవారము బోవు ఇంగ్లీషు ఎక్స్ప్రెస్ రైల్వేలో తెలిపానులను బెట్టెదరట్లు ఇట్టిరైలు తెలిపానులు ఇదివరకే అమెరికాలోను జర్మనీలోను యున్నవట. ఇట్టిను హ్యంబర్గు రైలులోనున్నవట. ఇది వర్తకులను ప్రదేశముగలచే తెలిపాను అనవసర మనుచున్నారు. దీనిని వర్తకులు ప్రజలు మహా ప్రసాదముగ జూచుకొనుచున్నారు.

దెల్లినలో ఒక ఫలహారపు టంగడిగలదు. ప్రతి బల్ల దగ్గర ఒక తెలిపానును అమర్చిరట బల్లలన్నిటికి 1, 2, 3 అని సంఖ్యలను తెలుపజేసిరి. తన సానమునుండి కడలకనే ప్రాత స్నేహితునితో మాట్లాడుటకుగాని క్రొత్తగా స్నేహమును కలుగజేసికొనుటకుగాని చాల హాయిగ నున్నదట.

* * *

తిమింగిలములు పెండ్లియాడునట. అందులో బహు భార్యాత్వముగూడ గలదనుచున్నారు. కాని డాక్టరు కెంపు గారు ప్రతిరేవులోను తిమింగిలములకు భార్య యుండదనుచున్నారు.

* * *

పక్షులకు వాదనలకు మాంసమునకు తగులకుండ ఈకలను పీకివేయుటకొక మరను క్రొత్తగా లండనులో కనిపెట్టిరి. దానిని మొన్న లండనులో జరిగినజంతు ప్రదర్శనములో ఈయంత్రమును ప్రదర్శించిరి.

* * *

యుగంధర వత్తికా పోషణార్థము. ఏలూరు గ్రేట్ ఇండియన్ థియేటర్ వారిచే ప్రతాపరుద్రయము.

26-11-27 శనివారము ఏలూరు
యుగంధరుడు:- డాక్టరు. జి. వి. సుబ్బరావుగారు
(తెనాలి)

1-12-27 గురువారము గుడివాడ
శ్రీ ముంజులూరు కృష్ణరావుగారు

చెకుముకి:- శ్రీ ముంజులూరు కృష్ణరావుగారు
పేరయ్య, సుల్తాన్:- శ్రీ కందుకూరు అంబికానాథ వరప్రసాదరావుగారు

శ్రీ వి. ఎస్. దేవరగారు
ప్రతాపుడు:- శ్రీమాన్ సాతులూరు నరసింహాచార్యులుగారు

పాములను కూరగా వండి వడ్డించుట

వ్యాపారము లాభించుట

టోక్యోలో (జపాను) గ్రీంజా అను ముఖ్యముగ బజారు వీధిలో ఫలహారపుటంగడిని బెట్టి పాములను, గోదరు కప్పలను, తా బేల్లను, కప్పలను కూరగావండి విక్రయించుచున్నారు.

చారలను పాములను తిన్నచో 'గ్లాండు' రోగములు, నరముల బలహీనత పోవునట. సాధారణముగ ఆరోగ్యమునకు మంచిదట.

సాధారణముగ బలహీనముగ ఉన్నవారు నత్తలను వండి తిన్న దార్ధ్యము గల్గుననియు అదుకాణములో ప్రకటనములను అంటించిరట.

నగరములో ఇతరచోట్లగూడ ఇట్టిదుకాణములున్నవట. కిక్కిరియించు అద్దములలో బ్రతికియున్న పాములనే ప్రాకునట్లు జేతురట. పాములను తిన్నచో, ద్రావక గూఢముగ మర్దన చేసి కొన్నను మంచి మం దనుచున్నారు.

ఇందుకై ప్రత్యేకముగా పాములను బట్టువారు పనిచేసి మందులంగడిలోను హోల్డేర్లకు పంపింపు చేసెదరట.

ఈ 'గ్రీంజా' ఫలహారపు దుకాణమునకు నేపి రెస్టారంటు అనిపేరు. అతిశుభ్రముగ, నిర్మలముగ నుండును. ఒక నూరు పయ్యోగించిన పక్షులును, గరిటెలను మరితర పనిముట్లను క్రిమి దోషము లేకుండ చేయుచుండురు. ఒక్కొక్క పక్షము ఒక యునై టెడ్ ప్లేట్ను జోలరునుండి 45 డాలరుల ఖరీదుగలదు.

శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరులవారు

నవంబరు నెల 26, 27 వ తేదీలందు, తణుకులో ప్రాణాయామపరీక్ష విషయమై పత్రికలలో ప్రకటనచేసిన ప్రకారము దరఖాస్తులు చేరనందున, ప్రాణాయామపరీక్షను నిలుపుదల చేయడమైనది. "శీవబ్రహ్మోక్త్య రాజయోగ సారావృత్తి" గ్రంథమును రచించిన వైయోగీశ్వరుల వారు 26, 27 తేదీలందు తణుకులో యుండురనియు, నాటి దినములలో వారిని దర్శించవలయుననియు ననేకులు యెదురుచూచుచున్నందున ఆరవి త్రమై వైయోగీశ్వరులు, ఈనెల 24-వ, తేదీ గురువారమునాడు రాత్రి 8 గంటలకు చెన్నపురిలో మొయిలయెక్కి 25-వ తేదీ ఉదయమున తాడేపల్లిగూడములో దిగి నాటి సాయంత్రమునకు, తణుకుపొయి చేరబోవుచున్నారు 25-యేదలు 30-యవ తేదీలవరకును తణుకులోనేయుండురు. వైయోగీశ్వరులవారివద్ద ఉపదేశమును బొందగోరువారు, తణుకులో ఉపదేశము బొందవచ్చును. "శీవబ్రహ్మోక్త్య రాజయోగ సారావృత్తి" వలయువారు, గ్రంథకర్తవద్ద నేరుగా బుచ్చుకొనవచ్చును.

బొన్నలగడ్డ వెంకటేశ్వరస్వామి,
ఆనందవిలాస, తణుకు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా

నీలుసత్యాగ్రహము

గంగాధరేశ్వరకోయిల మైదానముందు సభ
నిన్న సాయంత్రము 6 గంటలకు పరుగు వాకంబోనన్న గంగాధరేశ్వర కోయిల మైదానముందు నీలుసత్యాగ్రహ సభ జరుపబడెను. శ్రీ ముత్యంబులు సాంబమూర్తిగా తగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి.

అగ్రాసనాధిపతిగారు సత్యాగ్రహ ఉద్యమమును గూర్చి తెలిసికొనవలెనని చెప్పినగరముందును ఇతర గ్రామములందును ఉత్సాహముగ ముగియించిరి. చెన్ననగరముం దనేక నాయకులు ఈ సభలకు వచ్చుటయేగాక సత్యాగ్రహము జరుపుటకు నిశ్చయించియున్నారనియు ఇతర ప్రదేశములనుండి కాసన సభ్యులు ఇచ్చటికి రావన్నారనియు వారును సత్యాగ్రహము జరిపెద రని చెప్పి అందరిని జేగముగ స్వచ్ఛందనే వాడేశములో జేరవలెనని హెచ్చరించిరి.

తరువాత శ్రీయ్యత వి. యల్. కాప్రెగారు తమిళ భాషయందు మాట్లాడించుచు నీలువిగ్రహమును ఒక్కరాత్రి ఎవరికి తెలియకుండ పాడుచేయక న్యాయమైనమార్గమున పోరాడి ప్రభుత్వమువారిచేతనే తీయించవలసిన దనియు, దేశమునకు సంబంధించిన విషయములు వచ్చినప్పు డన్ని మతములవారు ఒకటిగా నుండవలెననియు, నీలువిగ్రహమువల్ల భారతీయుల ఆత్మ గౌరవమునకు నష్టము కనుక విగ్రహమును తీసివేయించవలసిన దనియు నుడిచిరి.

శ్రీ బులుకు సాంబమూర్తి గారు తమ ఆంత్యోపన్యాసమునం దిట్లు నుడిచిరి. ఈ సత్యాగ్రహయుద్ధము చండకాసనమును సామ్రాజ్యవిస్తీర్ణ కాంక్షయు గలిగిన ప్రభుత్వమునకును, భారతీయులతోను పట్టుదలతోను చేత విముక్తికై పోరాడుచున్న భారతీయులకును జరుగుచున్నది. భారతీయులను పరిపాలించుటకు ఇంగ్లీషువారి కేవిధమైన హక్కును లేను.

భారతీయుల స్వపరిపాలనార్హతను పరిశీలించుటకై యేర్పాటుచేసిన రాయలుకమిషను పూర్తిగా బహిష్కరించుటయే గాక మన ప్రతినిధుల దేశమున కంతటకును బంపి పరిశీలుట తెలిసికొని ప్రజల కనుకూలముగ రాజ్యాంగవిధానమును తీయించుచేసి దాని వలన బ్రిటిషు గవర్న మెంటుతోపాటు ప్రజాప్రభుత్వమును కూడ జరుపుచుండవలెను. బ్రిటిషువారిచే తయారుచేయబడు పట్టువులను గూడ పూర్తిగా బహిష్కరింపవలెను. కాసనసభ్యులచే తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామాలు నిప్పించి సదరు సభలను ఖాళీగా నుంచవలసినది.

మద్రాసు పౌరు లందరూ నీసత్యాగ్రహ ఉద్యమమున పాల్గొని కాసన తిరస్కారము చేయగల రని ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయవలసినది. అఖిల భారతకాంగ్రెసునం దీఉద్యమమును గూర్చి ఉపపాదించబోవు తీర్మానము నేకగ్రీవముగా నామోదింపబడుటకై వందలకొలదిపౌరులు వ్యవస్థించి నేపాదేశమును జేరి జయప్రదముగా కొనసాగించుచు, ఇకనుండి ఉద్యమము తీవ్రముగ నడుపబడును. అందుకొరకు ధనమును జనమును కావలెను. కనుక త్యాగగిలీ రందరును ఈ ఉద్యమమునందు పని చేయవలసినది. శక్తికేరీవారు ధనసహాయమునైనను జేయవలసినది. శక్తివంతుల లేకుండ నందరు నిష్క్రమ ధనసహాయము జేయవలసిన దని హెచ్చరించిరి.

తరువాత వేణుగోపాల చెట్టిగారు మాట్లాడిరి. సభ ముగిసెను.

ఏనగ కావలసినను వెంటనే మా వద్దకు దయచేయుడు!

నవరంబంగారుకు, నీమ వెండికి పూచీనిచ్చెదము.

ఇదివరలో మానద్దలావాదేవి చేయుచున్న వారికి మేమేమి విశేషముగా తెలుప నవసరము లేదు. లేనివారు ఒకడసా బేరముచేసిన తప్పక తృప్తిని బడయగల రని మాకు దృఢ నమ్మకము గలదు.

తండ్రివలసము: } ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి, గురు స్వామి శెట్టి కంపెనీ,
"ఉమ్మిడియార్" } నగల వర్తకులు, 25 చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

(తెలిపాను నెం 2802)

కాశ్యోర్రావుగారిపై కేసు

బందరులో విచారణ జరుగుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

పిటిషనర్ల సాక్షుల విచారణ

22-11-27

1. కంపర్ల పల్లపురూపున్నది. బందరు

నాకు ఆరేళ్లముల పల్లపురూపున్నది. నాకు వోటు వున్నది. కాశ్యోర్రావుగారికి నా వోటును ముని పురాణం నూరికాస్త్రీగారు వడ్లమన్నాటి కళామయ్యగారు మున్నగు వారువచ్చినారు. వారు రెండుపర్యాయములువచ్చినారు. మొదటిసారివచ్చినపుడు కాశ్యోర్రావుగారికి వోటిమ్మని అడిగినారు. ఆలోచిస్తామనిచెప్పినారు. రెండవసారివచ్చినపుడు కాశ్యోర్రావుగారికి వోటిమ్మని అయిదురూపాయలు యిస్తామని చెప్పినారు.

వి. వి. కె. :- ఈ ఆక్షేపణ వివరములలో చేర్చలేదు.

రా. :- 11-వ ఆయిటమును చూడుడు

వి. వి. కె. :- 11-వ ఆయిటము వివరము లియ్యలేదు.

న్యాయ :- ఆయినను సాక్షి యేమిచెప్పినో చూడము.

రా. :- (సాక్షితో) మీరు యేమిచెప్పినారు?

సా. :- మా యిష్టమువచ్చినవారికి వోటిస్తాము. డబ్బు అక్కర్లేదు అని చెప్పినాము. జవారుపేటస్టేషనులో వోటు వేసినాము. స్టేషనువద్ద కాశ్యోర్రావుగారికి వోటిమ్మని నూరికాస్త్రీగారు అడిగినారు. వోటిస్తే అనుకున్న ప్రకారం యిస్తామని నూరికాస్త్రీగారు చెప్పినారు. నూరికాస్త్రీగారు కళామయ్యగారు ఆరోజున యింకా చాలమందిని అడిగినారు. పోలింగ్ రోజున నన్ను అడిగినపుడు నూరికాస్త్రీగారు చాలమందిని అడిగినారు.

వి. వి. కె. :- ఈ వాదనలు వివరములలో లేదు కనుక యీ సాక్షులను నే నాక్షేపించుచున్నాను.

క్రాస్ పరీక్ష

రెండవపర్యాయము వచ్చినపుడు, కరిం శెట్టి వెంకటరత్నం గారి అరుగుమీద వుండగా డబ్బిస్తామని చెప్పినారు. వెంకటరత్నం గారిల్లికాలువవద్దనున్నది. మధ్యాహ్నం రెండు గంటలకు అడిగినారు. కరిం శెట్టి వెంకటరత్నం నా మేనమామ. నాతో చెప్పినపుడు ఆతనుకూడ వున్నాడు. ఆతనుకూడ కొద్దువచ్చి వున్నాడు. ఇద్దరిలో నాతో చెప్పినది నూరికాస్త్రీగారు. మే మిద్దరము వారిద్దరు మాత్రమే యున్నాము. మేమడగకుండా వారంతిరువారే డబ్బిస్తామని చెప్పినారు. అదివరకు నూరికాస్త్రీగారి సెరుగుదన. అదివరకు అయినను నాకు పరిచయములేదు.

న్యాయ :- మీకు నాకరుగు యిచ్చినయెడల వారినిగుర్తించి తీసుకొని రాగలవా?

సా. :- తీసికొని రాగలను కూకామయ్యగారిని నేనెరుగను. అక్కడకువచ్చినపుడు నూరికాస్త్రీగారి నడుగగా కూకామయ్యగారిని చెప్పినారు. ఇద్దరు వచ్చినారుకనుక వారెవరిని అడిగినాము. కూకామయ్యగారు మాట్లాడలేదు. కూకామయ్యగారు యెర్రటివాడు అయిన గొడుగుపేటలో వున్నారని చెప్పుతారుకాని స్వయముగ యెరుగనువోట్లు మూడునాలుగు రోజులకిస్తారనగా వారువచ్చినారు. తరువాత పోలింగువద్ద నూరికాస్త్రీగారు మాత్రమే కనపడినారు. ఆపుడు పది పదిన్నర అవుతుంది. వోటిమ్మలకు నా ఆంక్షలు నేను వెల్లినాను. వెంకటరత్నం నూరికాస్త్రీగారు మాట్లాడినపుడు నావద్దలేదు. నూరికాస్త్రీగారే ముందు మాట్లాడినారు. రెండవసారికూడ మా యిష్టమువచ్చినవారికి యిస్తామని చెప్పినాను. మొదటి పర్యాయము అడిగినపుడు మేము పుచ్చుకోమన్నాము. కదా తిరిగి యెందుకు అడుగుతారని వారిని ప్రశ్నించలేదు. మా పేటవారు 20 మంది వచ్చినారు. మే మిద్దరము పోలింగ్ స్టేషనువద్ద మాట్లాడినపుడు చాలమంది వున్నారు. వారిపేర్లు జ్ఞాపకములేవు. మా యిల్లు కాశ్యోర్రావుగారి పేటలో నున్నది. రత్నం గంగయ్య మాకు పొంసాయి దాడుడు. వెంకటరత్నం యిల్లుకూడ అక్కడనే వున్నది. రత్నం గంగయ్యనున్న స్థానమురా లేదు. అయిన క్రింద కనపడలేదు. ఆయనను కొద్దులో చూడలేను. పోలింగ్ స్టేషనుకు విన్నకోట రామయ్యగారు తీసుకు వచ్చినారు. రత్నం గంగయ్యగారి అల్లుడు కొల్లిపర రమణయ్య నాయుడుగారి లేమ్మడు. రామయ్యగారు మీర్జాపురం రాజాగారికి వోటిమ్మని అడిగినారు.

న్యాయ :- నీవోటు మీర్జాపురం రాజాగారి కిస్తామని వాగ్దానము చేసినావా?

మిడ్లెస్ సాండిల్వుడ్ సోపు.

దానియొక్క సువాసన చాలా గంటలవరకు నుండును. 4219

మిక్కిలి పరిశుభ్రమైనదియు, వివేకులచే వెంటనే ఆమోదింపదగిన సోపు యిదియే. ప్రకృతసంబంధమైన చందనపు కొయ్యయొక్క సువాసనను గలిగియుండి, మిక్కిలి గుణకారి నైనదియు చాలా గంటల వరకు మంచినువాసన నివ్వగలిగిన దిదియే. ప్రత్యేకముగా తయారు కాబడి ఉపయోగించువారులకు మిగుల సంతృప్తిగలిగించును.

బజారులందు దీని మాదిరిలు అనేకములు గలవు.

మీరు మిడ్లెస్ సోపునే కావలెనని కోరుడు. శుద్ధమైనదియు, అనాదినండి తయారు కాబడుచున్నదియే.

మిడ్లెస్ మాంచెస్టరువారిచే తయారు కాబడుచున్నది.

కెమిస్టు లందరినద్దను, సోప్టు లన్నింటియందును దొరికును

వివరములకు :

Post Box No. 313
Bombay.
నకు వ్రాయుడు.

సా. :- రామయ్యగారిలో వాగ్దానముచేసినాను. రామయ్యగారు మావార్లు మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్లరు. మరోపాటు ఆయన కాపురముయ్యగారు బ్యాండ్లరుగారు రామయ్యగారు అంతా ఒక పార్టీ వారేమా నాకు తెలియదు. వారు స్నేహితులేమాకూడ నాకు తెలియదు. నాకు మల్లబోయలో భూమివున్నది. నాపేర పట్టలేదు. తండ్రిపేర పట్టావున్నది. నే నెవరికి బాకీలేను. ఇద్దరుముగ్గురు మన్నదములము. మా అన్నకు తొమ్మిదికరములు వున్నది. నాపాలం యొకరముకి 8, 10 బస్తాలు పండుతుంది. నూరికాస్త్రీగారు చెప్పినట్లుగా మా పేటలో నివారితో చెప్పినాను. కూనపరెడ్డి, రామమూర్తి; అడపాల లక్ష్మయ్యలతో చెప్పినాను. నూరికాస్త్రీగారు రాకపూర్వము రామయ్యగారువచ్చి రాజాగారికి వోటిమ్మన్నారేమా జ్ఞాపకములేదు. దరిమిలా వచ్చినారు. మ్యూనిసిపల్ యెన్నికలలో యెప్పుడు విన్నకోట రామయ్యగారిపక్షమే వుంటాము.

పునర్విచారణ లేదు

న్యాయ :- మిమ్ములను లంచమిస్తామని యెందుకు చెప్పినారు? లంచముపుచ్చుకొనే అలవాటు మీకు వున్నదా?

సా. :- అలవాటు లేదు.

న్యాయ :- నా రెండువచ్చి అడిగినారు?

సా. :- నాకు తెలియదు.

న్యాయ :- నుబ్బారావుగారికి మీకు అయిదు రూపాయ లిస్తానన్నారని యెట్లు తెలిసినది?

సా. :- నాకు తెలియదు. నుబ్బారావుగారేవచ్చి మమ్ములను అడిగినారు.

2 వ సాక్షి కరిం శెట్టి వెంకటరత్నం

మాది కాశ్యోర్రావుగారి పేటకాపురం నాకువోటువున్నది. కాశ్యోర్రావుగారికి వోటిమ్మని పురాణం నూరికాస్త్రీగారు మరియొకరు వచ్చినారు. వారు రెండుసార్లువచ్చినారు. కాశ్యోర్రావుగారికి వోటిమ్మని అడిగినారు. రెండవసారి వచ్చినపుడు, అయిదురూపాయ లిస్తామనియు, వోటిమ్మవలసినదనియు చెప్పినారు. మా పేటలో వోటర్ల నందరిని అడిగినారు. జవారుపేటలో పోలింగ్ స్టేషనుకు వెల్లినాము. నూరికాస్త్రీగారు కన్నడి వోటిస్తే అనుకొన్న ప్రకారం యిస్తామని చెప్పినారు. అక్కడ నూరికాస్త్రీగారు చాలమందితో మాట్లాడినారు. వోటిమ్మని అడిగినారు 16 యొకరముల పల్లపురూపు వున్నది.

క్రాస్ పరీక్ష

భగవంతుని నా మేనల్లుడు. బెజవాడ స్టేషను కాశ్యోర్రావుగారిని చెప్పినారు. రెండుసార్లు మాయిల్ల కేవచ్చినారు. రెండవదఫా మాయింటి అరుగుమీద నేను భగవంతుని కూర్చోనియుండగా అడిగినారు. అదివరకు నూరికాస్త్రీగారి సెరుగన. పోలింగు

లో వున్నపుడు అక్కడకు వెళ్లమండేవాడు. ఇప్పుడు పింఠకు పుచ్చుకున్నాడు. నూరికాస్త్రీగారు నాతో చెప్పినారు. మేము ఆలోచించి చెపుతానని మొదటిదఫా చెప్పినాను. రెండవదఫా కూడ మేము ఆలోచించి చెపుతామన్నాము. ఆపుడు భగవంతుని మాట్లాడలేదు. రెండవ ఆయనసంగతి కనుక్కోనేలేదు. రెండవ ఆయన, నూరికాస్త్రీగారివెంబడి వచ్చినాడు. నాదగ్గరవుండగా, రెండవఆయన వారెవరో అడుగలేదు. తరువాత వారు యితరులను వోట్లు అడుగుచుండగా వెల్లినాడు. ఇంకెవరికైనా అడుగుచుండగా నేను చూడలేదు. కాశ్యోర్రావుగారికి వోటిమ్మని యితరులను అడుగుచుండగా నేను చూచినాను. నూరికాస్త్రీగారు జవారుపేటలో యెన్నికదినమున కన్నడినారు. నూరికాస్త్రీగారువచ్చినతరువాత విన్నకోట చినరామయ్య నాయుడుగారు రాజాగారికి వోటిమ్మని అడిగినారు. జమిందారుగారి కిస్తామని రామయ్యగారిలో చెప్పినాము. మ్యూనిసిపల్ యెన్నికలలో రామయ్యగారికి యిస్తాన్నాము. జమిందారుగారికి ఒక్కవోటు యిస్తామన్నాము. రెండవ వోటు వున్నసంగతి యెరుగను. రెండవఆయనను గుర్తించలేను. ఇక్కడ వున్నారేమా చెప్పలేను. జవారుపేట పోలింగ్ స్టేషనుకు 11 గంటలకు వెల్లినాను. నే నొక్కడనే వెల్లినాను. నా వోటు యిచ్చి వెల్లిపోయినాను. ఎవరితోను మాట్లాడలేదు. అందరు వుండగానే నూరికాస్త్రీగారు పోలింగ్ స్టేషనువద్ద చెప్పినారు. జమిందారుగారికిస్తానన్నామని చెప్పి వారికిచ్చుటకు వొప్పుకోలేదు. రెండవసారి వచ్చినపుడే రాజాగారికిస్తామని నూరికాస్త్రీగారిలో చెప్పినాము. పోలింగ్ స్టేషనువద్ద అడిగినపుడు మరల నన్నెందుకడుగుతారని చెప్పినాను. మా పేటలో అంతా కాపులే. మాయిల్లు రత్నం గంగయ్యయింటివద్దనే. రత్నం గంగయ్యవచ్చి వెల్లిపోయినాడు. ఆయనకుకొద్దు అమీనా పని. ఆయన నన్ను తీసుక రాలేదు సమ్మతు చేసినారుగనుక వచ్చినాను. మల్లబోయలో నాభూమివున్నది. అది పర్రభూమి. నూరికాస్త్రీగారు డబ్బిస్తామని అందరితోను చెప్పినాను. పేర్లు చెప్పలేను.

పునర్విచారణ

ఎకరమునకు పుట్టి పుట్టికూర పండుతుంది. ఇంతటితో నేటికి విచారణ ముగిసినది.

నోటీసు

సెంట్రల్ ప్రావిన్సులో గల బాస్టర్ సంస్థానపు ఆద విలో ఉత్పత్తియగు టేకు ఇతరకలపమున్నగువాటి సాంవత్సరిక ఆదాయములు 11-12-1527, 8-1-1928, 11-1-28 తేదీలందు భోపాలపట్టణము, జగదల్ పూరు, కొంటుమొదలగు స్థలములందు బహిరంగవేలము చేసి విక్రయించబడును.

W. V. GRIGSON I. C. S.
Administrator, Bastar State, Jagdalpur

ఏలూరు తాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాల న ప్రభు మహాసభ

గుండుగొలనులో 20-11-27 సమావేశ మగుట మోతే నారాయణరావు, యం. టి. సి. గారి

అధ్యక్ష కోపనాసము

ఈ పెద్ద 20 వేదిన గుండుగొలను గ్రామమున మ-రా-త్రి మోతే నారాయణరావు జమీందారు ఎం. ఎల్. సివారి, యాజమాన్యమున, జయప్రదమ్ గ జరిగినది. సభకు వలపుల ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. తాలూకాబోర్డు మెంబర్లు, మ-రా-త్రి బంధా విద్యార్థులు పంతులుగారు, భోగరాజు వీర వెంకయ్యపంతులుగారు మొదలైనవారు విచ్చేసి, సభాంతిము వలకు, ఉపాధ్యాయుల కష్టసుఖములు శ్రద్ధతో వినిరి.

సభా యాజమాన్యమున, చిత్రవస్తు చదర్శనము (బోధ పకరణములు) గావింపబడెను.

ఏద్య చెప్పబడలిన జనల కిహలోక సౌఖ్యము పరలోక సౌఖ్యమును గలుగునో అదియే ఉత్తమవిద్య. పరలోకవిష మునుగూర్చి యోచించుటకు ఇహలోక యాత్ర సుఖముగా గడు చుచున్నారనడలెను. ఇహలోక మోక్షరీతిమును సుఖముగా పెం చును. శరీరము నాశ్రయించియున్న మనస్సు పారమార్థికము నకు దారిజూపును.

ఇహలోక సౌఖ్యమునకు పరతంత్రత వేరువును. పిన్న వయస్సునందున్న బాలరకు, ఆత్మగౌరవము, దేశభిమానము, స్వతంత్రత జీవనములకు మార్గములను నేర్పటయే ప్రస్తుతకాల మున ఉత్తమవిద్య. నవనీతిమువంటి కొవచ్చుచున్నవలె బాల రుల మనమునందు మోక్షపును నాలు విజ్ఞానబీజములే వారికి దెబ్బ క్రి, నీతి, బుద్ధి వికాసము, సుశీలత మొదలగు ఫలముల నీనవ్యతముగా పెరిగి వారు ప్రాథమిక పాఠశాల దేశదాస్య విముక్తికై ప్రయత్నించు మహాదాగుణములు వారియందు తాండవించునట్లు నర్పించుట.

విద్యయన పుస్తక పఠనముగాదు. గ్రంథము తెచ్చి చది వినను నుగళూన్య మైనయెడల లాభమునకంటె నష్టము నెక్కువ యగును. నుగళూన్యమైన విద్యవలన విద్యార్థి కృతార్థుడై అతి భారమైన దేశపరకమగువిధిక్యములను నెరవేర్చుటకు సమర్థుడు కావలెను. అందుకు పనికిరానిదియు పట్టుదలను సమకూర్చి విద్య వట్టి పాడిచదువు

బ్రతుకునందాస క్రియు, ఆనందము కలిగి, విద్యజేసివాని కంటె ఎక్కువ సుఖముగా సుఖజీవనము చేయకలిగియుండుట విద్యా ఫలము.

నేటిపరిస్థితి తెలుస్తుంది? విద్యావంతుడు తనతనసాధార మునకై నిరంతరము భయపడుచు నిత్యదుఃఖితుడై పాట్లచేత బుచ్చుకొని అడ్డమైనవారిని ఆశ్రయించి, సంసారమున పెద్దపులిచే తిరుమబడిన భీరువునవలె గిజగిజలాడుచున్నాడు. విద్యాసం పత్తివలన వాతనికి జీవనోపాధికడవుకొను మార్గ మేగోచరించుట లేదు. ఇట్టిభీరువులదశముతో దేశ స్వాతంత్ర్యమునకు దలపెట్టటకు సాధ్యపడునా?

ఒకవేళ ప్రాథమిక ప్రముఖదేశించి నడుమునకు కాకై కోకబిగించి నిలువబెట్టినను, రొట్టెచూచుటతోడనే, కోకవిప్పి ఆకాపాతకుడై పరుగెత్తుచున్నాను. ఇట్టిభయమును పోగొట్టినట్టి విద్యయే విద్యగాని, జనాభాసూత్రముల ప్రకారము తన పేరు మాత్రమువాని గొలుగుచు చదువగలిగి విద్యకాదు. ఇప్పుడు దేశపరిస్థితిని బట్టి, బాలరయందు దైర్యోత్సాహమును ప్రబోధ గల విద్యయే భారతమాత వాంఛించు చున్నది.

దేశభిమానియైన గోక్షేమహాశయుడు 1911 సంవత్సర మున నిర్బంధవిద్యాసాపనమునకై సామ్రాజ్య శాసనసభయందు పల్లిన కృషి ప్రజాభిప్రాయమును తృప్తికరించుటయే, రాజ్యాంగ సూత్రముగా పెట్టుకొనిన రాజ్యాంగము వారివలన అనాడుతృప్తి కరింపబడినను ప్రజాభిప్రాయము రానురాను అభివృద్ధియై, నివాంప శక్తిమై, తుదకు ప్రారంభ విద్యావ్యాపనము రా జ్యాంగ ప్రధానసూత్రముగా పరిగణింపబడు కాలమువచ్చినదని దేశమునకై ప్రాణము ధారపోసిన గోక్షేమహాశయుని అంతరా త్మకు సందేశము పంపవచ్చును. ఇది నిరంతరకృషియొక్క స త్యవ్రతము. ఇట్లే నేడు మనముత్పాదించు విషయములు పరిహా రబడవచ్చును, నిరాకరింపబడవచ్చును, ఒకప్పుడు నిర్బంధిం పబడవచ్చును. కాని ధైర్యవ్యక్తులతో పట్టుబడుటకు పనిచేసి నయెడల సదుద్దేశములన్నియు సత్ఫలితముల నీయకలిపవు.

ప్రారంభవిద్యయే మనతాకాలాబోర్డువారు వ్యవసాయ దారులనుండి 1 కి 0-0-0 నుండి పన్ను సమూలుచేయుచున్నారు. మా ఏలూరు మునిసిపాలిటీలో ద 1-0-0 కి ద 0-1-0 నుండి పన్ను ఇండ్లపన్ను యెక్కువగా విధించుకొని ప్రారంభవిద్యాదానము నకు ప్రానుకొనియున్నాడు. నేటి ప్రారంభవిద్య ప్రజల ధనము

నుండియే కొనసాగింపబడుచున్నది. దానముచేయు ద్రవ్యదా తకు దాన విధానమందు స్వాతంత్ర్యమునకంటె గవర్న మెంటు వారుగూడ నాన పన్నులనుండి సమూలుచేయు ధనములోనుండి కొంత భాగము మనవిద్యుదానికి కృత్యమున్నాడు. ఇప్పుడు మనపటికంటె మనకెక్కువ స్వాతంత్ర్యము లభించినది.

మనకు కావలసిన విద్య యెట్టిది అను విషయమును గూర్చి యోచించుట కవకాశమును యోచింపవలసిన ప్రాజాపన రమును నేతుకలిగినది.

ఇప్పుడు మనభాగ్యాలలోనున్న విద్యావిధానము ప్రా శనకాలమునాటి లండనువిద్యా పదానవిధానము. ఈ విధాన మువలన మనదేశముందు విద్య నూటికి 10 మంది మాత్రమే మే తమూరించుచున్నను, విద్యావంతుల నిరుద్యోగసమస్య నూ త్కముగానుండునది నూలమై, నేడుబ్రహ్మా డమై, గవర్న మెంటునకును ప్రజలకును భయముపుట్టించుచున్నది. ఈవిషయము ను విచారించుటకు శాసనసభాతీర్మానములనుబట్టి గవర్న మెంటువారి కమిటీ యేర్పరచినారు. ఆకమిటీవారు ఓపిఁతో, 1. 1/2 సంవత్సరములు దీర్ఘ విచారణ గావించి రు 5000 ల వ్య యయతో దేర్చిన సిద్ధాంతములేవియని వివరుకు మీరు కతూ హలముగా నుండవచ్చును.

అసారాం మాటివి:—గవర్న మెంటు ఉద్యోగములు మి క్కిలితక్కువ. బి. ఏ. పరీక్షయం దు తీర్థులగువారిలోగూడ మిక్కిలి తక్కువసంఖ్యగలవారికిమాత్రమే దొరకవచ్చును. తక్కి నవాటికి లభించవు. ఇక తక్కువపరీక్షలయం దు తీర్థులగువారి విషయము తలంచుటకే వీలులేదు.

పో! న్యాయవాది వృత్తివిషయములో నిరంతరము పెరుగుచుండువారిలో నూటికి 90 మందికి జీవనము గడచుటయే దర్బలముగానన్నదనియు చాస్త్రమును నెరబుచ్చుచు, బాల కుల తల్లిదండ్రుల కొకసందేశమును బంపినారు.

మహాశయులారా! మీబాలరకు గవర్న మెంటు ఉద్యో గములు లభించునను ఆశతో, పెట్టిబడిపెట్టి మీబాలరకులను ఇం గ్గి ఘోషకాలలలో జదివించుకుడు. గవర్న మెంటు ఉద్యోగములు మిక్కిలితక్కువ. ఏటేట నేలకొలదిగా ను తీర్థులగు విద్యావంతుల కు ఉద్యోగము లెక్కడనుండి శోగలుచున్నను! స్వతంత్రమై యునకొనబడు న్యాయవాదవృత్తిగూడ అధిక సంఖ్యాకుల న నిండిపోయినది. కాబట్టి లాకాశేతీలల మీవిద్యార్థులను బంపి లాభములేదు "

ఈసందేశము సదుద్దేశముతో బంపబడినది. ప్రతియార, బి. యల్. పరీక్షపర జరుపుటకు మహిమన్యములు తాకట్టు పెట్టుకొని నిర్బంధ, జీవనోపాధిసౌఖ్యముగాజనగని విద్యార్థులు కొంద టుండియుండురు.

వైశ్య, బాలకములు, వ్యాపారసానములు, ఉపాధ్యాయపదవు లిముచ్చు కొనగలిగినంతమంది నూలు పైసలవరకు జదివినాన విద్యార్థులను పరిగ్రహించినను ఇంక నాతరగతివా దుద్యోగములులేక దిగబడియున్నారు.

ఇటీవల వోక్ గ్రంథకర్త నూలుపైసలు విద్యార్థిని గూర్చి వ్రాయుచు వాతనికిని ఒక సబుబడికిని జరిగిన సంభా వణములో:—

సబుబడి:—నాతో నూలుపైసలు వ్యాసమువాని యెందుకు చెప్పలేను ?

వంట:—నెముక బర:పురంలో నీయుద్యోగ ప్రయ త్నముచేసేవ్యకు నూలుపైసలు మాటచెప్పగానే ఇంగ్లీషు విద్యార్థి పెంకి, ఇంగ్లీషు చదువుకుంటే వంటకుపనికిరాడను చుండగానే, ఆయనచెప్ప తోబుట్టువురచ్చి "ఇంగ్లీషునూలు వాళ్ళు సిగరెట్లు త్రొంగుతారు, ఆదు గానన పడతేం" అని స హాయపడ్డది. అంతటితో నీవుచచ్చు బాబూ అని పంపివేశారు. అందు మన అమాట మీతో చెప్పితే వాకరి దొరకవనిచెప్పలేదు. అదిగాక, నూల్ ఫయిలనివిద్యార్థికి పాకకాస్త్రపరిచయము లేదు. ఆవారము లేదుఅనే అపనింద ఒకటి ఉన్నది. అందు కనీగూడా మీతో అమాట చెప్పలేదు.

అగ్రంధకర్తయే నూలుపైసలు నెలబడులో పాకకా స్త్రమొక నిర్బంధపాతముగా పెట్టవలసినదనియు, అది కటుం బమునకును చాలాసహకారి యనియు, ఉద్యోగగులకు వంట వాండ్రొనకమనియు, స్త్రీలు విద్యావంతులైన కొలది, సమస్త వ్యవసాయ సీసాఖ్య పెరుగుననియు, కాబట్టి బ్రీయినింగు నూల్కొనిగూడ దానిని ప్రసేత పెట్టవలసినయు, ఇందు వలన పురుషునికి స్త్రీతో గల ఒక ముఖ్యమైన పనితొలగు ననియు, అందువలన స్త్రీలకు పురుష నిర్బంధమునుండి స్వేచ్ఛగలుగు ననియు స్త్రీస్వాతంత్ర్యపరక్షణయన కిది ప్రామి: నూత్రి మనియు గాంధీమహాత్ముని బ్రహ్మన్య విగ్రహిషాప్రజాశక్తితో స్త్రీస్వాతంత్ర్యమునకు సంపూర్ణత్వ మేర్పడు ననియు వాగి యున్నాడు.

ఇది హాస్యము కొరకై వ్రాయబడినను యానిగద్యోగ సమస్యకు ఒక విధముగా నుపకరించు విషయముగా గావించు చున్నది.

అంగ్లేయు విద్యయొక్క ఆదర్శము గవర్న మెంటు ఉద్యో గము, లేదా మతీయొక ఉద్యోగము. ఈవిద్యార్థ్యమును మార్చ వలెను. మార్చుకొనుచు గవర్న మెంటు తుడసందేశము గూడ వచ్చినది ఇప్పు డేమనడరు?

ఏప్పుట్టి అవలంబించినను విద్యవచ్చిన యెడల నావృత్తి మెలకువతో నెక్కువ చాకచక్యముగా లాభవంతముగా చేసికొన వచ్చునను పూర్వాదర్శమును పునఃప్రతిష్ఠించవలెను.

గొప్పవిద్యాంశుడు గావించు వ్యాపారప్రస్థాపనము వలన వానికే గాక అనేకులకు గూడ జీవనోపాధి యుండుచు న్నుది. ఆతడు మరణించినను అసంపాపన మరణించును.

ఉద్యోగి మరణించిన వాతని తెలివి లేబుగూడ వాని తోమరణించును.

అమెరికా దేశమున మోటారుకారులను 60 నేలపెట్టుబడి తో ప్రారంభించిన మోసీఫోర్డు నేడు 210 కోట్లరూపాయిల వ్యాపారమున కధికారియైనాడు. ఆతడొక యుద్యోగములో చేరియున్న పక్షమున ప్రపంచమందలి అన్ని దేశములకంటె నెచ్చుతీతములు లభించు ఇండియా వైస్రాయి ఉద్యోగము చేసినను, యిందులో సహస్రాంశమైనను సంపాదించియుండడు.

ఆతిథిపుడు ప్రపంచమందలి సమస్త దేశములలోనున్న జనలకుగూడ తన వ్యాపారమువలన నుద్యోగలాభమును గలిగిం చుచున్నాడు.

గ్రామోభాస గనిపెట్టిన ఎడిసను వంగుడు. నే చా తని విజ్ఞానశక్తిని గొనియాడనివా డెవడు? ఇట్టి ప్రఖ్యాతశక్తి ఆలవడులకు వలయు విజ్ఞాన బీజాంకురములు చిన్ననాటనే నాలువలయును. వానినినాటుటకు ప్రాథమికవిద్యాపాఠశాలలే మూలసానములు.

విశాక సుఖమునకు వలయు విజ్ఞానసంపద యిట్లున్నది దేశసంపత్తికి వలయు దేశభక్తికి యీ పాకకాలయం దేమైన బో ధింపబడుచున్నదా? యనిన ప్రభుభక్తి కీర్తనలు, బ్రటిషువొర తనమువారి వైలవగైరా సౌకర్యములు, బోధింపబడుచున్న నే గాని ఆర్యసంప్రదాయమును దెబ్బ పు కనలండవు. పూర్వ ఋషుల చారిత్రములండవు. కుక్రనీతి గరుపబడదు చాణక్యనీతి కవకాశము లేదు. పెరుగు మజ్జిగాని నీరచ్చలనంటి, మనస్సు నందు నాలుని, మగ, ఆకగాని, దైవభక్తి పాపభీతిని గలిగించని, విడిచిపెట్టినవంటనే మరపు గలుగించెడు, ఒకవిధమైన దేశభి మానరహితమైన చదువు నేర్పబడుచున్నది.

అచరువులో ఉద్యోగ వాంఛాంకురము లున్నవి. అధికారిని జూచిన గడగడలాడు సిరికి భయములన్నవి. ఆకృత్య క్రిని అంగ ద్రొక్కి దేవితలె నిరాధారతను నెలకొల్పు, నిత్యాపూ బీజాం మూములున్నవి ఇదిదేశపరక సులూగోవు, ఆత్మార్థకములుగావు, ప్రపంచకల్యాణమును గూర్చుకాలవు.

తల, లత, లనుద్రుంచి ఓం నమశ్శివాయ సివనమః అని దైవస్తుతిలో ప్రారంభించవలెను. దేశచరిత్రలు చెప్పవలెను. భీష్ముని త్యాగము, రాముని సత్వవాక్య పరిపాలన, పరశురా ముని నమరవిజయములతో గూడిన దేశచరిత్రలు బోధింపబడ వలెను. అన్యదేశచరిత్రలే చదువమొదలుపెట్టి మన దేశముయొ క్కి పూర్వచరిత్రమును చదివించకపోయినయెడల పరులు మన కన్న గొప్పవారన్న భ్రమ మనమునందు నాటుకొని మన మన్ని విధముల తక్కువవారి మను బుద్ధిబలపడి మానుషత్వమును చంపి వేయును. దేశభావల రూపుమాపితిమా దేశ ప్రజలు నడవీనుగులవలె కావవలెను. అన్ని మంత్రములకన్నను, అన్ని మందులకన్నను, నెక్కువ మహిమ దేశభావలయం దున్నది. దేశభావలలోని ప్రతిభిబ్బందును ప్రాచీన సంప్రదాయ సిద్ధమైన దేశచరిత్ర యిమిడియున్నది.

ఒకబ్రాహ్మణ గృహమునకు బోతిమా నవటి యిల్లాలు కొకబాయిని జూచి అబోధవేళ "చవువునున్నా నేమి" అనుచు న్నుది. ఈఅబోధవేళ అనుపమమునం దెంతవిద్యాచరిత్ర యున్న దో విచారించుడు. "చవుకయితే చల్ల యీ నా కొరముకు" వైశ్య యువతి పలుకులయందెంతో ఆధిక్యత విరాజిల్లుచున్నది. ఇట్లే దేశభావయం దనేక సంప్రదాయము శిమిడియున్నవి. ఇప్పు డిప్పుడు మీ బడులలోని విద్యార్థులకు తెలుగుగాదు.

ఉత్తమోపాధ్యాయుడు బాలరకు దేశభావల పవిత్ర తను బోధపరచి వానియందు భక్తి విశ్వాసములు కరుగుపరచ వలెను. అన్యభావలయందలి నూతనవిషయములను ఆంధ్రభాష యందు బోధించవలెను.

వృక్షములు మనవే. బాలకాస్త్రమును బోధించుటకు మనభాషలో శబ్దములు లేవా? మన వృక్షముల పెరులలోనే వానికాస్త్ర మిమిడియున్నది.

బాలర కాజన్మును సీరముగానిల్పు బీజాంతురములను, చల్లువు కాది ధులమిడియే. ఇచ్చట నేర్పుకొనిన సంస్కారములే దేశాభ్యుదయమనకను, ఆత్మశక్తి విజృంభణమునకను తోడుపడవలెను. కావున ఉపాధ్యాయుడు సకలక్షణవిరాజితుడై, స్వచ్ఛమైన ఆంధ్రభాషాస్వరణముగలిగి, సకల శాస్త్రపరిజ్ఞానమును వినయవివేకసంపదలుగలిగి, చుట్ట, బీడి, సిగరెట్టు, మునుపానాది దుర్వ్యసన రహితుడై, పాఠశాలయందలి గ్రంథభాండారములోని విషయములను విప్పి అర్థముచెప్పగల సమర్థుడుగానుండవలెను. కొంచెముమించు అంధ్రవిద్యాన్ పరీక్షయందు తీర్థుడయి, స్కూలు ఫయిలం ఇంగ్లీషుజ్ఞానముగలవాడైయుండవలెను. లేక దొరకినవానిసెల్ల తక్కువగునామ అం (మాక్యులతో) ఎట్లో పాఠ్యసయిన వానిసెల్ల, దుర్వ్యసనలో అందైనను, అధికారబలమున, పాఠశాలలో ప్రవేశపెట్టినయెడల, 20, 80 పత్తెరములలో దేశమందు ఆర్య సాంప్రదాయము వశించి, ఆంధ్రత్వ మడుగంటి, చైతన్య విహీనమైన చేత్రాలు జనాభా విద్యప్రబలును.

మహాజనలారా! మీవాగ్ధ్యమును, బంధువుడని క్రొత్త వక్షిలనకప్పుటకు సామాసింతురా! కలమువాడని సామాన్యవక్షిలన వక్షితురా! శిష్యురనుబట్టివకాల్ సామా నిత్తురా! మీ దృష్టిలో ఆ సమర్థుడగు వాని కిత్తురా! ఇ య్యరు. సమర్థుడగు వాని కే యిత్తురు. ఆ క్కడ కులజాతి వివక్షతలతో పని లేదు. మీవాగ్ధ్యము యొక్క గలుపే మీ ఆదర్శము. ఆట్లే మీకుడైనము ప్రసాదించిన వంశాంతురమును, మీ ఆస్తికిని, పోషణకును బాధ్యుడగు, మీ బాలసకి వానియొనర్జిన ముకవరింపవలసిన విహికాపరబోధ నోసంగుటకు పామాన్యని నియమించుట కెట్లాప్యకొందురు? మీరు ద్రవ్యమొ పంపదున్నారు. ధీమాద్రవ్యము మీ బాలరవిజ్ఞానాభివృద్ధికి తోడ్పడునట్లు చూడవలసిన బాధ్యత మీయందున్నది.

ప్రవేశపరీక్ష

గవర్నమెంటువారి పరీక్షకు ప్రైయినింగు పాఠశాలలో చదువురానివారిని గైకొని, 2 సంవత్సరములు చదువుచెప్పుచున్నాడు. ఇది అక్కరమాలినపని. ఇందుకు బదులుగా, గవర్నమెంటువారు ప్రవేశపరీక్ష యేర్పరచి, దానిని, స్కూలు ఫయిలం పరీక్షావంధముగా పెట్టి, దానికి చదువవలసిన పాఠపుస్తకము ఆ నేర్పరచి ప్రైయినింగు కాబడగోరువా రా ప్రవేశపరీక్షకు చుకుముకట్టినచి అందులో సుతీర్ణులైనవారిని ప్రైయినింగు పాఠశాలలో చేర్చుకొని, చదువుచెప్పినవారుగాన వారిని, తీతపు బిల్లులవ్రాయుట, కరెన్సీ డెన్సు, బోధనాపద్ధతులను మాత్రము 3 సంవత్సరముపాటు గరపి, బంపినయెడల ఇప్పటికంటె తక్కువ యముతోనే టేబు అనేకులు, అర్దులు పాఠశాలపాఠ్యములు తయారగుచుండురు.

ఉపాధ్యాయుల జీతములు

ఉపాధ్యాయుడు నిశ్చింతగానుండుటకు ప్రస్తుతపు జీతము లింకను అభివృద్ధి గావించవలెను. నె 1 కి రు 30 లు కనీసజీతములుగా నంపవలెను. దసరావచ్చుబకులకు అనన్యాయవలెను. ఇందువలన బాలరకు ప్రాచీన సంప్రదాయ మేర్పడును. ఊరివారివలన బహుమతి నందుటకై ఉపాధ్యాయు డూరివారికి తెలులో నాలుకనతె మెలగును. ఊరి వారికిగూడతమబాలునికై యే టేబుతమకుతోచిన గురుకట్టు మిచ్చుట యొకకష్టమైనపనిగాదు. ఇతరులపాడుగు గ్రామములకుగూడ బాలరను గైకొనిపోవుట గూడ ఒకవిధముగానుంచిదే. ఉపాధ్యాయుడు పుస్తకముల కమీషనురూపమున, బాలరసంజీయు పుస్తకవ్యాపారిసంజీయు ధనసంగ్రహము గావించుటకంటె, జాతీయపద్ధతిని గ్రామముల బోధార్యమును మారగొనుట ప్రశస్తము. ముసలాలాకాబోర్డు స్కూలుమాస్టరులకు జీతములు పరిమితవేశలకందుటలేదని తెలిసి విచారించగా ఉపాధ్యాయులు పంపవలసిన జీతముబిల్లులు మున్నగునవి సరిగాపంపబడక పోవుటయు, అవిచెప్పవలసిన ఆగవలసిన వచ్చుట యొక కారణముగా తెలియవచ్చినది. ఉపాధ్యాయు డిట్టి నింపల కవకాశ మొయకుండురుగాక!

ఉపాధ్యాయులారా! ఇక నొకసంగతిచెప్పి ముగించెదను. కలకత్తావిశ్వవిద్యాలయ కమీషనునకు అధ్యక్షుడుగా వచ్చిన సాడగూరు మనదేశమందలి అనేకకాలజీవన జూచి జూచి ఎక్కడను, ఉత్సాహపూరితమై ఆంధ్రమున వికాసం తమైన ముఖారవిందముతో కవులకేకచేసిన బాలాబోసు తన కుకానీవందెదరి చెప్పియుండిన వాక్యములు, నేనింగ్లాండులో నున్నప్పటికి ఆనటివిద్యాలయముల ఉన్నతస్థితిని జ్ఞప్తికి తెచ్చుచున్నవి. ఇంగ్లాండుదేశములో గవర్నమెంటునకువచ్చు లాండు చెవిన్యూలలో సగముపాటు ప్రశ్నేకముగా విద్యకొను కుపయోగించుచున్నారని, అనటిఉపాధ్యాయునికి రు 250 జీతము. ఇనటిసంగతి మీకు తెలిసియేయున్నది. అనటిచదువు రాజ్యములు

సంపాదించుటకు ఏలుటకును పనికివచ్చుచున్నది. ఇనటిచదువు కూటికిని గుడ్డకునుగూడ అక్కరకు రాకున్నది. ఎన్నడైన చైనా యాత్రికుడు వచ్చిన విద్యాలయములనంటి మరల పల్లెటూరు నందు జూచు భాగ్యముకలుగునా? రానుకృష్టాశ్రమమవ:టి విద్యాసంస్థలు పతిపల్లెటూరప్రతిష్ఠింపబడు కాలమవచ్చునా! భారతంపా! జగజ్జననీ! ప్రజలయందు శైశ్వోత్సాహములు కల్పింపును.

హిందూయువతి శరణాలయ కార్యనిర్వాహక సభ

ది 19-11-1927 సంగ్రం శనివారం మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు ఆంధ్రప్రతికా భవనముందు మహారాజశ్రీ, దేశోద్ధారకాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి ఆధిపత్యమున సమావేశమై కమిటీసభ్యు లొనర్చిన తీర్మానములు.

1. శరణాలయ వార్షికోత్సవమును 1927 సంగ్రం డిశంబరు 10-వ తేదీని జరుపుటకు నిర్ణయించడమైనది.
2. దివాన్ బహదూర్ జె. వెంకటనారాయణ నాయుడు కార్యకర్షణ కమీషనర్ గారిని వార్షికోత్సవమునకు అధ్యక్షునిగ కోరుటకు తీర్మానించడమైనది.
3. కార్యదర్శివ్రాసిన నివేదక నంగీకరించి అచ్చునకిచ్చుటకు నిర్ణయించడమైనది.
4. శ్రీమతి వి. కమలాక్షమ్మగారిని కార్యనిర్వాహక సభమున సభ్యురాలగ ఎన్నుకొనడమైనది.
5. 1927 సంగ్రం అక్టోబరు నెలఖరవరకు జరిగిన యక్కంటు అంగీకరించడమైనది.

1927 సంగ్రం జనవరి మొదలు అక్టోబరు నెలఖరవరకు అయిన ఆదాయవ్యయపట్టిక.

జమ			
విరాళములు	1862	0	0
నెలవందాలు	251	0	0
ఇన్వెంటరీన బాకీలు	672	8	7
యితరరాబదులు	25	8	0
పత్రికానుండి	72	0	0
మొత్తం ...	2982	11	7
ఖర్చు			
ఇంటి అద్దె దీపములు	782	6	0
వస్త్రములు	94	4	3
నేమనరి	8	5	6
పోస్టేజి	7	4	0
విద్యుతు	125	9	0
పనివాండు	151	10	0
తీర్చినబాకీలు	404	9	11
ప్రచారప్రయోగాలకు	465	14	6
భోజనపదార్థములు	392	12	5
మొత్తం ...	2982	11	7

(సం) కా. నాగేశ్వరరావు, అగ్రాసనాధిపతి.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు

గుంటూరుజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు ఎలక్షన్ 5-12-27 తేదీన జరుగుటకు ప్రస్తుతం ఆర్డీంసు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గారైన గావె సింహాచలంపంతులు గారు 14-11-27 తేదీన డిస్ట్రిక్టు బోర్డు మెంబర్లకు అందరికి నోటీసులు జారీచేయించి యున్నారు. అభ్యర్థులుగా మహారాజశ్రీ బాగల్లమూడి కుప్పస్వామి చౌదరిగారు, దివాన్ బహదూరు యతిరాజులు నాయుడుగారు, పోటిచేనేపట్టు కనుపడుతుంది. యతిరాజులు నాయుడుగారు, వారిపార్టీ వారు కొంపరున్నకలిసి 28-11-27 తేదీన ప్రెసిడెంటు ఎలక్షన్ జరుపవలసినదని 15-11-27 తేదీన ఆర్డీంసు ప్రెసిడెంటుగారికి తెలుగు పంపినారు. అదనరక 5-12-27 తేదీ ఏర్పాటుచేసి నోటీసులుపంపించి యున్నందున సరకునాయుడు పార్టీవారి కోరిక ప్రకారం 28-11-27 తేదీన మీటింగు పెట్టుటకు ఏలుతేదర తెలియజేసినారు యతిరాజులు నాయుడుగారు ఆర్డీంసు ప్రెసిడెంటుగారు 5-12-27 తేదీ ఏర్పాటుచేయబడిన నోటీసుకూడా 14-11-27 తేదీన తీసుకొని యున్నారు. యిట్టిసితో నాయుడుగారి పార్టీకి పంపేయుచున్న పార్టీకి లక్ష్యము పంతులు గారు 28-11-27 తేదీననే ప్రెసిడెంటు ఎలక్షన్ మీటింగు జరప వలసినదని ఆర్డీంసు ప్రెసిడెంటుగారైన సింహాచలంపంతులుగారికి వుత్తరం వ్రాసినారు. ఆ ప్రకారం ఏనులేదని జవాబు యిచ్చియున్నారు. అందుమీద నాయుడుగారి పార్టీ వారు ప్లీడర్లసభకు సల

హాళ నిమిత్తం తిరుగు చున్నట్లు గాడుక గా వున్నది. బహుశా నాయుడుగారి పార్టీకి మె బార్టీ లేనందున గెలుపు కలుగదనే అభిప్రాయంతో తెంపుచేసుకొని 5-12-27 తేదీన ప్రెసిడెంటు ఎలక్షన్ జరుగకుండా అడ్డుకలుగచేయవలెనని అనేకప్రయత్నములు చేయుచున్నట్లు వాడుక గలను. కుప్పస్వామి చౌదరిగారి పార్టీని మెంబర్లను తిరుగడియ వలెనని అనేక భగీరథప్రయత్నములు చేయుచున్నార గాని సఫలము కావడంలేదు. కుప్పస్వామి చౌదరిగారికిన్ని యతిరాజులునాయుడుగారికిన్ని అన్ని విషయములలో చాలా తేడా వున్నది. యాజిల్లాలో కుప్పస్వామిచౌదరి గారు పెద్ద భూస్వామి. ధర్మాత్ముడు. చాలామంచివాడు. అన్ని పార్టీలకు అనుకూలముగా పావలెనని ప్రయత్నము చేయు సాత్వికగుణము కలవాడు. యతిరాజులు నాయుడుగారు యాజిల్లా కౌపురగుడు కాడు. గుంటూరుకు పొగాకువర్తకుడుగా వచ్చి మాజమంత్రి రామారాయణంగారి సహాయంతో 7 సంవత్సరములు డిస్ట్రిక్టు బోర్డు ప్రెసిడెంటుగా పనిచేసినారు. ఈయనకు యాజిల్లాలో భూములు లేవు. డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ప్రెసిడెంటు అయిన తరువాత గుంటూరులో ఒక మేనేజురేంట్ కట్టినాడు. రయితులకు అన్ని విషయాల అపకారం. చేయుటకు తనవోలు వుపయోగించినవాడు గాక డిస్ట్రిక్టు బోర్డు మెంబర్లు బాగా ఆలోచించి కుప్పస్వామి చౌదరిగారికి తమ ఓట్లు యిచ్చేదరిని నమ్ముతాను.

(యధార్థవాది)

బంగారువెండివగైరా ఏలంనోటీసు

తిరుమల తిరుపతివగయిరా దేవస్థానములలో 1927వ సం॥ సెప్టెంబరునెల మొదలు 1927వ సం॥ అక్టోబరునెల వరకు వచ్చిన బంగారు వగైరావస్తువులు యిదిగువ కనుపరచినవాటిని 1927వ సం॥ డిశంబరునెల 5 వ తేది సోమవారం సగలు 12 గంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానావద్ద ఆదినమున్న తరువాత యేలం వూర్తి ఆయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేశకు ప్రారంభించి యేలంవేయబడును. యేలంలో సవాలుచేయకొరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందుగా రూపు 100-0-0యలు ధరావత్తుకట్టి యేలంలో సవాలు చేయవలసినది. యేలములో సవాలు ఖాయవరచబడిన విషయమునుగురించి శ్రీవిచారణ కర్తలువారి మంజూరు వుత్తరపు సాదరైనతేది లాగాయతు 30 దినము లలోపల సవాలుమొత్తమును చెల్లించి లాట్టును పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాలోపల తీసుకొననియెడల వాయిదామీరిన తేదిలాగాయతు 30 దినములవరకు స॥ లాట్టును, అమానత్తులోవుంచడమగును. అట్టిరోజులకు దినం 1-కి లాటు 1-కి రూపు 2 యలు రెండు రూపాయలు జరిమాన చెల్లించి లాట్టు పుచ్చుకోవలయును. అందుకు తప్పినయెడల స॥ లాట్టును మరుయేలంవేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగేనష్టమును క్రమప్రకారం అనల్ సవాలుదూర వద్దనుంచి సవాలుచేయబడును.

కొన్ని నగలు వేరు వేరుగా ఏలంవేయబడును.

- (1) బంగారు ధపా 1-కి 30 తు॥వంతున 1245
 - (2) బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు 8
 - (3) వెండి ధపాకు 1000 తు॥ వంతున 8395
 - (4) వెండినాణ్యములు లాటుగా రకములు 2
 - (5) హాళీరూపాయలు రు॥ 18596
 - (6) తేగడరూపాయలు ధపాకు 1000వం॥ రు॥ 2577
 - (7) తేగడపైసాలు వకలాటుగా రు॥ 296
 - (8) తాంబ్రము ఒకలాటుగా శేర్లు 1270
 - (9) రాగివగైరా పాత్రలు వకలాటుగా శే॥ 365
 - (10) వస్త్రములు వగైరాలు
 - (11) కర్పూరమువగైరా జనికి చిల్లరసామానులు దేవస్థానం ఆఫీసు } ప్రె. (శ్రీ) మహంతు
- 6వవత్ 19-11-27 } ప్రయోగదార్శిక్షివారు
2014 } విచారణకర్తలునారు.

కమ్యూనిస్టు కార్యనిర్వాహకసంఘ సభ

కమ్యూనిస్టు కార్యనిర్వాహకసంఘసభ చాదరీ లాజి మాంబలంలో, (పెసిడెంటుగా రిగు నుతక్కి రామశేషయ్య చాదరీగారు అనివార్యములను కారణంతరములచే రా లేక పోవుటవలన వైసు (పెసిడెంటుగారు జంపాల సాంబయ్యచాదరీగారి ఆధిపత్యమున జరుపుబడినది. ఈ క్రిందివలన పోజునైది. (1) జె. సాంబయ్య (2) ఎ. రామనాథం (3) జి. శ్రీహరి రావు (4) యెస్. వి. కృష్ణయ్య (5) ఎ. ధర్మరావు (6) కె. సత్యనారాయణగార్లు. ఈ క్రింద తెలుపబడిన తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించబడినవి.

(1) ఈ సభవారు, శ్రీమతి ఆనందరాజుదేవిగారియొక్కయు, ఎన్. అనంతరామయ్య ఎం. ఏ. ఎస్. సాంబయ్యరావు, పి. రంగయ్య, యలమంచిలి వెంకట్రామయ్య (మెడికల్ విద్యార్థి) హాజరుతో ఈ రాష్ట్రకేంద్ర రాష్ట్ర మేనల్లుడుగార్లయొక్కయు, ఆకాలవరముల కెంతయు గురువు, వారికుటుంబములను సానభూతిని తెల్పుచు వారి ఆత్మలకు శాంతి గల్గుగాకయని కోరుచున్నారు.

(2) వైసు (పెసిడెంటుగారి రాజీనామాను యీ సభవారు అంగీకరించడమైనది.

(2) చింతమనేని శివరామయ్య బి. ఎ. గారిని వైసు (పెసిడెంటుగా నుండవలయు నని కోరుచున్నారు.

(4) కార్యనిర్వాహక సంఘసభలో, ఖాళీ యయినవి. విచ్చయ్య, సి. హెచ్. శివరామయ్యగార్ల సభ్యత్వములను, ఎన్. విరాస్వామి, టి. యస్. ప్రసాదరావు బి. ఏ గార్లను యెన్నుకొనడమైనది.

(5) ఈ సభవారు, యీక్రింద తెలిపినవార్లను, 'ఫారీన్ అండ్ ఇండియన్ యూనివర్సిటీస్ బ్యూరో'కు పంపిణీగావుండి, విదేశ, స్వదేశీ విద్యార్థులయొక్కలలో చదువ దలంపున యవకములకు సలహా నొసంగి సహాయము చేయవలయునని కోరుచున్నారు.

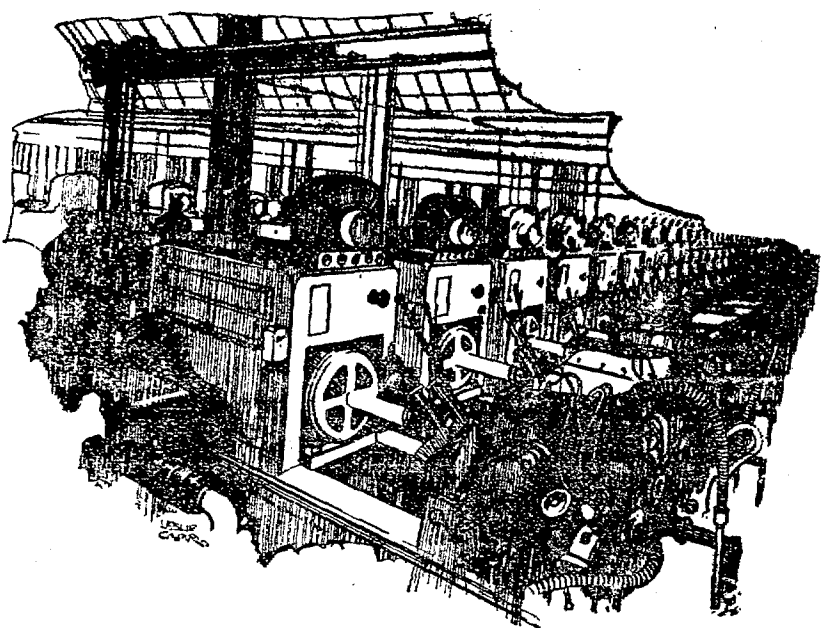
(1) వి. రామకృష్ణచాదరీగారు వి. సి. ఎన్ (2) వి. వెంకయ్యచాదరీగారు ఎం. ఏ. బి. ఎల్. బాబియ్య (3) వి. విచ్చయ్యచాదరీగారు బి. ఎ. (4) పి. జి. కృష్ణగారు ఎం. ఎన్. సి. (5) యం. బాపిశిష్యుగారు ఎం. ఎన్. సి. (6) యెస్. జి. రంగాగారు బి. ఎల్. (7) త్రిపురనేని నూర్యాజీరావు, బి. ఏ. గారు. యెస్. జి. రంగాగారు, త్రిపురనేని నూర్యాజీరావుగారు, కార్యకర్తలుగా నుండుటకు కోరడమైనది. ఈ కార్యకర్తలు అనవసరమని తలచిన సభ్యులను కో-ఆప్టేషనులోన వచ్చును.

(6) ఈ సభవారు, డిశంబరులో జరుగనున్న కాంగ్రెస్ వారములో, చందాలు సమూహచేసి, గ్రామపురమిద్దరగా నున్న ఆ ప్రాంతమును వినియోగించుటకు కోరడమైనది.

(1) ఎన్. రామస్వామి (2) అ. శివయ్య (3) సి. హెచ్. భావయ్య (4) కె. నూర్యవారాయణ (5) వి. వెంకట్రావు (6) కె. నూరయ్య (7) డిక్కిన వెంకటరత్నం (8) బొట్లని మనవాయి చాదరీ (9) కొమ్మారెడ్డి పట్టాభిరామయ్య (10) అనునమ్మి గోపాలకృష్ణయ్య (11) అనునమ్మి లక్ష్మయ్య (12) గడ్డ రంగయ్యనాయకు (13) కాజి వెంకట్రామయ్య (14) పద్మతనేని భూమయ్య (15) పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్య (16) గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్య (17) మాగంటి బాపిశిష్యు (18) కె. చంద్రమౌళి (19) ఆచకపూడి రామనాథం (20) చింతమనేని శివరామయ్యగార్లను కమ్యూనిస్టుసభ్యుల లంఘనము. గోగి నేని రంగవాయికుగారున్న కె. చంద్రమౌళిగారున్న బాయింటు సెక్రటరీలుగా నుండ ప్రార్థించబడుచున్నారు. వైసుదాహరింపబడినవారితో సంప్రదించి సెక్రటరీలు జాతీయవారమును నిర్ణయింపవచ్చును. ఈ జాతీయవారనిర్ణయ సందర్భములో వారిలో విజ్ఞప్తిగూడ పంపవచ్చును. ఈ జాతీయవారమునకు హయా భిక్షులకుగాను ముప్పదిరూపాయల మొత్తము మంజూరు చేయబడినది.

(7) విద్యార్థిమండలక కర్మసంఘముల నేర్పాటుచేయుటకు గోగి నేని రంగవాయికును చాదరీగారి కధికారియిచ్చుచు అందుండి తెలుల మహాగారమును వ్యాసముల ప్రయోగరచకమ్యూనిస్టులకు సహజేతమున చదువుటగాను, సతితత్వము ఏక్రింద ముగ్ధులను తేదీలోగా పంపవలెనని కోరడమైనది. ఈ ప్రకటనలపైరములకుగాను రి యాపాయిటు యిచ్చుటకు అంగీకరింపబడినది.

(8) దరఖాస్తులను పరిశీలించి వీరు కమ్యూనిస్టులకు శోధనముల నిచ్చుటకు ఈ క్రిందిసభ్యులతో ఒకసంఘ మేర్పరచబడినది. ఎ. లక్ష్మయ్య బి. ఎ. బి. ఎల్. సి. హెచ్. శివరామయ్య

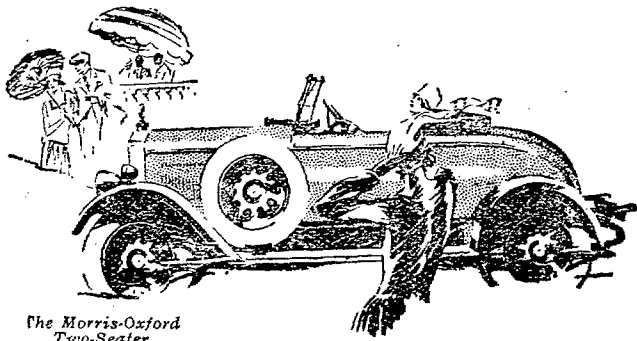

ఐరోపాదేశమందు ప్లాంటు పరీక్షలలో చాలా నాణ్యమైన దని విశదీకరింపబడినది

నూపర్ టేటిక్ డిగ్రీ ప్రకటనయందు పయోగించుట చాలా కష్టపాథ్యము. కాని దానియొక్క సరియైన విలువను మారిన్ ఇంజన్ టెస్టింగు ప్లాంటు పొందుట కర్తవ్య గలది. ఏలననగా ఐరోపాయందు తయారగు ప్లాంటులలోకెల్ల చాలా సర్వోత్కృష్టమైనది. అన్నిటి యల తలయములో రోజుకు 17 గంటలు పనిచేయు 50 ఎక్స్ ట్రా డైన మోటరు వెహీకులు గలవు. అందువలన మారిన్ ఇంజన్ సరియైన ప్లాంట్లకు చేకవని దృఢపర్యవేక్షణ కలుగువలన సరిచేయుచుండురు.

అదియును గాక నిత్యము మారిన్ మోటార్లయొక్క యింజన్ రీసర్చ్ డిపార్టుమెంటు వారిచేత క్రొత్తకొత్త విషయములను కనిపెట్టుబడుచుండును.

మారిన్ మోటారు తొలినవారికి ప్లాంటును గురించి అంతగా విచారింపవలసిన పనిలేదు. స్వంతదారునకు కావలసినది సరిగా చాలాకాలమునకు పనిచేయుటయే ఇంతిస్వల్పవలలో ఎక్కువ సౌకర్యముల నివ్వగలుగున దిదియే

MORRIS

The Wheel of the World

ADDISON & Co. Ltd.,
Mount Road, MADRAS.
ASPERWALLS & Co. Ltd.,
CALICUT.

కె. సత్యనారాయణ జి. శ్రీహరిరావు యెస్. వి. కృష్ణయ్యగార్లు. శివరామయ్యగారు రీసంఘమునకు కార్యదర్శిగా నియమింపబడినారు. వేతనము లివ్వబడిన విద్యార్థుల పేర్లను ఆంధ్ర దినపత్రికలోను సమదర్శిలోను ప్రకటింపగోరుచున్నారు.

(9) పేదకలపూడి వాస్తవ్యులకు చదువవాడ నాగభూమాయు చాదరీగారు వీరు కమ్యూనిస్టులగుకొరకై దీపావళి వ నూళ్ల సందర్భమున చేసిన సహాయమునకై వారికి సభ్యులువారు తమస్వాధీనపుర్యవంధనముల నర్పించుచున్నారు.

(10) దీపావళి వనూళ్ల సందర్భమున పూజిష్టి నాది రించి విరాళముల నొసంగిన కమ్యూనిస్టులకును ప్రత్యేకముగా వుద్రాసు కమ్యూనిస్టులకును, కృతజ్ఞతాపూర్వకపదనముల నర్పించుచున్నారు.

(11) పదిహేనువందల వీరు కమ్యూనిస్టులకు ఉచితభోజనవసతిని కల్పించిన వేములపల్లి వినరామయ్యగారికి ఈ సభ్యులవారు కృతజ్ఞతతో మానము లర్పించుచు వారికి చేయగలిగిన సహాయము చేయ కమ్యూనిస్టులను ప్రార్థించుచున్నారు.

(12) దీపావళి వనూళ్ల సందర్భమున జంపాల సాంబయ్యగారు భిక్షుపెట్టిన మొత్తమును వనూలంధనములోనుండి యిచ్చివేయుటకు ఈ సభవారు సి. హెచ్. శివరామయ్యగారికి ఆనుమతి నొసగుచున్నారు.

జంపాల సాంబయ్య

ఉపాధ్యక్షులు

కృష్ణాజిల్లా యెన్నికలకేసు

(న్యూయిల్దేఖరి)
(11-11-27)

188 వ సాక్షి కొజాబి ఆంజనేయులుగారు, కొజాబి కాశీశ్వరావు, సూర్యయ్యగారు పక్షమున పనిచేసినాను. ఆస్సెంట్లకి ప్రకాశం గారి తరపున పనిచేసినాను. దివి తాలూకాలో ముఖ్యముగ పనిచేసినాను. తోలేటి సుందర రామయ్యగారి నెరుగుదును. వారు దివి తాలూకాలో రాజా గారి పక్షమున పనిచేసినారు. మండలి రామస్వామిగారి నెరుగుదును. దివి తాలూకాలో రాజాగారి పక్షమున ఆయన కూడ పని చేసినాడు. బండ్రెడ్డి రామశాస్త్రిగారి నెరుగుదును. భావ దేవరపల్లి ఆస్సెంట్ల కర్తం. ఆయన కూడ రాజాగారి పక్షమున పనిచేసినాడు. తోలేటి సుందర రామయ్య, పరచివర మన్నలు మండల రామస్వామి బండ్రెడ్డి రామశాస్త్రి బహిరంగముగ రాజాగారి తరపున పనిచేసినారని కలెక్టరుగారికి తెలియించినాను ఆక్టోబరు 1926 లో తెలియజేయబడినాను.

పోలింగు కోజాన తలగడదీరిలో వున్నాను. రాజాగారి తరపున మండల రామస్వామి పోలింగు జంటు. ఆయన లోపల వున్నాడు. ఆయన తమ్ముడు బతుకల వున్నాడు. యెల్లా ప్రగడ వెంకటేశ్వరరావు యెరుగుముండివోల్లకు తీసికొనివచ్చినాడు. రాజాగారికి సింగిల్ వోట్ల పాత్రని ఆయన చెప్పినాడు. మీ రెండు వోటు యెవరికిస్తారని పోలింగు ఆఫీసరు అడిగినపుడు రాజాగారికి మాత్రమే యిస్తామన్నాడు. దీని శ్రీరాములు నాయుడు గారు రాజాగారి ప్రచారకుల పనిని తనిఖీచేయటకు వచ్చినారు. ఆయన జిల్లా బోర్డు క్లర్కు. ఎదురుముండి వోల్లకు పల్లెకొరులు, గొల్లలు, కలాలీలు. రాజాగారి తరపున పనిచేసేవారిలో ఆర్థా కృష్ణరావు నాయుడుగారిని మాజేరులోనూ, మానవరెడ్డి పాపయ్యగారి పెద్దకుమారుడునూ, దాసరి కృష్ణరావు నాయుడుగారిని చూచినాను.

క్రాస్ ఇంటర్వ్యూ

ఈ కేసులో పిటిషనరు తరపున పనిచేస్తున్నాను ప్రతి కోజా యిక్కడ కూర్చుని సహాల్సిస్తున్నాను. ఎవరెవరెంతో పని చేసినారు దినపర్చు ప్రక మొకటి తయారుచేయలేదు. సుందర రామయ్యగారు అవనిగడలో పనిచేయుట స్వయముగా యెరుగుదును. 1926 ఆక్టోబరు ఆఖరు వారములో నుననంబర మొదటి వారములోనూ పనిచేసినారు. గొల్లపూడి చలపతిరావుగారిని నోటకుంటుమాత్ర మెరుగుదును. రాజాగారు మంచి ఆఫీసరులు, కనుక బహిరంగముగ పనిచేస్తున్నారని, మండల రామయ్య గారు వాలో చర్చిస్తున్నామన్నారు. ఇంక ఇతరవోల్ల కేర్లు చెప్పలేను. వారిని ఆడుగుమండగా నేను చూచినాను. నే నిచ్చిన తంతిలో సుందర రామయ్యగారి పేరచేర్చినాను. జస్టిస్ పార్టీ కొంగ్రెస్ పార్టీ కంటే మంచిదనియు, రాజాగారి తరపున పనిచేయుటకు బోర్డు పర్మిట్టు అయినప్పటికిని తనకు వ్యక్తిత్వతంత్ర్యమున్నదనియు సుందర రామయ్యగారు చెప్పినారు. కాశీశ్వర రావుగారికి రిపోర్టు పంపలేదు నేను తంతియిచ్చినందువారి కాశీశ్వరరావుగారు దివి నేను కొకసారి వచ్చినారు. దివి నేను లో రెండు రోజులున్నాను. 7, 8 గ్రామములు తిరిగినారు. విశ్వనాథపల్లి, కోడూరు, నాగాయలంక, మాచవరం మున్నగు గ్రామములకు వెళ్లినారు. ఆ గ్రామములలో కాంగ్రెస్ మనుష్యులు హెచ్చుగా నున్నారని చెప్పలేను. సుందర రామయ్య గారికిని నాకును జరిగిన సంభాషణను గురించి, నేనపం న తం తినిగురించి చెప్పినాను. జిల్లా బోర్డుకు గాని గవర్న మెంటుకు గాని రిపోర్టు చేయలేదు. డైరెక్టర్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్ఫర్మేషన్ నకు తంతి నకలుపంపినాను. మండలి రామస్వామిగారు ఏయే గ్రామములలో పనిచేసినది స్వయముగా చూడలేను. బండ్రెడ్డి రామ శాస్త్రిగారు క్రొత్తపాలెం తలగడదీరి దగ్గర పనిచేయు మండల చూచినాను. లేది చెప్పలేను. తంతిలో ఈయన పేరు కూడ ఉదహరించినాను. ఆయన బండ్రెడ్డి నర్సింహంగారిని ఆడుగుమండగా చూచినాను. ఇతరులను నోట్లు ఆడుగుమండగా నేను చూడలేదు. నేను వెళ్లినది మీటింగు జరిగినది. అమీటింగులో మాట్లాడుచుండగా నర్సింహంగారు చెప్పినారు తలగడదీరిలో నేను పోలింగు జంటు కాను. మండల రామస్వామి గారు పరచివర గ్రామమునను. గ్రామమునను ఎన్నికలలో పనిచేయకూడదని నా ఆభిప్రాయము. అందుకు నేను తంతి యిచ్చినాను. పోలింగు యేజంటుగ వుండకూడదని పిటిషను యిచ్చలేదు. పోలింగు యేజంటును స్వయముగ చూచినాను, యెరుగుదును. యెల్లా ప్రగడ ఆనందరావుగారు వోట్లమ్యూరి అడిగినవారి పేర్లు చెప్పలేను. ఒక్కరి పేరుకూడా చెప్పలేను 1926 కు పూర్వము తాలూకా ఆఫీసులో పనిచేసినాను. అనంతమోద్యమును సందర్భములో నా ఉద్యోగమునకు రాజీనామానిచ్చినాను. ఆపుడు ఆనందరావుగారిని యెరుగుదును. ఆయన ఎంత కాలమునుంచి కరణమో యెరుగను. మాయిద్దరికి సంభాషణ జరిగినపుడు యెవరున్నారో జ్ఞాపకములేదు. మండల రామస్వామిగారి తమ్ముడు నర్సింహం వుగారు ఆయన కానాణ చేయుచుండగా వున్నారు. ఇంకెవరి పేర్లు చెప్పలేను. స్వపక్ష

లూరి వెంకటప్పయ్యగారు కాశీశ్వరరావుగారి పోలింగు యేజంటు. ఆయనకు నేను చెప్పలేదు. మీరు కర్తం గడక పని చేయరాదని ఆయనతో నేను చెప్పలేదు. శ్రీరాములు నాయుడు గారిపై యెవరికిని రిపోర్టు చేయలేదు కాశీశ్వరరావుగారి యేజంటుతో పేషెంట్లము కలిసి నాగాయలంకకు వెళ్లినప్పుడు శ్రీరాములు నాయుడుగారు పనిచేయున్నారని చెప్పితిని. ఈ పిటిషనరు తరపున చల్లపల్లి రాజాగారు ద్రవ్యసహాయముచేయుచున్నారేమో నాకు తెలియదు. ఈ కేసులో సాక్షులందఱుంచి అభిదేవులు తీసికొన్నాను. కాంగ్రెసుకు యెప్పుడు తేతముపుచ్చుకొని పనిచేయలేదు. ఈదావాలో వారు ప్రతిఫలము యిచ్చుటలేదు. పిటిషనరు నెరుగుదును. నా రెండు స్థానీలు నాకు తెలియవు. ఈ పిటిషనరు డ్రాఫ్టు చేయుట నాకు తెలుసును. మేము పిటిషనరు యిక్కడ పిటిషన్ నామేటప్పుడు వుండి సలహాలు యిచ్చినాము. ఒకటవ పిటిషనరుకు 10 యెకరములు కవుతవరం లో వున్నది. రెండవవారికి పులకాలలో 25 యెకరము లున్నవి. ఈ కేసుకు సంబంధించి కర్చుకు చందాలు వసూలుచేసిన సంగతి నాకు తెలియదు. డబ్బువిషయమే నాకేమి తెలియదు. నాకర్చులు పట్టాభిసేత రామయ్యగారి ముచ్చునన్నారు.

పునర్విచారణ

యెల్లా ప్రగడ వెంకటేశ్వరరావును అంగిగడ్డలో యెరుగుదును సుమారు ఆయివాకు సంవత్సరములనుంచి యెరుగుదును. 189 వ సాక్షి కొమ్మారెడ్డి పట్టాభిరామయ్యగారు ఎవర యెకరములగూని వున్నది. గత యెన్నికలలో గోపాలకృష్ణయ్య సూర్యయ్యగారు తరపున పనిచేసినారు. వారిద్దరు మాకులనులు మాదిల ఆనందరావును యెరుగుదును. కమ్మ హోష్టలు చివ్వారిగ వున్నాడు. 1926 లో హోష్టలులో ప్రెయిసింగు చదువుచుండగా యెరుగుదును. హోష్టలుకు నేను నూప రింటుండెండుగా వెంటున్నాను. ఈ హోష్టలు మాయింటికి వెనుకనైపున వున్నది. పోయిన డిశంబరు మాసములో పట్టాభిసేత రామయ్యగారు కలువపంపినారు. మాచల ఆనందరావు: ద్ద ఎన్నికలకు సంబంధించిన ప్రావోలు వున్నది. దీనిని తెప్పించవని నడిచి అడిగినారు. ఆనందరావును పిలిపించి అడిగినాను. నందరావువద్దనున్న నోటును చూడలేదు. గ్రామములలో ఆలోచించి నోటు యిస్తానన్నాడు. గ్రామములలో ప్రావోలు వ్రాయించుకొన్నాడు. నోటు తవదగ్గర ఉన్నది చెప్పినాడు. మాచల ఆనందరావు అతని గ్రామములు 3-10-27 న యీ గ్రామమునకు వచ్చినపుడు పట్టాభిసేత రామయ్యగారి రింటికి వారితో వెళ్లినాను.

రా:—పట్టాభిసేత రామయ్యగారి రింటివద్ద యేమి జరిగినది?
స్వా:—ఆ ప్రశ్న ఆడుగుటకు మీరు లేదు.
రా:—తరువాత యేమి జరిగినది? ఆయన యేమి చెప్పినాడు?
స్వా:—ప్రశ్న ఆడుగుటకు మీరు లేదు.

క్రాస్ ఇంటర్వ్యూ

రా:—చల్లపల్లి రాజాగారికిని మీరును బంధుత్వమున్నదా?
సా:—నాకు మా బావమరది.
రా:—పిటిషనరుకు నాకు సహాయము చేయుచున్నారా లేదా?
సా:—నాకు తెలియదు.
రా:—పట్టాభి సేత రామయ్యగారు కలువపంపించిన పుత్రు?
సా:—ఎన్నికలవరమీలా. 1926 నవంబరులో.
రా:—పిటిషనరుకు సహాయము చేయుమని చెప్పినారా?
సా:—చెప్పినాడు.
రా:—అందుకు మీరు అంగీకరించినారా?
సా:—అంగీకరించినాను.

పునర్విచారణ

రా:—ఏ నిషయమే పట్టాభిసేత రామయ్యగారు సహాయముచేయుమని అడిగినారు?
సా:—ఆనందరావుగారి నడవన్న ప్రావోలు విషయమే.
190 సాక్షి సిరుపాటి పిచ్చయ్యగారు నాకు మద్రాస్ కౌన్సిలుకు అస్సింట్ల వోల్లువున్నవి. కమిషనువ్యాపారము చేయుచున్నాను. ధాన్యవ్యాపారము జరుపుచున్నాను. వోట్లకొగోజాన జనాబుపేట పోలింగు స్టేషనుకు వెళ్లినాను. ఒకటి బ్రాంచి ముగ్గులలోనూ, రెండవ గిరియ్య ముగ్గులలో వున్నది గరయ్యముగ్గులకు వెళ్లినాను. అక్కడ రాజాగారి తరపున ఆహూరి శ్రీరాములు పనిచేయుచున్నాడు. అక్కడ వోట్లచ్చి బ్రాంచి ముగ్గులకు వెళ్లినాను. అక్కడ రాజాగారి తరపున పనిచేసే వెంకటరావు మానవరెడ్డి రామయ్య మానవరెడ్డి సుబ్బారావుగారు విన్నకోట చినరామనాయుడు గారు పనిచేయుచున్నాను. నల్లగాడి లోపలికి వెళ్లటకు నేను లేక పోయినది. విధ్యాన్నాము 2 గంటలు మొదలు 4 గంటలు వరకు వేచియున్నాను.

రా:—అక్కడ ఎందుకు నిలచియున్నాడు?
స్వా:—బంధువు సంబంధించిన చారి లేదు.
రా:—దాన గారికి హోదా వచ్చినదా?
సా:—1927 జనవరిలో తాలూకా బోర్డు మెంబరు పదవి వచ్చినది మల్లాది నర్సింహశాస్త్రిగారి నెరుగుదును. రాజాగారికి సింగిల్ వోటు యిచ్చుని అడిగినారు. నావోటు యిస్తానని చెప్పినాను. ఆహూరి శ్రీరాములుగారి నెరుగుదును. పుమారు 15 సంవత్సరములనుంచి యెరుగదును. ఆయన మాజేటి వారితరపున యేజంటు. ఆయన సంతకము నాకు తెలుసును. (జాబును చూచి) దీనిమీద సంతకము ఆహూరి శ్రీరాములు గారిదే. బత్తిని లక్ష్మీపతిగారి నెరుగుదును. ఆయన ధాన్యము మాదగ్గరకు తీసుకువచ్చి అమ్మిస్తాడు. ఆయన ఉత్తరములు 1927 మార్చిలో పట్టాభిసేత రామయ్యగారికి తెచ్చి యిచ్చినాడు. మార్కుల యెటు వుత్తరము లిదిగో అని తెచ్చి యిచ్చినారు.

క్రాస్ ఇంటర్వ్యూ

రా:—ధాన్యపు ఆఫీసు పట్టాభిసేత రామయ్యగారి వసారాలో. అక్కడ నాకును సంవత్సరములనుంచి వున్నాను. ఆయనగడలో వుండటం తప్ప, యెక్కువ స్నేహములేదు. లక్ష్మీపతిగారు ఉత్తరము లిచ్చిన తారీఖు చెప్పలేను. పట్టాభిసేత రామయ్యగారికి మేడమీద యిచ్చినాడు నేను లక్ష్మీపతి కలిసి మేడమీదకు వెళ్లినాము ఆయన రమ్మని పిలిచినాడేమో నాకు జ్ఞాపకములేదు. లక్ష్మీపతి వచ్చినపుడు సీతారామయ్యగారి రిటోలేరు. ఆయన వచ్చినవరకు లక్ష్మీపతి మా ఆఫీసులో కూర్చున్నాడు. వారు వచ్చాక కలిసి వెళ్లినాము.
రా:—మేడమీద కెందుకు వెళ్లినారు?
సా:—ఆయన నన్ను రమ్మని పిలిచినాడో లేక నేనే ఉత్తరాల సందర్భములో వెళ్లినానో చెప్పలేను. సీతారామయ్యగారు రాకముందు మేమిద్దరము ఉత్తరములను గురించి మాట్లాడుకొన్నాము.
రా:—నాకు న్యాయకారకు తీసుకు వెళ్లినారా?
సా:—లేదు. ఉత్తరాలకు నేను వెళ్లటముగల సంబంధములకు కారణము చెప్పలేను. ఉత్తరములలోని యంత్రములు నాకు తెలియనే తెలియవు.
రా:—బత్తిని లక్ష్మీపతిగారికి మీరు వద్ద కాతావున్నదా?
సా:—వున్నది.
రా:—లేక్కలలో కనిపిస్తుందా?
సా:—కనిపిస్తుంది. ఆహూరి శ్రీరాములు నాకెప్పుడు వుత్తరములు వ్రాయలేదు. ఇతరులకు వ్రాసి ఉత్తరములు వందలు చూచినాను. న్యాయకారముకు సంబంధించిన వుత్తరములు చూచినాను. పుమారు ఒక సంవత్సరము క్రింద వందల కొలది ఉత్తరములు వారి ఫ్యాక్టరీలో చూచినాను. ఆయన మా మాుకారి ఫ్యాక్టరీలో చూచినాను. ఆయన ముసారి తెలియటం కనే కారణము. ఇతరమామూల్యము వ్రాసిన వుత్తరముల ననేక ములను చూచినాను. ఆఫ్యాక్టరీ బంధువులోనే వున్నది. ఆయన సంతకము చూచి గుర్తించగలముకాని ఆక్షరము తెలుసుకో వివరముగ చెప్పలేను. ఉత్తరం సిరాను సంతకము సిరాకును భేదమున్నది. సంతక మే కాకుండా చుట్టరియెరుగుదును. నేను చూచిన వుత్తరములు వారి డిప్యూటీలోనే వున్నది. మల్లాది నరసింహశాస్త్రిగారికిని నాకును స్నేహమువున్నది. 25 సంవత్సరములనుంచి స్నేహము. ఇతర అధ్యక్షులకూడ అడిగినారు. రాయ్యాది శేషయ్యగారు జోగయ్యగారు యెవరో నలుగురైదు గురు అడిగినారు. గోపాలకృష్ణయ్యగారి తరపున యెవరు అడుగలేదు. రెడ్డిగారి తరపున కండాజా శ్రీరాములు అడిగినారు. సరే చూస్తామలే అని చెప్పినాను. ఇంకను అని చెప్పలేదు. కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులకు అల్లుడే చెప్పినాను. నేను మామూలువార మువరకు చదివినాను నామాటలవలన వారికి వోట్ల పాత్రనే నమ్మకము కలగజేసినాను.
రా:—ఏమి మాటలవలన?
సా:—రాజాగారి తరపున యితరుల తరపున వచ్చి అడిగినారు. మీరు అడిగినారు. ఎవరికి ఒకరికి యిస్తాము, అందరికి యిచ్చుము కదా కాంగ్రెస్ వారి కియ్యం ండా యితరుల కిస్తామా ఆను మాటలతో నమ్మకము కలగజేసినాను.
రా:—మల్లాది నరసింహశాస్త్రిగారు సింగిల్ వోట్లమ్యూరి యెన్ని సారును చెప్పినారు?
సా:—అయినారు సార్లు 1926 ఆగస్టు నెలవెంబరు మా సమయంలో చెప్పినారు. దీనినూ పట్టాభిసేత రామయ్యగారు కూడ వున్నార. తక్కిన పర్సన్లు ములు మాయింటివద్దకు వచ్చి చెప్పినారు. ఆపు డెవరు లేరు. పట్టాభిసేత రామయ్యగారు ండాగా నావోటు అడిగినది ఆ గవర్న ము స ము లో నేను ఆయన దర్శించుకొనుమండగా సీతారామయ్యగారు వచ్చినారు. ఆయన జోక్యము పుచ్చుకొనలేదు. వచ్చి పూరికనే కూర్చున్నాయి. దాను గారు సి తి ప రు డే. ఆయన నోడరే ఆయన చాలనుంది నోట్లు అడిగినాడు. ఎవరెవరి అడిగినది పేర్లు చెప్పలేను. నోడర్లును వెంట వెట్టుకొని లోపలికి తీసుకు వెళ్లి వోట్లు జేయించేవారు. ఇతర వోడర్లును శ్రావీయక మానవం తప్ప, యింక యేపనిచేయలేదు. వేచి

ఆ దళము మాట్లాడుచున్నప్పుడు పట్టాభిషేక రామయ్యగారికి లక్ష్యపథిగాను ఉత్తరము యిచ్చినాడు.

పునర్విచారణ

మా ఆఫీసుక్రింద పట్టాభిషేక రామయ్యగారికి నెలకు పదిరూపాయల ఆద్యైక్యమును సంతకము సీరా ఫౌంటెన్ పెన్ తో (వాణిజ్యపుంబి కాపులు, ముచ్చివాళ్లు మొదలగువారిని (వోల్టరు) లోపలకు పంపుచున్నది.

191 వ సాక్షి మాగంట రామయ్యగారు. మాజేటి వారి వద్ద పనిచేసినాడు. సోమనందరావు బాపన్నరావుల వద్ద పనిచేసినాడు. మాజేటి నరసింహారావు నుబ్బారావుగారు తాతా సహోదరులు. జాయింటు భూములు, వ్యాపారము, బంగారాలు వున్నవి. జాయింటు హోదాలు లేవు. దేవాలయమునకు జాయింటు ధర్మకర్తలు. ఆత్మారి శ్రీరాములు నెరుగుదును. 20 సంవత్సరములనుంచి యెరుగుదును. ఆయనసంతకము నెరుగుదును. (జాయింటు చూచి) దీనిమీద సంతకం శ్రీరాములుగారిదే. నాకు వోలు వున్నది. జూరుపేట బ్రాంచి స్కూలులోను, గరల్సస్కూలులో వోలు చేసినాడు. ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ వోలువున్నది. గరల్సస్కూలు వద్ద రాజాగారి తరపున ఆత్మారి శ్రీరాములుగారును, బ్రాంచి స్కూలు వద్ద దాసుగారు మానవరెడ్డి నుబ్బారావుగారును నే నెరుగున్నంతవరకు పనిచేసినాడు. మానవరెడ్డి నుబ్బారావు పాపయ్యగారి కొడుకు. మల్లాది నర్సింహశాస్త్రిగారిని 25 సంవత్సరములనుంచి యెరుగున్నాను. గత సంవత్సరములో ఆయనను దినపత్రిక వెంకటరామయ్యగారి వద్దకు తీసికు వెళ్లి నాను. మీర్జాపురం రాజాగారికి టిపార్టీ యిచ్చు సంవత్సరములో ఆహ్వానపత్రమిచ్చి సంతకము చేయించుటకు తీసికు వెళ్లి నాను. మానుమంతరావు గారు మానవరెడ్డి కాన్సిలరుగ యెన్నుకొనబడుటలో మేము పనిచేసి నందున మానుమంతరావుగారి నెరుగుదును. మల్లె శివరామకృష్ణయ్యగద్దన తీసికు వెళ్లి నాను. వారిద్దరు ఆహ్వానపత్రమిచ్చి సంతకములు చేసినారు. మాజేటి నర్సింహారావుగారి వ్యాపారములో నష్టమువచ్చినది. పట్టాభిషేక రామయ్యగారిని బ్రెస్టిగా యేర్పరచి అన్ని స్వాధీనముచేసి బాకీలు తీర్చినము చేయించినారు. ఇది తండ్రి పంచత్సరముల క్రిందనుంచి జరిగినది.

క్రాస్ పరీక్ష

నేను కాంగ్రెస్ పార్టీవాడిని కాను. మొదలగునాను. ఆభిమానము కలవాడిని. ఇద్దరు విశేషప్రముఖులను ధరిస్తాను. నాకును నర్సింహారావుగారికిని 25 సంవత్సరములనుంచి స్నేహము. మల్లాది నర్సింహారావుగారిని మానుమంతరావుగారికి పరిచయపరచుటకు తీసికు వెళ్లి నాను. ఇది 1926 మార్చిలో జరిగినది. టిపార్టీకి ఆహ్వానపత్రమిచ్చి వచ్చినది. టిపార్టీకి నేను వెళ్లి నాను. ఆత్మారి శ్రీరాములుగారి సంతకము మాజేటి వారివద్ద ప్రవేశించిన నాటినుంచి (25 యేండ్లనుంచి) యెరుగుదును. మా ఆత్మారి రావు రామయ్యగారి సంతకమును చెప్పగలను. అతని గురించి విచారము చేప్పలేను. విష్ణుబొట్ల సత్యనారాయణ మూర్తిగారు కోలో డిప్యూటీ కమిషనరు. ఆయనకు జిల్లా బోర్డులో ఉన్నప్పుడు 7, 8 మాసములనుంచి ఉద్యోగములో నున్నాడు. గుమాస్తాగా వున్నాడు. రాయ్చూరి శేషయ్యగారికిని నాకును బంధుత్వములేదు. పిటిషన్ల తరపున యీకేసులో పనిచేయలేదు. ఈకేసు జరుగుచుండగా కోర్టుకు నాలుగైదుపర్యాయములు వచ్చినాను. పెద్దభిల్ల శ్రీరాములు, మాచిభిల్ల పార్వతీశంకర్లు మా ఆస్తిగారి ఆస్తులకు వారికి వున్నప్పుడు కోర్టుకు ప్రయత్నించలేదు. వారిజిల్లాలోనే లేదు.

పునర్విచారణ

విష్ణుభిల్ల సత్యనారాయణ బందరు రాకపూర్వము గండిగూరు, దెజవాడ, గుడివాడలలాకాబోర్డులలో పనిచేసినాడు. 7, 8 సంవత్సరములనుంచి లోకల్ ఫండు సర్వీసులో వున్నాడు. గుడివాడలలాకాబోర్డునుంచి యిక్కడకు బ్రాంసు ఫరు అయినది. నన్ను సాక్షిగా పిలువలేదు. పిల్లలతో సాక్షిగా వివాహమున్నాడు. అందువలన నాలుగైదుపర్యాయములు కోర్టుకు వచ్చినాను.

192 వ సాక్షి రామలింగంగారు, పెయ్యేరు శివాను అప్పారావుపేట

నాకు మామగారు 200 యేకరములు భూమి వున్నవి. కొంతకాలము గుడివాడలలాకాబోర్డు మెంబరు. గత యెన్నెకలలో నేనెక్కడనుంచి తిరిగి పనిచేయలేదు. మాగ్రామములో చెప్పినాను. మీర్జాపురం రాజాగారికిని ఆహ్వానించి గోపాలకృష్ణయ్యగారికిని వోట్లయ్యమని చెప్పినాను. బీతిన మాగంటయేల నెరుగుదును. పట్టాభిషేక రామయ్యగారిని చెప్పగలనుటయేకాని యెరుగను. కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకు ప్రెసిడెంటుగా వుంటున్న యెరుగున్నాను. 1927 ఏప్రిల్లో ఆయనయింటికి వెళ్లేదు. జన్మయెల్లినతరువాత వెళ్లేదు. నాకు సమ్యక్కు బాధికాలేదు. గుంటూరులో నాభార్య మందు వున్నప్పుడు నామందులను వున్నాను. ఈ కోర్టువారి సమ్యక్కు

వరా శ్రమధర్మమును కలుషిత మొనరించుట

గాంధీమహాత్ముని ప్రధానవ్యాసము

ఈవిషయమున నా ఆభిప్రాయములను ప్రకటింపగోరుచు శ్రీయిత నాదకర్ని గారి వ్యాసమును నాకు పంపిరి. నేనిటీవల ద్రవిడరాష్ట్రమున సంచారము చేసినపుడు చాలచోట్ల నా ఆభిప్రాయములను అభిప్రాయించునాడు. ఆవ్యాసములన్నియును ఎంగుయిండియా పత్రిక లో ప్రకటింపబడియే యున్నవి.

శంబుకుడకు మామగారు తపముచేసినందులకు శ్రీరాముడతనిని సంతోషించెను. గాంధీ మన క ప్రస్తుతిము. అది పౌరాణిక గాథ. మతధర్మములతో దాని కెట్టిసంబంధమును తెలియదు. అదియంతయును ఉత్పేక్షయే కావచ్చును. కావున నేను దాని కెట్టిలంఛనము నొసంగను.

వర్ణము ఆశ్రమము అనునవి రెండు భిన్న శబ్దములు. వర్ణ ధర్మము ప్రతిమనుజుడును తన పెద్ద లవలబిందుమన్న వృత్తి నే అవలంబింపవలెనని విధించుచున్నది. ఈ ధర్మము మానవసంఘమున కంతటికిని గూడ వర్తించును. దాని నుల్లంఘించినచో మహానర్థములు కలుగుననుటకు ప్రస్తుతము మన మనుభవించుచున్న దైన్యమే నిదర్శనము. మానవులలో హెచ్చుమంది ఆప్రయత్నముగానే తమ పెద్ద లవలబిందుమన్న వృత్తి నే అవలంబించుచుండురు. ఈ ధర్మమును కనిపెట్టి దానిని కొనసాగించినందున హిందూమతము మానవసంఘమునకు మహోపకార మొనరించెను. ఇతరజాతువులకును మానవులకును గల భేదమేమనగా భగవంతుని తెలుసుకొనవలెననికోరి ప్రయత్నించుటయే. ఈ ప్రయత్నమును చేయగోరువారు తామేవృత్తి నవలంబింపదగునను విషయమును నిర్ణయించుకొనుట కధిక కాలమును వినియోగింపగూడదు. తన పితృపితామహుల లవలబిందుమన్న వృత్తి నవలంబించుటయే శ్రేయోదాయకము. అవృత్తి నవలంబించుచు తీవ్రకాలమునంతట బ్రహ్మజ్ఞానమును బడయుట కొరకు వినియోగించు చుండలెను.

ఈతీతిగా స్వకలాచారముల ననుసరించుచుండినను ఉచితముగ మానవసేవచేయుచునే యుండవలెను. నాదకర్ని గారు బ్రాహ్మణుడు. నేను వైశ్యుడను. ఆయన పరిపూర్ణసంధిముతోనే జీవించుటను గడుపువలెను. నేను సరళులను విక్రమించి జీవింపవలెను గాని ప్రతిఫలము నపేక్షింపకుండ మేమెట్టి మానవసేవ నైనను చేయుచుండవచ్చును. ఉపచారకర్త్యము, పరివర్తమున్న గువాని నన్నటిని చేయువచ్చును. ఈవర్ణధర్మము దోకవర్ణముకంటె మరియొకవర్ణమున కెట్టి ఆధిక్యత యిస్తులేదు. నీతియుతముగా జనుపబడిన వృత్తులన్నియును గౌరవనీయుములే. నీవృత్తియును దేదయును లేదు. బ్రాహ్మణులకెట్టి గౌరవమె మలమలెత్తుదానికి నట్టి గౌరవమేకలదు. “హిందూమతములో జీవితధర్మాలన్నియును ఒకటే. ఈపద్ధతి మరేమతమునందును లేదు.” అని మాతృముల్లరు వ్రాసెను.

ఏదోయొక కాలమున హిందూమతమునకు కళంకము కలిగినది. అప్పుడే అగ్రవర్ణము అంత్యవర్ణము నను విభేదము తెచ్చి పెట్టబడినది. హిందూమతధర్మము లన్నియును త్యాగపు దానములుగా నున్నవి. అట్టివో నిట్టిగౌరవాగౌరవ విభేద ముసంగతము. అహింసయే ప్రధానముగా గల హిందూమతమునకు అకలంకప్రేమయే జీవముగలదే అహంభావమున కసలే తావులేదు.

ఈతీతిగా స్వకలాచారముల ననుసరించుచున్నచో ఉత్సాహము నశించును. దౌన్యత్యమును బడెనువలెనని ఆశించుట నెఱుంగవచ్చును. దానిచే గతి చించుచునాతి చచ్చుచు వచ్చినది. తరువాత కార్లు నాకు అందలేదు. కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకులో వున్న డబ్బు తీసికొనుటకు వచ్చినాను. ఇదివరకు సాక్షి కున్న చేపవారుగదా కనుక్కుంచామని వచ్చినాను.

వ్యా:—నిజాన కాదు చేసినదా?
సా:—లేదు.
వ్యా:—నిశ్చయమా?
సా:—నిశ్చయమే.
వ్యా:—అప్పారావుపేట యెంతదూరము?
సా:—గుడివాడకు నాలుగైదు మైళ్లు.
వ్యా:—కార్లు అందలేదా?
సా:—లేదు.

క్రాస్ పరీక్ష

మామలలో పిటిషనులు అక్కడక్కడ వున్నాడు. రాజాగారు గోపాలకృష్ణయ్యగారు అడిగినందులను వోట్లరామని చెప్పినాను.

ఈ అవకాశమును దివి కొందరందరుగాని యిది సరియైన ఆభిప్రాయముగాను. ఈ వర్ణధర్మములను మానవసంఘమున వృత్తులనుగూర్చిన వృద్ధియే యుండదు. ప్రకాంతముగ సామరస్యము నెలకొనును. మానవు లాశింపదగినవి బ్రహ్మజ్ఞానమేగాని మరేదియును కాదుగాన దానిని పొంద నాశించుటకు కావలయునంత అవకాశముండదు. నేడు మనము ప్రధానముగ బ్రహ్మజ్ఞానమును పూర్తిగా పరిత్యజించి కుడికములగు నై హికములందే నినున్నులమై యున్నాము.

ఈవర్ణధర్మమున భోజన ప్రతిభోజనములను సంబంధ బాంధవ్యములను యెట్టి ఆధ్యంతరమును లేదు. వర్ణసాంకర్యము కలుగకుండుటకే యానియమము లిటీవల నేర్పరపబడియుండును. వివాహానియమములు యిండియన్ గ్రహణమునకు సహాయకములు. భోజననియమములు పారిశుధ్యమున కనివరము. పద్ధతులలో గల భేదములనుబట్టియు భోజననియమము లనివరమును, కాని వీని నుల్లంఘించినంతమాత్రమున బహిష్కరింపగూడదు. వర్ణములు మొదలు నాలుగే యుండెను. ఆవిభజనము చాలసమయముయినదే. కాని వర్ణధర్మములో నిదియొక భాగముకాదు. కట్టుపనివాడును కమ్మరియునుమాత్ర మైశ్వర్యే యనబడదగినను వారెన్నితలు భిన్నములేయగును.

“ప్రస్తుతము వర్ణవివక్ష కలుషితమయినవి గాన వాని కిదివరకున్న పేరులనే యుంచగూడదు. ప్రజలు మిశ్రబ్రాహ్మణమును స్వీకరింపరుగాని మిశ్రబ్రాహ్మణము సాధారణముగా మాపుచు యిప్పుడున్న దురాచారముల నే సాగించుచుండురు. ఇప్పుడు వర్ణనియమముల తీరక తీరములుగా నున్నవి. దౌర్జన్యము ప్రబలముగా నున్నది.” అని బ్రెవిడరాష్ట్రమున పలువురు తెలిపిరి. ఈ ఆక్షేపణలు వర్ణధర్మమునకు వర్తింపవు గాని యిప్పుడు దానికి కలిగిన సాంకర్యమునకుమాత్రమే వర్తింపును. వర్ణధర్మము మానవ నిర్మితముకాదు గాన దానిని నిర్మూలించుట అసంభవము.

ఇప్పుడు ప్రతివర్ణమువారును స్వధర్మములనుల్లంఘించుచునే యున్నారు కొన్ని వర్ణములవారు జన్మింపబట్టియే అధికృతము కొరుచున్నారు. తదితరవర్ణములవారు రట్టి అధికృత సంగీకరింపమనుచున్నారు. మనము మిన్నకున్నను అది సాగుచునే యుండునుగాని శిక్షారూపకముగా సాగుచుండును. దాని నుల్లంఘించినచో వివాశనమే గతియగును. నేడు మనము పశుబలమునకే ప్రాధాన్యము నిచ్చుచున్నాముగాన మనమందరమును హృద్రులమనియే అనుకొనదగును. మనలో కొందరు ప్రాధ్యాపకులుగాను కొందరు సైనికులుగాను కొందరు వణిజులుగాను యుండినను మనమందరమును మొత్తముమీద హృద్రులమే యగుదుము. “పశుక నందరును బ్రాహ్మణులుగానే యుండిరిగాన నిపుడును అందరను బ్రాహ్మణులుగానే పరిగణింపబడవలెను. తక్కిన వర్ణము లేవియునుండగూడదు.” అని 1915 నెల్లూరులో జరిగిన సాంఘిక సభలో చెయ్యరను నుడిచెను. సంస్కరణము ప్రకాంతముగా జరుగవలెననిన పైమెట్టున నున్నా ముకునూరాచే క్రిందమెట్టునకు రావలెను. నేలకొలది వర్ణములకుండి నీచులమువారముని భావించుచుండువా రొక్కసారిగా అగ్రకులమువార మని అనుకొనుటకు వారికి దైగ్యముకలుగదు. వారపును సంఘవివాశమునకు గడంగవలసియుండును. హిందూమతమున అస్పృశ్యులను తెగయేలేదు. వారు హృద్రలే యగుదురు. అప్పు డిహాద్రవ్యము నుండి క్రమముగా పరిశుద్ధము లగు బ్రాహ్మణ తృత్రియ వైశ్య వర్ణము లేర్పడును. వారికి వృత్తులమాత్రమే వేరుగానుండునుగాని మరెట్టి తారతమ్యము నుండదు. బ్రాహ్మణుల సంఖ్య కొద్దిగానే యుండును. తృత్రియుల సంఖ్యకంటెనుగూడ తక్కువగా నేయుండును. వారు నిరంకుశాధిపతులుగా నుండరు. పరాధీనులుగ నుండరు. సంఘసంరక్షణదీక్షకులై అందులకు ప్రాణముల నర్పించుటగూడ సంధ్యుగా నుండుదురు. హృద్రుల సంఖ్యగూడ మిక్కిలి తక్కువగా నే యుండును. ఏలననగా సక్రమముగ సాంఘికవ్యవస్థలో ప్రజలు పరులపై సాధారణముల చాల ఆదరుదుగానుండును. వైశ్యవర్ణమున నన్నివృత్తులవారును చేరియుండురుగాన సావర్ణమువారి సంఖ్య మిక్కిలి హెచ్చుగా నుండును. వ్యవసాయము, వాణిజ్యము, వైద్యము కమ్మరము మున్నగున వన్నియును వైశ్యధర్మములలోనే చేరును. ఇది అసాధ్యముగ నూచనగా తోచవచ్చునుగాని యిప్పు డిట్టినియమమును లేకుండ నిచ్చుటదిగా నున్న వర్ణవ్యవస్థకంటె యిదియే చాల బాంధవియమైనది. సంఘము దీనిని నేడే ఆమోదింపవచ్చును వృత్తు లీవిధానము ననుసరించుండుట కెట్టి ఆక్షేపణయును లేదు. ప్రతిసంస్కారమును మొదలు అల్పసంఖ్యాకులవలననే అనుష్ఠింపబడుచు గాని క్రమముగా దానికి గల సత్తాను సంస్కార సావర్ణ్యమును బట్టి అది క్రమముగా సంఘమునందు వ్యాపించుచుండును. (ఎంగుయిండియా 17-11-27)

23-11-27

3 వ సాక్షి వడ్డమూడి గోపాలకృష్ణయ్య

మాది కాలేఖాన్ పేట. కాసనపల్లి యెన్నికల నెరుగుదును. నాకు వోటువున్నది. కాశ్యపరావుగారికి వోటిమన్నీ కుళా ల్రామయ్యగారు సూరికాస్త్రిగారు నాలుగైదుసార్లువచ్చి అడి గినారు. మొదటిసారివచ్చి నావోటుయిమ్మని నేనెరుగున్న వారివోటుయిమ్మని అడిగినారు. విచారించి చెప్తానన్నాము. రెండవసారివచ్చినపుడు కొంతవైకెయిప్పిస్తాము కాశ్యపరావు గారికి వోట్లయిప్పించవలసినదని చెప్పినారు. మాకు డబ్బుఆక ర్లేదు, అప్పటికి యెవరికియ్యవలెనని తోస్తే వారికిస్తామని చె ప్పినాము. మూడవసారివచ్చినపుడు పట్టాభిసీతారామయ్యగా రు పిలుస్తున్నారని తీసికొన్నాను. కృష్ణమూర్తి, వారు చె ప్పినప్రకారంచేయటకేల ఒప్పుకొనలేదు అని పట్టాభిసీతారా మయ్యగారు అడిగినారు. చిత్తము అని చెప్పినాను. 20 రూ పాయలు తెచ్చియిచ్చి వోట్లయిప్పించవలసినదని పట్టాభిసీతా రామయ్యగారు చెప్పినారు అదిబట్టివుచ్చుకున్నాను. కొందరి వోట్లతో డబ్బిస్తాను, కాశ్యపరావుగారికి వోట్లయిచ్చవలసి నదని చెప్పినాను. నావోటు కాశ్యపరావుగారికిస్తానని చెప్పి నాను. ఈ రూపాయచ్చినపుడు మేము నలుగురమే వు న్నాము.

క్రాస్ పరీక్ష

పట్టాభిసీతారామయ్యగారింట్లో మండువావద్ద మాట్లా డినాము. 11 గంటలవేళ మధ్యాహ్నము యీ సంగతిజరిగినది. ఎన్నికలు నాలుగురోజులున్నదనగా జరిగినది. సూరికాస్త్రిగా రు కుళాల్రామయ్యగారు వచ్చిపిలచినారు. వారు పిలచిన పును మరెవ్వరలేదు. ముగిసిపో యెన్నికలలో సీతారామ య్యగారు నాతో చెప్తున్నావంటేవారు. స్వరాజ్యపార్టీకి వోటు యిచ్చవలసినదని వారు చెప్పినారు. ములుకుట్ల నర్సిం హంగారు మావద్దకు స్వరాజ్యపార్టీతరపున నిలచినారు. ఆయన ప్రజాసంఘము తరపున నిలచినాడేమో నాకు తెలి యదు. పట్టాభి సీతారామయ్యగారు చెప్పినదా యొక్కపర్యాయమే. అప్పుడుకూడ నేను విన్నకోట రామయ్యగారి తరపున పనిచేసినాను. విన్నకోట రామయ్య మాబంధువు. దాను జగ న్నాధరావు రమణయ్యనాయుడుగార్లు రామయ్యగారు ఒక పార్టీవారేమో నాకు తెలియదు. చినరామయ్యగారు మిర్జా పురం రాజాగారికి వోటిమన్నీ చెప్పినారు. ఆసమయాని కేలా గున. తోస్తే ఆలాగునయిస్తామని చెప్పినాము. మిర్జాపురం రాజాగారికి వోటిస్తామని వాగ్దానము చేయలేదు. రాజాగారికి వోటిద్దామనికూడ ఎన్నికల రోజువరకు అనుకోలేదు. జగన్నా ధరావుగారు రమణయ్య నాయుడుగారు యెన్నికలలో రాజా గారి తరపున గ్రామాదులవెంట వెళ్లి నారేమో నాకు తెలియదు. అక్కడ కూర్చున్నవారు మిర్జాపురం గ్రామాస్తాకారేమో నాకు తెలియదు. ఎవరివద్దను నేనెప్పుడు డబ్బుతీసికొనలేదు. పట్టాభి సీతారామయ్యగారు మన పట్టామూలో గొప్పవారే.

స్వామి: నీవోటుకొరకు డబ్బు యిచ్చినారా?

సా: నావోటుకొరకు కాదు.

స్వామి: ఏవోటకు డబ్బిచ్చినారో చెప్పగలరా?

సా: ఏవోటకు డబ్బు పుచ్చుకొన్నందున సీతారామయ్య గారికి తిరిగి యిచ్చివేసినాను. ఈ యిద్దరై రూపాయలు గురు కియ్యవలెననుకున్నాను. ఎన్నికలై పోయిన తరువాత డబ్బిచ్చివేసినాను. ఫలానివాళ్ల కియ్యవలసినదని వారు నాట చెప్పలేదు. ఎవరి కియ్యవలసినది నేనువారితో చెప్పలేదు.

స్వామి: మీ చెవికియ్యాలిచినారా?

సా: అయితేమీ చెప్పినాను, గోల్ల గంగయ్య, వడ్డమూడి లక్ష్మయ్య, వడ్డమూడి రామయ్య, కాకర్లమూడి వెంకటరత్నం.

స్వామి: అయిదుగుర కిస్తామని చెప్పినారా?

సా: అవును.

స్వామి: వారేమి చెప్పినారు?

సా: అక్కర్లేనన్నారు?

స్వామి: వోటిస్తామని అన్నారా, డబ్బియ్యవలసి కని?

సా: వారి యిష్టమువచ్చినవారికి యిస్తానున్నాను.

స్వామి: వారు మీపలుకుబడిలో నున్నవారేనా?

సా: అవును.

వారెవరునా తులనగా రాలేదు. భగవంతుడు డబ్బిస్తాన న్నామేమో నాకు తెలియదు. నేనిస్తాననలేదు. వోట్ల సందర్భ ములో డబ్బుపుచ్చుకొని వోట్లు యిప్పించే ఆచారములేదు. ఇప్పుడు ఆరెకరములు, భూమి యిల్లు వున్నది. ఇదివరకు 15 యొకరములు వుండేది. ఆ స్త్రీయిప్పుడు నశించింది. వ్యాపారము లో నష్టమువచ్చినది. చెడు అలవాటులవల్ల నాకు నష్టమురా లేదు. కంటేటి రామకృష్ణయ్యగారు మా యిల్లు బిత్తుచేసి వేలం వేసినారు. వారికి నువారు నాలుగు వేలబాకీ. ఇతరులకు నె

య్యరూపాయలుమాత్రమే బాకీవుంటాను. ఏమాసములో నూ రికాస్త్రిగారు వచ్చినారో జ్ఞప్తిలేదు. ఏసంవత్సరమో గుర్త లేదు. తెలుగు, ఇంగ్లీషు సంవత్సరము ఏది జ్ఞాపకములేదు. అదివరకు వారి నెరుగున్నాను. వారికి నాకు అదివరకు లావా దేవీలు లేవు.

స్వామి: వారు మీయొద్దకు యెందుకు వచ్చినారో చెప్పగలరా?

సా: సూరికాస్త్రిగారు నేను స్నేహితులము.

వి. వి. కె: వారికి మీకు యేమిస్నేహము?

సా: మాకు 8 సంవత్సరములక్రింద పోస్ట్మన్లువుం డే సూరికాస్త్రిగారు వస్తువులు కొనేవారు. ముపుయైతివేసి ఆరేళ్లు ఆయనది. ఇంత డబ్బిస్తామని సూరికాస్త్రి గారనలేదు. ఇంత డబ్బియ్యమని నేనడుగులేదు. ఒకవోటు కాశ్యపరావుగారికిమ్మని చెప్పినారు. రెండవవోటు సూరయ్య గారి కిమ్మని చెప్పలేదు. నాకు రెండువోట్లు వున్నవని తెలు సును. రెండవవోటు సంగతేమిటని వారెవరిని అడుగలేదు. మా యిల్లు అమ్మలేదు. రమణయ్యనాయుడుగారు రొక్కకులలో మాత్రమే స్తీడరు. శివరామకృష్ణయ్యగారు తక్కినవారెవరూ స్తీడరు. కేసుకు నాలెంతట నేనే వచ్చినాను. రమణయ్యనా యుడుగారికిమ్మడు దారిలో కలిస్తే వారితో వచ్చినాను. నన్ను కేకవేస్తే వచ్చినాను. శివరామకృష్ణయ్యగారికి వకాల్లు నామా నేనిచ్చానో బంధువులిచ్చారో జ్ఞాపకంలేదు. ఈకేసు లో కొల్లిపర సుబ్బారావు అభిదేవిటు తీసికొన్నాడు. సుబ్బా రావు రమణయ్యనాయుడుగారి తమ్ముడు. మిరియాల సుబ్బా రావునాయుడుగారు సర్టిఫై చేసినాడు. వారింట్లోనే వ్రాసి నాము. తిరుపతిరావునాయుడుగారి నెరుగను. ఎన్నికలైన తరువాత యీసంగతి అందరితోన చెప్పినాను. వారిపేర్లు జ్ఞాప కము లేవు.

పునర్విచారణ లేదు

4 వ సాక్షి కరిం శెట్టి పున్నయ్య

కాలేఖాన్ పేట, బందరు.

నేను వోటరును. సూరికాస్త్రిగారు మరెవరూ కాశ్య పరావుగారికి వోటునిచ్చి తమ వచ్చినారు. రెండుపర్యాయ ములు వచ్చినారు. మొదటిసారి వోటు కాశ్యపరావుగారి కిమ్మని అడిగినారు. ఆలోచించి చెప్తామన్నాము. రెండవ పర్యాయము వచ్చినపుడు అయిదురూపాయ లిస్తానన్నాడు. డబ్బు పుచ్చుకొనము, మాయిష్టము వచ్చినవారి కిస్తామని చెప్పి నాము. వోటియ్యటానికి జవారుపేట పోలింగ్ కు 9 గంటలకు వెళ్లి 12 గంటలవరకు వున్నాను. అక్కడ కాశ్యపరావుగారి కిమ్మని సూరికాస్త్రిగారు అడిగినారు. వోటిస్తే అన్నమాట ప్రకారం అయిదురూపాయలిస్తామని చెప్పినాడు. సూరి కాస్త్రిగారు వుల్లింపాలెం పల్లె వాళ్లతో మాట్లాడి నారు. పల్లె వాళ్లతో డబ్బిస్తామని ప్రాగమల సినదని చెప్పి నాకరుద్దారా వోటుచంపినారు. వారి నాకరు ను పనిమంది పల్లెవాళ్లునువెళ్లి ప్రాగి అరగంటలో విరిగివచ్చి నారు.

స్వామి: వివరములలో జవారుపేట ఉపహరింపబడలేదు కాకలాన్ పేట ఉపహరించబడినది.

సా: పల్లెవాళ్లుతిరిగివచ్చినపుడు సారావాసనవేసినది. నాకు 20 యొకరముల పల్లమువున్నది. 6 యొకరముల పేరక.

క్రాస్ పరీక్ష

ఈమాటలు చెప్పినపుడు అడపాల వీరయ్య వున్నాడు. అవతల చాలమంది వోటర్లున్నారు. మాయాష్టము వచ్చినవారికి స్తాము, తిరిగి యెందుకడుగుతారని సూరికాస్త్రిగారితో చెప్పి నాను. సూరికాస్త్రిగారు జవాబుచెప్పలేదు. నేనొక్కడనే పోలింగుకు వెళ్లి నాను. నేనక్కడ వుండగా అడపాల వీరయ్య వచ్చినాడు. తరువాత అరగంటకు పల్లెవాళ్లు వచ్చినారు. పల్లె వారు రంగయ్యగారి కులస్తులే. వారంతా రంగయ్యనాడు యెలా చెప్పితే అలావిసేనారేమో నాకు తెలియదు. రామయ్యగారికి బ్యాండ్లుగారికి, రంగయ్యగారికి రమణయ్యగారికి స్నేహ మేమో నాకు తెలియదు. పల్లెవాళ్లపేర్లు నాకు జ్ఞాపకములేదు. వారిలో నాయకుడులేదు. వారికి నాకు పరిచయములేదు. సూరికాస్త్రిగారి నాకరు ఫలానా అని చెప్పలేను. జవారుపేట లో ఒకటే పోలింగ్ స్టేషను.

స్వామి: రెండువున్నవే.

సా: రెండవదానిసంగతి నాకు తెలియదు.

స్వామి: మీరు వోటుయిచ్చినారా?

సా: యిచ్చినాను.

నేను మగపిల్లల స్కూలులో వోటుయిచ్చినాను. సూరికాస్త్రిగారే వోటు యిచ్చినారో నాకు తెలియదు. పల్లె

వాళ్లు సారామపుకొరకు చింతగుంటపాలెం వై వెళ్లి నారు సారామపుకొరకు వారో నాకు తెలియదు. వారెవరు యీరోజున యెచటకు రాలేదు. నాభూమి మామూలు పల్లం. నాకు సూరి కాస్త్రిగారికి పరిచయములేదు. మాయింట్కి వచ్చినపుడే మొదటి పర్యాయము సూరికాస్త్రిగారితో మాట్లాడుటం. ఏయెన్నికల లోను డబ్బుపుచ్చుకొనే అలవాటులేదు. సూరి కాస్త్రిగారివెంట యెవరువచ్చినారో చెప్పలేను. సూరికాస్త్రిగా రిదివర కెన్నడు యేయెన్నికలలోను వోట్లు అడుగలేదు. ఇది జరిగిన 15 రోజు లకు రాజాగారికి వోటుయిమ్మని అడిగినారు. రాజాగారి తర పున విన్నకోటరామయ్య నాయుడుగారు రడిగినారు. ఆయన మావద్ద మునిసిపల్ కవున్సిల్లరు. ఎప్పుడు ఆయనకే వోటు యిచ్చుటం. ఆరోజుగ యేలాతోస్తే ఆలా యిస్తామన్నాము. సూరికాస్త్రిగారిని పడగ్లనుంచి యెరుగుదును. ఆయన కెద్దమని షే. మర్యాదస్తుడే. మాపేటలో రాజాగారికి సింగిల్ వోట్లు యిచ్చామని అనుకోలేదు. నాకు అప్పులేదు. ముగ్గురము అన్న దమ్ములము. రత్నం గంగయ్యగారింటికి మాయింట్కి 100 గజ ములదూరము. తిరుపతిరావు నాయుడుగారిని యెరుగను. ఈ సంగతి మాపేటవాళ్లతో చెప్పినాను. అప్పుడే చెప్పినాను కరిం శెట్టి వెంకటరత్నం మాజ్ఞాతి. కొద్దికు రమణి సమ్మకు కొల్లిపర సుబ్బారావు వచ్చినారు. కొల్లిపర సుబ్బారావు నావద్దనుంచి అభిదేవిటు తీసుకొన్నాడు. సుబ్బారావే సర్టిఫై చేసినాడు. నేను బాడిగవబట్లతోలుకుంటాను. వెంకటరత్నం భగవంతుం బండ్లు తోలరు. అడపాలవీరయ్య బండ్లుతోలుతాడు. కొంత కాలము తాపిపనివాడు. కొల్లిపర సుబ్బారావుకు అభిదేవిటు యెందుకిచ్చినానో చెప్పజాలను. రమణయ్య నాయుడుగారిమ్మ న్నారని ఆయన చెప్పినాడేమో నాకు జ్ఞాపకంలేదు.

5 వ సాక్షి అడపాల వీరయ్య కాలేఖాన్ పేట బందరు.

వై సాక్షి చెప్పినసంగతులను బలపరచెను. సారాయ దుకాణము ముంగు సుబ్బయ్యనాయుడు కుమారుడు వెంకట స్వామినాయుడి దనియు, సారాయెవరు అమ్మినది తనకు తెలి యదనియు దుకాణంలోనికి వెళ్లుట స్వయముగ మాత్రమేదని యు; మంగి సుబ్బయ్యనాయుడి దుకాణము బజారులో తే దనియు పల్లెవాళ్లుకేర్లు తనకు తెలియవనియు వారిని గుర్తించగలననియు వాళ్లకు వోట్లున్నది లేనది తనకు తెలియదనియు, వారిని తీసికొన్నెన నాకరుపేట తెలియదనియు, పల్లెవాళ్లు ప్రెసింట్ రంగయ్యగారి మనుష్యు లేమో తనకు తెలియదనియు, యిచ్చినవోటు యేనో తెదకు తె లియగనియు, డబ్బిచ్చి ప్రాగిండుట మంచిపనికానని వారితో చెప్పలేదనియు, అధికారులతో చెప్పలేదనియు, పున్నయ్య రాకు కలిసి వెళ్లలేదనియు, విన్నకోట చినరామయ్యగారు రా జాగారితరపున వోటు అడిగిననియు, రాజాగారికిచ్చుటకు వా గ్దానము చేయలేదనియు, వోటిచ్చేటపుడే రాజాగారికి మాత్ర ము ఒక్కవోటు యిచ్చవలెనను కొనెననియు, సూరికాస్త్రి గారు మర్యాదస్తుడే యనీయు; యిదివర కెప్పుడెవరును డబ్బు తనకియ్యలేదనియు, బండిపోటుల వ్యవసాయము కలననియు, చిన్నతనములో తాపిపని చేసిననియు, తాడ యిచ్చుతనంపట్టి కిని యితరులెవరై నా యిచ్చురకారేమోనని డబ్బిస్తారని యిత రులతో చెప్పితినినియు, కొల్లిపర సుబ్బారావు అభిదేవిటు తీసి కున్నాడనియు క్రాస్ పరీక్షలో చెప్పెను. సర్టిఫై చేసేవాడు మాడ తనయింట్కివచ్చిననియు, సుబ్బారావు యెందుకు అభిదే విటు తీసుకున్నది తనకు తెలియదనియు, చెన్నపట్టణమునుంచి కాగితము వచ్చినదని చెప్పినందున సంతకము చేసితినినియు క్రా స్ పరీక్షలో చెప్పెను.

నేటివిచారణ యంతటితో ముగిసెను.

అంధ్ర మహాసభ

శ్రీయుత వి. రామచంద్రరావుగారి శేఖను 21-11-27 తేది ఆంధ్రపత్రికలో ముద్రించిన. అనంతపురమునందు జరిగిన ఆంధ్రమహాసభకు వచ్చిన ఆంధ్రజిల్లాల ప్రతినిధులెంతమంది? అన్ని మండలముల ప్రతినిధులు వచ్చిరా? అందులో కృష్ణ గుంటూ రు నెల్లూరు, జిల్లాల ప్రతినిధు లెంతమందిగలరు? వచ్చినసభ్యులు ఏజిల్లానుంచి ఎందరు వచ్చిరో వారి కేర్లుపహా పత్రికాముఖమున ప్రకటించగలండులకు శ్రీయుత వి. రామచంద్రరావుగారిని కోడమన్నాను.

మల్లెల శ్రీరామమూర్తి,

దెణవాడ.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ విచారణసంఘముయొక్క ప్రశ్నావళికి ప్రత్యుత్తరములు

ప్రశ్నావళి

(1) ఇప్పుడు అమలులోనన్న ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము యొక్క ప్రధానసూత్రమును చెబుటకు నుంచవలయుననియే మీ రభిప్రాయపడుచున్నారా? ప్రధానసూత్ర మనగా కొన్ని నిర్దిష్ట కేంద్రస్థానములగు మాత్రమే సాధారణ బి. ఏ. పట్టపరీక్షకును అనుగుణపరీక్షకును విద్యాభివృద్ధి కళాశాలలను నెలకొల్పుటయే యున్నది.

(2) ఆనర్హకొర్యాలను డిగ్రీకొర్యాలను ఒకే ప్రదేశము లో ఉండవలెనని మీరు కోరేయెడల ఎచట ఉండవలెనని నిర్ణయించెదరు?

(3) కొన్ని నిర్దిష్ట కేంద్రస్థానములందు మాత్రమే ఆనర్హ పరీక్షకును డిగ్రీ పరీక్షకును రెండింటినిగూడ కళాశాలలను నెలకొల్పుటకు మీ రంగీరించిన యెడల ఆనర్హపరీక్షకును మాత్రమే నిర్దిష్ట కేంద్రములందు కళాశాల లుండవలయునని కోరుచున్నారా? అట్టి కళాశాల యేదని ఒక కేంద్రస్థానమును ఉండవలెనని కోరుచున్నారా?

(4) 1-వ ప్రశ్నకు మీరనుసారముగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చిన యెడల ఈవిశ్వవిద్యాలయ కేంద్రస్థానముల సంఖ్య హెచ్చించవలెనని కోరుచున్నారా? అట్లు కోరుచున్నయెడల ఏయేస్థానము, లేక స్థానములను అధికముగా కేంద్రము లుండవలెనని తలచెదరు?

(5) ఇప్పుడున్నటువంటి విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రములకు మించి అధికముగ క్రొత్త కేంద్రములను ఏర్పాటు చేయుటను మీరు అంగీకరించుయెడల ఇప్పుడున్న కేంద్రములను ఆయాస్థానములనుండి మార్చి తాగుముకాచేయవలెనని కోరెదరా? అట్లయినచో ఏవిధముగా మార్చవలయును?

(6) ఏదేని యొక కేంద్రస్థానమునందే విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయములగుడ ఉండవలెనని మీరు అంగీకరించెదరా? అట్లయినచో ఏకేంద్రస్థానమునందు యీ కార్యాలయములు ఉండవలెనని నిర్ణయించెదరు?

(7) ఇప్పుడున్న కేంద్రములకంటె ఎక్కువకేంద్రములు అక్కరలేదని మీరు తలంచేయెడల ఏకేంద్రస్థానమునందు కార్యాలయము లుండవలెనని నిర్ణయించెదరా?

(8) బెజవాడలో విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రస్థానము నెలకొల్పవలసినదని అచటనే కార్యాలయ ముండవలెనని మీ రంగీరించెదరా?

(9) ఇపుడు అమలులో నన్న సంకల్ప సంకర్షణలలో అన్నివిధములైన ఆనర్హపరీక్షలకు నలయు విద్యాభివృద్ధియను యేయొక కేంద్రస్థానమునందే యేర్పాటు చేయవలయునని మీరు కోరుచున్నయెడల ఏ కేంద్రస్థానమునందు ఉండవలయునని నిర్ణయించెదరా?

(10) కేంద్రస్థానము కానటువంటి మరొక ప్రదేశము నందు కార్యాలయములు నెలకొల్పవలెననియు, బెజవాడనుండి మాత్రము పరిశీలనవలయుననియు, మీరు తలంచేయెడల మదనపల్లిగా, గుంటూరుగాని, మీరు ఆర్జున మైన ప్రదేశముగ భావించెదరా?

ప్రత్యుత్తరములు

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నెలెత్తుకొనిపోతే ప్రశ్నలకు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి రీతికి ప్రత్యుత్తరముల నొసంగిరి.

1-వ ప్రశ్నకు జవాబు

ఆనర్హతరగతుల విద్యాభివృద్ధికిని పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు తరగతుల విద్యాభివృద్ధికిని మూడు విద్యాకేంద్రముల లేర్పరచవలెనని ప్రస్తుత ములలో నన్న శాసనము దుడైబబడినది. సదరు విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రస్థానములను విశ్వవిద్యాలయము దితానబంధ కళాశాలలను నెలకొల్పియు, విశ్వవిద్యాలయము వారిచే న్యయముగా నిర్వహించబడు విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలను స్థాపించియు, సాఃల్యముగను సర్వతోముఖముగను విద్య పెంపొందింపబడు స్థాఃర్యముల నేర్పరచుటయే యాచట ముయొక్క పరమార్థ. కాని కార్యచరణలోనికి వచ్చుసరికి యీ సంకల్పము నిస్సాగమైపోయినది. ఈ మూడు విద్యాకేంద్రముల నొక్కచోటగా పెంపొందింపబడు తగినంత ద్రవ్యనిధి పట్టుకము చేకూరకపోవుటవల్లన, మూడు కేంద్రములను ఏక

కాలమునందే సమతుల్యముగా పెంచి పోషించుట ప్రభుత్వమునా రీ సంకల్పము కావలయును, మూడు కేంద్రములను ఒక్కచోట డిగా సమానముగా అభివృద్ధి నందవలెను. విద్యాభివృద్ధియందలి వివిధ శాస్త్రములకు భిన్న కేంద్రములందు కళాశాలల నెలకొల్పుటవల్ల, అది మితవ్యయములపధతిగాని, వ్యవహార నిర్వహణోత్సాహవ్య సంధాయగాని కాజాలను.

సర్వజన విదితమైన యేక కారణములవల్ల మూడు విద్యాకేంద్రములు కాదుగదా, రెండు విద్యాకేంద్రములు గూడ ఏకకాలముందు సమతుల్యముగా పెంపొందవలెను. విద్యాకేంద్రము కానటువంటి బెజవాడలో కార్యాలయములు నెలకొల్పబడినవి. కనుక, ప్రస్తుతశాసనము సవరించబడియున్నది.

ఇప్పుడున్న ప్రతిబంధకములను బట్టి, ఆనర్హ తరగతులకు, పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు తరగతులకును విశ్వవిద్యాలయ స్వక్రీయ నిర్వహణాధికారమునకు లోబడి కళాశాలలను ఏక కేంద్రమునందే నెలకొల్పుట సాధ్యముకా, వాంఛనీయున్న యే న్నది. కాని సాధారణ బి. యే. డిగ్రీలకుగూడ కాలం నిర్దిష్ట కేంద్రములందే కళాశాలల నెలకొల్పుట విద్యాభివృద్ధికి తేనుంకరముకాదు ప్రజాసంఘములుగాని, ప్రభుత్వ సంస్థలుగాని ఉత్సాహభివేషము కల్గి సాధారణ బి. యే. డిగ్రీ విద్యకొరకై విశ్వవిద్యాలయమునబంధి కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయమునాధికార ప్రదేశములో నెలకొల్పవలెనని నెలకొల్పవలెనని విశ్వవిద్యాలయ శాసన నిబంధనలు నాని అభ్యంతరపరచకూడదు.

సాధారణ బి. యే. డిగ్రీ తరగతులను నెలకొల్పుట కర్తాస్థానములుగా ప్రస్తుత నిర్దిష్ట కేంద్రములను యధారీతిగా యుంచవచ్చును-కాని, ఆనర్హ తరగతులకు, పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు తరగతులకు మాత్రము ఏదో ఒక కేంద్రస్థానమునందు నెలకొల్పవలెను. కాలక్రమే, సాధారణ బి. యే. డిగ్రీ కళాశాలలను గూడ నిర్ణయించిన కేంద్రములు విశ్వవిద్యాలయ కళాశాల కేంద్రములుగా పరిమించి యభివృద్ధింపవచ్చును. ఇప్పుడే యీ విద్యాకేంద్రము లన్నియు యభివృద్ధిచందనబడి నూచనలుగాని, ఆశుగాని లేనన్న ఈ నిర్దిష్ట కేంద్రము లన్నింటిని యధావిధిగా యుండుటవల్ల ప్రజాసంఘములకు ప్రత్యేక హేతులకు ఆయా విద్యాకేంద్రాభివృద్ధికి ఉత్సాహసక్తులు వహించుటకుగాని, స్వస్థానాభివృద్ధి సంబంధితాతేవల నుపకరింపజేయుటకుగాని చాల యనుకూలముగా నుండును. ఈ పద్ధతి నవలంబించుటవల్ల, సభ్యుః ప్రయోజన నిధి కేకాక, ఈవిశ్వవిద్యాలయమునాధికారపరిధియను ఆంధ్రదేశ మంతటియొక్క భవిష్యత్ప్రయోజనసంసిధికిగూడ అవకాశము గలదు. భవిష్యత్ప్రయోజన మనగా- సభ్యకళాసమైక్యమైన వేర్వేరు విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలతో విలసిల్లడి భిన్న కేంద్రములగుల సరిష్టి విద్యాభివృద్ధిగా పరిమించుటయే యున్నది.

2-వ ప్రశ్నకు జవాబు

విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయములకు అత్యంతార్హమైన ప్రదేశముగా నిర్ణయము చేయబడిన బెజవాడ పట్టణమే ఆనర్హ తరగతులకును, పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు తరగతులకును విద్యాకేంద్రముగా నుండుటకుగూడ అత్యంతార్హమై యున్నది కార్యాలయముల నెలకొల్పి రెండు సంవత్సరముల కాలము బెజవాడలో ఉంచిన పిమ్మట, ఇప్పుడా కార్యాలయముల నచటనుండి మరొక తావునకు మార్చుట రాగాభివృద్ధిసహితమనన్పంకోచ కారణమై, ధర్మవిరూధమై యున్నది. బహుజనసంతోషమై, సంస్కార వికాసముగల జిల్లాలో మధ్యస్థముగా బెజవాడ యున్నది. ఆంధ్రదేశ భూగోళపటముందు నిజముగా నడిబొడ్డువలె నున్న బెజవాడ ఆంధ్రదేశములోని అన్ని మూలలవారికి అందుబాటులోనున్నది. 60 లక్షల ఆంధ్రులున్నటువంటి నైజాము రాష్ట్రమునకు చేరువలోనున్నది. గరిష్ఠ సాఖ్యాకులైన ప్రజల కి విశ్వవిద్యాలయ ముపకరించగల ననియే యీ విశ్వవిద్యాలయ ముడైబబడినది. సుతర యితర ప్రదేశమునందుకన్న బెజవాడలోనే కళాశాలలను కేంద్రీకరింపబట్టి వై ప్రయోజనము సిద్ధించగలదు. శిరోష్ఠి సరిశీలులయందన్నచో డిల్లీ, లక్నో, కాశీ, ప్రయాగ, నాగపూరు, రాజమహేంద్రవరము మున్నగు ప్రదేశములందుకన్న బెజవాడలో చెరువు ఏమియు నులేదు. బెజవాడను చేరువలో ఘట్టుగేడు కళాశాలలు రెండు కలవు. యునైటెడ్ పర్షియనువారు బెజవాడలో నొక విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలను (యూనివర్సిటీ కాశీని) స్థాపించుట ద్యక్తులై యున్నారు. ఇవట విశ్వవిద్యాలయము వారిచే నెలకొల్పబడు విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలను విద్యార్థులను సమకూర్చుటలో నిశ్చయముగా నెట్టి ప్రతిబంధకము నుండదు.

3-వ ప్రశ్నకు జవాబు

సాధారణ బి. యే. డిగ్రీ కళాశాలలకు నిర్దిష్ట కేంద్రము లందుమాత్రమే నెలకొల్పవలెననుట కూడదు. భవిష్యద్విద్యాభివృద్ధికొరకై ఇప్పుడున్న కేంద్రములను ఉన్నవి యున్నట్లుగా యుంచినను, ఆనర్హతరగతులన్నియును పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు తరగతులన్నియును, ప్రస్తుతము ఒక్క కేంద్రస్థానమునందే ప్రతిష్ఠించి పెంపొందింపబడు యుక్తము.

4-వ ప్రశ్నకు జవాబు

ఒక కేంద్రమునందుగాక బహుకేంద్రములందు యీ తరగతులను నెలకొల్పి నిర్వహించుట సాధ్యమని యీ ప్రస్తుత పరిస్థితులందుగూడ కమిటీవారు తలంచేయెడల, బెజవాడ, విజయనగరం, మదనపల్లి పట్టణములందుగూడ విద్యాకేంద్రములను అధికముగా ప్రతిష్ఠింపవచ్చును.

5-వ ప్రశ్నకు జవాబు

సాధారణ బి. యే. డిగ్రీ కళాశాలల విషయములో ఈ ప్రశ్నకు అగత్యములేదు. అధిక విద్యాకేంద్రములను స్థాపించవచ్చును. కాని, ఆనర్హ తరగతులను మాత్రము ఏక కేంద్రమునందే యుంచవలెను. ప్రస్తుత సందర్భానుసారము యీ ఆనర్హ తరగతుల కళాశాల సంతాపనకు బెజవాడయే కేంద్రముగా నుండుట సాధ్యమున వాంఛనీయున్న యే న్నది.

6-వ ప్రశ్నకు జవాబు

విద్యాకేంద్రముగానున్న స్థానమునందే కార్యాలయములు గూడ నుండవలెను. ఇదివరలో కార్యాలయములకు నిలయమై యున్న బెజవాడయందు, విద్యాకేంద్రములగుడ నెలయింపజేయవలెను. ఆనర్హ తరగతులను అన్ని కేంద్రములందును సమాతుల్యముగా ఏకకాలమునందే నెలకొల్పి పెంపొందించినను-లేదా, ఏక కేంద్రమునందే నెలకొల్పి పెంపొందించినను-ఏపత్తమందైనను, బెజవాడనొక విద్యాకేంద్రముగా జేయవలయును.

7-వ ప్రశ్నకు జవాబు

పై జెప్పిన కారణములవల్ల ప్రస్తుత కార్యాలయ స్థానము నొక విద్యాకేంద్రముగా జేయవలయును. గవర్నరు మొట్టువారికిని వై సుచాన్యలకు గారికిని జరిగియుండిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములందు వై సుచాన్యలకు గారు మానించినయిండినరీతిగా, బెజవాడనొక విద్యాకేంద్రముగా జేయుటయే సమస్య పరిష్కారమునకు అత్యున్న ప్రతిబంధకం గలదు. ఇప్పుడున్న మూడు కేంద్రస్థానములలో ఏదేని యొక కేంద్రమునకు యీ కార్యాలయములను మార్చుట ప్రయోజనకరముగాని వాంఛనీయుముగాని కాదు-ఎందులకుననగా నెలెంపభారతీయమును త్రోసిపుచ్చి అట్లుచేయుటవల్ల మొట్టుమొట్టి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టములు అనుశాసించినపుడు కారాసు శాసనసభ్యులెట్టి యాతేతబాధ్యంతరముల నెదుర్కొనవలసి వచ్చెనో, అక్షిప్త సమస్యలలోనే తిరిగి తలలొగ్రహించి వచ్చును.

8-వ ప్రశ్నకు జవాబు

పై జెప్పిన సందర్భములను బట్టి యీ ప్రశ్న అసగత్యము.

9-వ ప్రశ్నకు జవాబు

పూర్వోదాహృత కారణములచే, బెజవాడయందే కార్యాలయములను యధావిధిగా నుంచవలయును. విశ్వవిద్యాలయ కళాశాల కేంద్రములగుడ బెజవాడలో ప్రతిష్ఠించవలెను.

10-వ ప్రశ్నకు జవాబు

పై ప్రశ్నల కొసగిన ప్రత్యుత్తరములను బట్టి యీ ప్రశ్న అసగత్యము. కార్యాలయములను ఇప్పుడున్న దేశమధ్యస్థ ప్రాముఖ్య ప్రదేశమునండి తీసివేసి, పట్టయినను మార్చుచేయుటయే తలంపుగా, వేరొక ప్రదేశముకు గొంపోయి అచ్చట విద్యాకేంద్రము లేకున్ననుగూడ అచటనే నెలకొల్పుట భావ్యమైన పని కాదు. ప్రస్తుత స్థానమునుండి కార్యాలయములను మార్చుట తరగదు. కాబట్టి గుంటూరునకు మార్చవలయునా లేక మదనపల్లికి మార్చవలయునా యను ప్రశ్నతో పనిలేదు.

పగుళ్లకు తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; వి. పి. తో 0-11-0
అరికాళ్లు, అజుచేలులు, చర్మము కారకములను, శీతగాభవన పగిలి నీరుకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తెలమును రాచిన పగుళ్లు మాని జల పోయి మంచినదృవమారగలదు. పగుళ్లనొప్పియు, నయమును. స్వల్పక్రయము.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

ఫోర్టైన్ టెంట్ల గురించి

22-11-1927

సానిక సర్వీసుల గురించి

అధికారులు ముందుగా పరిశీలించి తర్వాత కలెక్టరుకు తెలియజేయాలి.

కోర్టుకు గోవిందపు చెట్టిగారు అనంతపురం మునిసిపాలిటీ మూడవ వార్డుకు కాన్సిలరుగా నెన్నుకోబడిరి.

ఉన్న వ రామలింగం పంతులుగారు (బి. ఎ. ఎల్. టి.) బరంపురం మునిసిపాలిటీకి చెల్లెలుగా నెన్నుకోబడిరి.

ఎస్. నరసింహులు పంతులుగారు కర్నూలు మునిసిపాలిటీకి చెల్లెలుగా నెన్నుకోబడిరి.

బొల్లా తిరుప్పన్నగారు పాలకోట మునిసిపాలిటీకి చెల్లెలుగా నెన్నుకోబడిరి.

వ్యాయచివారాళాళు

ధూళిపరి ఆదివారాయణ్య (మద్రాసు ప్రెజ్డెంట్ కలెజు) గారు రాజమండ్రి జిల్లా మునసిపాలు నియమింపబడిరి.

మజారు కృష్ణయ్య చెట్టిగారు పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్లు (ప్రావేక్షకు) గా నియమింపబడిరి.

పబ్లికవర్క్స్ శాఖ

కొమడలింగల రామస్వామి అయ్యరు కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు బెజవాడలో నౌక సబసినిజరుకు అసిస్టెంట్లు ఇంజనీరుగా నియమింపబడిరి.

వైద్యశాఖ

ఎ. ఆర్. పరశురాం అవర్గ్ గారు రాయపేట గవర్నమెంట్ ట్రయకోగ ఆసుపత్రికి నియమింపబడిరి.

సి. ఆర్. వేణుగోపాల అవర్గ్ గారు ఎగ్జుకు గవర్నమెంట్ ట్రయకోగ ఆసుపత్రికి నియమింపబడిరి.

ఇ. వెంకటరావు అవర్గ్ గారు రాయపేట గవర్నమెంట్ ట్రయకోగ ఆసుపత్రికి నియమింపబడిరి.

మతశాఖ

పీటరు జాబెజాడిలంగారు భీమనిపట్నం సెంటుపీటర్స్ చర్చికి బ్రష్టిగా నియమింపబడిరి.

గాలి వందనంగారు గుంటూరు జిల్లాకు వివాహముల రిజిస్ట్రారుగా నియమింపబడిరి.

చెరుకూరి లక్ష్మణశేఖరన్నగారు నెల్లూరు జిల్లా కొత్తూరు తాలూకాలో వివాహములు జరిపించుటకు అధికార మివ్వబడిరి.

నావికాశాఖ

ఆర్. సి. బ్రిస్టో (గవర్నమెంట్ హార్బరు యింజనీరు యిక్ చీఫ్) గారు కుత్తికొండ పోర్టు యొక్క బ్రష్టిగా నియమింపబడిరి.

వ్యాయశాఖ

కె. విదూరాత్మరావుగారు, బల్లారి జిల్లాలో కొత్తూరు స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

కొత్తూరు శేషయ్య వాయుకుగారు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో ఏలూరు స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

ఆరింగండ్రస్ అనసూయ అమ్మగారు కడప స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

రెవెన్యూశాఖ

పి. అప్పారావు పంతులుగారు పశ్చిమగోదావరికి డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

ఎమ్. ఆర్. రాజగోపాల అయ్యంగారు మనరకు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

జి. అనంత రామచెట్టిగారు కర్నూలుకు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

అభివృద్ధిశాఖ

ఎస్. వేర్ గారు మద్రాసు గవర్నమెంట్కు వెటర్నరీ ఎడ్జుకేటరుగా నియమింపబడిరి.

టి. బురవిడయ రావు వాయుకుగారు చింతలచేరి వ్యవసాయ అసిస్టెంట్లు డిప్యూటీగా నియమింపబడిరి.

డెటెన్యూకు సెలవు

కలకత్తా, నవం 24:—శ్రీయత. పూర్వం ద్రాసు డెటెన్యూగారికి సెలవోజాలు సెలవీ కుబడెను. నిన్న రాత్రి డెక్కా మెయిలులో పోలీసురక్షణతోడ ఇంటికి బయలుదేరిరి. సెలవోజాల తరువాత పూరిలో నుండి వచ్చెదరు. (ప్రీ ప్రెసు.)

అఖిలభారత మహమ్మదీయ

మహాసభ

మాఫీగారి అధ్యక్షత లాహోరులో సభ

ఆగఖాను అధ్యక్షతను మద్రాసులో జరుపు

టకు మహమ్మదీయుల ఆందోళనము

ఈ దినవ సంతకములు చేసిన మహమ్మదీయ వాయకులు ఆమృతపరములో నున్న మస్జిదు సమితి కార్యదర్శియగు డాక్టరు కియాగారికి యాక్రంది మహాజరును తంజివార్తగా పంపిరి.

“కాన్సిలు తీర్మానమును జూచి చాలా ఆశాభంగము నొందితిమి ఆగఖానుగారి నియామకము ప్రోత్సహించినది. జిన్నా గారు మాదా సమాధానపరుపబడిరి. ప్రస్తుతస్థితిలో పంజాబులో సమావేశము చాలా అనర్హమైనది. సభాధ్యక్షుని నియామకము గూర్చియు, సభా సమావేశ ప్రదేశమును గూర్చియు గా విం చి న తీ ర్మా న ము ను పు న ర్వి మ ర్శ న చే య వ ల సిన దని మే ము నొ క్కి చె ప్చు చున్నాము. ఇంకొక కాన్సిలుపథను వెంటనే జరుపవలెను.

- (1) మహమ్మదు యాకులు (మరాఠ్వాద)
(2) చాదరి మహమ్మదు యిస్మాయిఖాన్ (పంజాబ్)
(3) యాకులు హుస్సేను.
(4) అబ్దులు హాకిం.
(5) అబ్దులు హమీద్ ఖాన్
(6) మాఫీ మహమ్మదు.
(7) పయ్యదు యూసఫ్ (సమితి కాన్సిలు సభ్యులు.)

మద్రాసు, నవంబరు 28:—

మాల్విమహమ్మదు యాకుగారి (అసెంబ్లీ సభకు డిప్యూటీ ప్రెసిడెంట్)

చాదరి మహమ్మదు యిస్మాయిఖాన్ (పంజాబ్)కు మస్జిదు లీగు వైకు (ప్రెసిడెంట్)

జహూర్ మహమ్మదు (మద్రాసు ప్రెసిడెంట్) మస్జిదు లీగు వైకు (ప్రెసిడెంట్)

అబ్దులు హాకిం, యాకులు హుస్సేనుగార్లు.

ఈ క్రింది తంజివార్తను మహమ్మదు మాఫీగారికి పంపి నట్లుగా తెలియుచున్నది.

“మాకోరిక ననుసరించి అఖిలభారతమస్జిదు సమితి అధ్యక్ష పదవిని అంగీకరించి ఆగఖానుగారు హిందూ దేశమునకు పయనమై రానున్నారని గమక, అన్యోన్యసహకారములను ఆప శక్యత నాలోచించి ఆగఖానుగారి నియామకమునకు అనుకూలభిప్రాయములై మీ తీర్మానములను ఉపసంహరించుకొన వేడుచున్నాము.”

అఖిలభారత మస్జిదు లీగువారి తీర్మానమును జూచి మద్రాసులోని మహమ్మదీయ వాయకు లందరు ఆశ్చర్యము నొందిరి. కొన్ని కుతంత్రములవల్ల యాతీర్మానము చేయబడెనని యూహించుచున్నారు. ఇటీవల డిల్లీ నుండి మద్రాసులో నున్న సానిక మహమ్మదీయ వాయకునకు యాదిగవ తంజివార్త వచ్చి యుండెనని ప్రీ ప్రెసు వారికి తెలిసినది.

“ఈ సంవత్సరము సమావేశము లాహోరులో జరుగునట్లు చేయుటకును, మాఫీగారిని అధ్యక్షులుగా యెన్నుకొనుటకును 20 తేదీ నాటికి మస్జిదు సమితి కమిటీవారి సభ యిచ్చుట (డిల్లీ లో) జరుగనున్నది. గనుక మీ ప్రతినిధుల తరపున ప్రత్యేకము యసభ్యులను పిలియవలె మందిని పంపవలెను. ప్రతిప్రతినిధియు ప్రత్యేకముగా నాకు తంజివార్త నంపవలెను.”

యాకులు హుస్సేనుగారు యాయసందర్భమును గూర్చి యిట్లు జెప్పిరి.

మస్జిదు లీగుయొక్క వ్యవహార నిబంధనలు చాలా లోప భూయిష్టముగా నున్నవి. సమితిలోని ఒక శాఖకు చెందిన సభ్యుల యొక్క వోట్లకు ఆనేకము సంపాదించుటకు కుతంత్రములకు అవకాశము కలదు. సమితిలోని యెదిరింపుమువారు మానము వహించి తటస్థముగా నున్నప్పుడుగాడ ప్రజెప్పినవోట్ల నన్నిటిని హుస్సేనుచేయవచ్చును. నియమిత సంఖ్యాక సభ్యులు లేకపోవుట వల్ల కమిటీసభలు జరుగకపోవుటయును సభాకార్యక్రమము లోని కొన్ని విషయములగూర్చి సభ్యులచే వ్రాయబడిన యభిప్రాయపత్రములకు సక్రమముగా అందకపోవుటయును జరుగుచుండును. కాన్సిలు మీటింగులలో వోట్ల రాష్ట్రములవారిగా తీసికొనుటకు యేర్పాటు లుండవలయును. అంతేగాని సభ్యుల సాముదాయపు సంఖ్యనుబట్టి యుండగూడదు. కాన్సిలు మొత్తము సభ్యులు 800 నుండి అయియ్యండి అందులో మద్రాసు సభ్యులు 18 మాత్రమేయుండి పంజాబురాష్ట్రమునకు 50 నుండియును సంయుక్త రాష్ట్రములకు 50 నుండియును పంజాబురాష్ట్రమునకు 60 నుండియును ఉన్నప్పుడు మద్రాసు రాష్ట్రము పోటీకి నిలువవలయును. మతభేద కక్షలకు నిలువై రాజకీయ సంక్షోభములకు ఉటపట్టుయియున్న పంజాబురాష్ట్రము నందు యిప్పుడున్న హిందూమహమ్మదీయ స్వర్ణలమస్సను రాయలుకమిషనులో భారతీయ ప్రాతినిధ్యము లేనట్టి స్థితి

లోను యీ సభజరుపబడుట భావ్యముగాదు. ఆగఖానుగారు ఆనేకపర్యాయములు యీ మస్జిదు సమితియొక్క క్లిష్టపను స్యలను పరిష్కరించియుండిరి. ఇకనుందుగూడ ఇటువంటి ఆ సందర్భములు జరుగకుండా మస్జిదు సమితివారి నిబంధనలను పవరించి యే రాష్ట్రములో మహాసభ సమావేశముగనో ఆరాష్ట్రపు నివాసియగువానిని అధ్యక్షుడుగా యెన్నుకొన గూడదని నిషేధించుట మంచిది.

మహమ్మదాలీగారి ప్రతిజ్ఞ

“ఒడయ్యరు గారికిని డయ్యరు గారికిని ప్రాంత జాన్ పకోగారికిని విందులాసగి గౌరవించినయితడు నేను మహమ్మదీయ పంఠమునకు నాయకుడై వెలయుట అనమానకరము” అని మహమ్మదాలీగారు మాఫీగారి అధ్యక్షునియామకమును గూర్చి చెప్పిరి.

“అఖిలభారత మస్జిదు సమితివారు మహమ్మదు మాఫీగారిని అధ్యక్షునిగా యెన్నుకొనుట గొప్పతప్ప. పంజాబురాష్ట్రములో యేగ్రామముందైనను యేపట్టు మందైనను బహిరంగ సభయొకటి జరిపినయెడల రాబోవు రాయలుకమిషను బహిష్కరించుట యే ప్రజలందరియొక్క కోరికయెట్లుగా నెల్లడి కాగలదు. ఇందుల కన్యధా ప్రభాభిప్రాయము కలదని సర్ మాఫీగారుగారి సర్ ఇక్కలుగారుగారి యేబహిరంగ సభలో నైనను రుజువుచేయజాలరని నేను ప్రతిజ్ఞ చేసి చెప్పగలను”. అని మహమ్మదాలీగారు పల్కిరి.

కీ. శే. వేంకట్రంగారు

గోదావరిజిల్లా, ఏనాము సమీపమున నున్న యింజరముగ్రామనివాసులు పాలకి పేరిశ్రమగారు కార్మిక కుల భారవారమురాత్రి కాలధర్మము నొందిరి. పి. రా. రా. మద్రాసు జిల్లా బ్రాహ్మణులు. బహుసజ్జనుడు. భర్తమృత్యుప్రప్రకుడు. జ్ఞాన మార్గము వీరికిఁదోడు. మహాత్ముడు. జ్యోతిషము వీరి కభిమాన విద్య. అందును జాతభాగము, కేరళప్రశ్నాదులలో మిక్కిలి ప్రవేశము గలవారు. సంస్కృతాంధ్రములలో బాండిత్య మంతగా లేకున్నను వీరి కారణియం దభిమానము మెండు. దీనికి దా రా. గ్రామముగా బహుకాలము క్రిందటనే పిరు ఇంజరం గ్రామములో సంస్కృతపాఠశాలను స్థాపించిరి. ఆ పాఠశాలలో కే. బి. మం. జరి మొదలు కే. బి. శాస్త్రము వలకు జరుపు విద్యార్థు లనేకు లున్నారు. దిగ్గజములంటి పండితులను సంపాదించిరి. జిర్గదేవాలయోద్ధరణము, గండ్లుపడిన రాజమార్గములను బాగుచేయుచుట మొదలగు జనోపకారమార్గములయందే వీరి దృష్టి యెప్పుడును బ్రసరించును. ధనవంతులుగారు. కాకున్నను వీరిమంచితనముచేత, బ్రతిగ్రామమునకుఁబోయి, మాసమున కింతయని సంవత్సరమున కింతయని దాతలయొద్దనుండి ధనము సంపాదించి పాఠశాలను రక్షించుచున్నారు. వర్ణ భేదము లేకుండి నందఱచాలారకు బాలికలకు సంస్కృతము నేర్పించుచున్నారు. ఒక్క దేవాంగబాలికకు సంస్కృతమునందు మంచిపరిజ్ఞానము కలిగినదని యిటీవల నాలో నెలవిచ్చినారు. బ్రాహ్మణులకు బ్రాహ్మణేతరులకు వారివారికులచారములను బాగుగ ననుష్ఠించు నట్లుచేయుట వీరిమతము. బ్రాహ్మణులవలన కువయముననే స్నానము సంద్య మొదలగునవి నేర్పి తరువాత సంస్కృతము పాఠములు చెప్పెదరట. చెన్న పురికి జని విద్యాశాఖాధికారుల సహాయమును బొందిరి. ఇప్పుడు వీరి పాఠశాలకు విద్యార్థులునుండి దొరతనమువారు కొంత గ్రాంటు నిచ్చుచున్నారుగాని యది చాలదు. శిరశాంతి నేర్పాటుచేయవలయును. వీరి కేవల కార్యము పూని పరిచేసి నెలవేర్వలయును ననుతలంపు పుట్టెనా, అది పూర్తియగునఱకు గొన్ని సంవత్సరములు, గడ్డము, మీషము, పెంచి చాల యోగివలె నుండువారు ఆంధ్రపట్టువల. కావుననే నిర్దుశుడు నిస్సహాయుడు నైనను పాఠశాల నింపవలెను జరుపుచు వచ్చినారు. వీరికి కాపేర్వర రావుగారను తమ్ముడున్నారు. వీరు పూమునానినక పాఠశాలనిరపడును. పేరిశ్రమగారి యార్థి యాత్మారామునియం దైకక్ష్మ నుభించుచుగాక.

కాకినాడ. శ్రోతపల్లి సూర్యరావు.

భరతపుర సంస్థానపరిపాలన

పరిశీలన

కమిషను నేర్పరచుట

న్యూ ఢిల్లీ, నవంబరు 28:—భరతపుర కుహావా రికి వారి సంస్థానమున ఆర్థిక, పరిపాలకసందర్భ విషయముల పరిశీలించి నియమితకాలములో నివేదికసంపుట కొక కమిషనును బనగబడినట్లు ప్రభుత్వము తెలుపుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

సింహళమున మహాత్ముని

సంచారము

సింహళ జాతీయమహాసభవారు సన్మానపత్రమును సమర్పించుట

ఈనెల 22 వ తేదీ మంగళవారమునాడు సామంతుల వ్యవహారాలలో సిల్వానీ శేషనాథ కాంగ్రెసువారు గాంధీ మహాత్మునకు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి.

అధ్యక్షుడగు ఇ. డబ్ల్యు. పెరిరాగారు మహాత్మునకు స్వాగత మొసగిరి. "సింహళము భారతదేశమునకు జ్యేష్ఠ ప్రతికగాన ప్రాచీనభారతత్వమునకును ఆశ్రయమునకును, విజ్ఞానమునకును ప్రతీక స్వరూపులగు హిందీదేశమునకు వచ్చుట చాల సముచితము అని పెరిరాగారు నడిపిరి. మహాత్మునకు ఘనమగు స్వాగత మియ్యబడిన పిమ్మట మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. "భారత జాతీయ మహాసభ విశ్వవిఖ్యాతమున ఫకల జనపూజ్యమునై యున్నది. మీరుగూడ నీదేశమునం దాపేరు శేషనాథుడే పీఠనంతవరకు మాతృసభ సాంప్రదాయములనే ఆనుసరించుచుంటిరి. నేను నెలకొనిన జాతీయ మహాసభ కేంద్రమిది. అచ్చిన్న సభలో గూడ సభ్యులధికారముకొరకు ప్రోద్బలమునే యొందిరి. గూతువువాటిలు జరుగుచునే యుండెను. నేను పండ్లెందుల వత్సరములనుండి భారత జాతీయ మహాసభతో సంబంధమును కలిగియున్నాను. సభ్యులలో స్వార్థత్వాగముకంటె స్వాగతమునే నాకు హెచ్చుగా కనబడెను. మంచిపనితమ నర్పించినచో స్వాగతమును వినమ్రతను యింద్రియనిగ్రహణమును కలిగి యుండవలెను. ప్రతిపక్షుల త్యంతసమర్థులగుటచే మనము స్వరాజ్యమును బడయవలెననిన వారితో ప్రతిఘటించుటకు ఆంతరంగిక శక్తి సామర్థ్యాదు లత్యధికముగా నుండవలెను. నిరంతర శ్రమతో పనిలేకుండ లభించిన స్వాతంత్ర్యము స్వపరిపాలన ననబడుట కర్తముకాదు. ఇట్టి స్వాతంత్ర్యమును బడయుట కేదే సాధనమో జాతీయస్వాతంత్ర్యమును బడయుటగూడ నదియే సాధనమని వాక్కువలననా క్రియవలసినగూడ చూపించుట నేను ప్రయత్నించితిని.

రాజకీయములను పునీతియును గావించగోరిన గోక్షేగాడు మున్నగువారిపద్ధతినే నేనుగూడ నవలంబించితిని. కాంగ్రెసువారు స్వరాజ్యమును కోరుటలో ఆహింసను సత్యమునే సాధనములుగా గైకొనవలెను. అప్పుడు వారిభూలోకమునందత్యధిక శక్తి సంపన్నమగు దేశముగూడ ప్రతిఘటించి విజయము కాగలుగుదురు. విజయమున కిదియే సమీపమార్గమని ముప్పదేండ్ల అనుభవములన నేను తెలుసుకొన గలిగితిని.

సింహళమున ప్రత్యేకసాంఘికవాదమును సమర్థించుట నాకు చాలవంతగా కనబడినది. సింహళమువారి విజ్ఞానము నిరుపమానము. ఆరబలమును మనవ్యులమును ఎక్కువసంపదమును సమృద్ధిగానున్నది. సమర్థమున జాతీయగుటకు కావలసినన్నియును సింహళమునందుకలవు. కాని యిప్పుడు సింహళము స్వరాజ్యమున కింకను చాలమారునుండెయున్నది. ఈకాంగ్రెసు మహాసభలో అన్ని సంఘముల ప్రతిఘటనగూడనున్నచో యిది భారత కాంగ్రెసుమహాసభ కాద్యప్రాయమే యగును. భారత కాంగ్రెసు మహాసభ కట్టిభాగ్యమింకను కలుగలేదు. ఇదియొకండుదేశములకుగూడ సుంధిమేగాని కొందలైనను లేదు జీవితములను పూర్తిగా రాజకీయములకే వినియోగింపవలెను. మీరు కద్యపాపమును అప్పు శక్తి తను నిర్మూలించవలెను. రాజకీయములను పవిత్రముగావింపవలెను. అప్పుడు స్వరాజ్యము మీకు కరగతము కాగలదు. స్వపరిపాలనమును ఆర్జించినమును పక్షలాపంబుచే లభించునదికావు. నాని నెవరును వారింపను చాలరు. ప్రత్యేకమత సంఘాభిమాన ముగలంబులెను. అది జాతీయతకు విరుద్ధము. గోక్షేయులందరూ యేకీభవించవలెను. మీరు బీదలతో మాఖ్యముగా కార్మికులతో తాదాత్మ్యమును పొందవలెను" అని మహాత్ముడు నడిపెను.

ప్రేక్షకులలో ఆరువేలవలం సతిగారు మహాత్మునకు ఘనమును సమర్పించిరి. ప్రేక్షకులయ్యవస్త్రాలకార శోభితరైకచ్చిరి. మీరు దేశమునకు సేవచేయగోరినచో నిట్టి ఆలంకారములయం దాశేను విడవలెనని మహాత్ముడు నడిపెను.

పిమ్మట ప్రధాన మహాత్మునియ విద్యాలయమున జరిగిన కళాకాలము మహాత్ముడు వెళ్లెను. విద్యార్థికి స్వాగతమును కల్యాణముగా నొసరింప గలిగిననేగాని విద్యసాధకము కాదు. ఇప్పుడు కళాకాలంలోని విద్య నిరుపయోగము అని

మహాత్ముడు నడిపెను. హాసములు జరుగగారు దక్షిణాఫ్రికాలో మహాత్ముడొసరించిన సేవకు ప్రశంసించిరి. గ్రామిక కాంతలును ద్రవిడవంశమువారును మహాత్మునకు స్వాగత మొసగిరి. 22 వ తేదీ రాత్రి ఖద్దరునిధికొరకు ప్రదర్శింపబడిన నాటకమునకు మహాత్ముడు వెళ్లెను.

28 వ తేదీని మహాత్ముడు దక్షిణ సింహళమున కేగెను.

గాలిలో ముక్కిలి గొప్పస్వాగతము

బౌద్ధులు హిందువులు మహమ్మదీయులు మున్నగునన్ని మతములవారును నిన్న 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము గాలిపట్టణమున మహాత్మునకు ఘనమగు స్వాగత మొసగిరి. 20000 మందికి తక్కువలేకుండనుండిరి. మహాత్ముడు మైదానమునకు రాగానే కె. ధాన్యక, డబ్ల్యు దమన్యక అను కవలసోదరు లిద్దరు మహాత్మునకు సాష్టాంగ మొసరించి తాము ఆంగ్ల భాషలో వ్రాసిన యొక గీతమును సమర్పించిరి. గవర్న మెంటు ఏజంటును, మ్యునిసిపలు ఛైర్మనునగు ఎల్. డబ్ల్యు. సి. పెరడెరుగారును మ్యునిసిపలు కౌన్సిలరులును, సన్మాన సంఘసభ్యులును మహాత్మునకు స్వాగత మొసగిరి.

నీనియరు మెంబరు డి. డబ్ల్యు. ముఖాసింఘుగారు మ్యునిసిపలు సంఘమువారి పక్షమున సన్మానపత్రమును చదివిరి. ఎన్. ఎచ్. దనాయకా, హనీషా యిబ్రహీం, లక్ష్మీనాథైగార్లు మహాత్మునకు పుష్ప మాలలను సమర్పించిరి. గాలిపాదుల పక్షమున మహాజన సభ కార్యదర్శి సి. యస్. దిసనాయకగారు సన్మానపత్రమును సమర్పించెను. చాలమంది ధనమునొసగిరి. మహాత్ముడు ధన్యవాదములు గావించెను.

పాక్లాదువలో స్వాగతము

తిరుగామ బౌద్ధప్రేక్షకులు వారిపట్టణమున మహాత్మునకు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. సరస్వయిపాత్రి కాధిపతి అభయగుణవర్ధనుగారి సతీమణి సంఘముపక్షమున పాదులపక్షమున మహాత్మునకు సన్మానపత్రమును ధనమును సమర్పించెను. ఖద్దరువిషయమున పనిచేయుటకొక సంఘము శేర్వరచేదననిగూడ ఆమె వాదనము చేసెను. (ప్రే. వె. సు.)

మరియొకవార్త

నిన్న మహాత్ముడు దక్షిణమునకు బయలుదేరెను. నిర్ణయింపబడిన స్థలములందేగాక మధ్య మధ్య చాల చోట్ల ప్రజలు కోరగా మహాత్ముడొనరుచు వచ్చెను. మొదట మాంటు లెనినియలో సంస్కృత భాషలో సన్మానపత్రమును ధనమును సమర్పించబడెను. మోనటువలో మహాజనసభవారు సన్మాన పత్రమును సమర్పించిరి; కలుతాలలో ఆర్యసంఘమువారు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. పిమ్మట యింబలెన్డలోను దారిగిటియలోను మహాత్ముడొనరు గాలిలో నేడు 24 వ తేదీ మహాత్ముడు మహిళా కళాకాల బహుమాన ప్రధానసభ కధ్యక్షుత వహించెను. (ఆ. వె.)

"జిల్లాకలెక్టరు జోక్యము అసమంజసము"

గుంటూరు పురపాలకసంఘాధ్యక్షునిపై కేసు

బెజవాడ జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారివద్దకు

మార్పుజేయబడుట

హైకోర్టువారి ఉత్తరవు

గుంటూరు పురపాలకసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీ నరసింహారావుగారిపై లేబడిన క్రిమినల్ కేసును గుంటూరు జిల్లానుండి వేరొకజిల్లాలోని కోర్టుకు ట్రాన్స్ఫర్ జేయవలసినదిగ గతవారము హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి గ్రాంటు, బుర్రా సత్యనారాయణగారి, న్యాయమూర్తి దేవదాసుగారి సమక్షమున దరఖాస్తుపెట్టిరి. ఆంతకుపూర్వ మివిషయము హైకోర్టునందు విచారణకురాగా గుంటూరు సబ్ డివిజన్లో మాజిస్ట్రేటుగారి వద్దనుండి కేసును ఒంగోలు సబ్ కలెక్టరుగారి వద్ద కంపెనీబడుటకు న్యాయమూర్తి ఉత్తరువు గావించియుండెను. 7-10-27 న ఉత్తరువులు గావించబడెను.

గతవారము కేసు విచారణకువచ్చినపుడు ముద్దయితరవు గ్రాంటుగారు వాదించుచు ఈ కేసులో ప్రభుత్వసాక్షిగనున్న గుంటూరు కలెక్టరు ఏ. సి. డబ్ల్యు. ఉద్యోగిత్వాన్ని గోనదగిన చర్యకంటెను ఈ కేసువిషయమునందెక్కుడు శ్రద్ధగవ్వరది, హైకోర్టువారి ఉత్తరువులతో జోక్యము గలిగిం

చూపినదియు, ఫిర్యాదికరవు. కేసును వాదింకుం పట్టిన ప్రాసిక్యూటరు, వాదించు న్యాయమూర్తి టెండెంటుగారు రికార్డులను చూపునంతవరకు రికార్డులు ఒంగోలు కంపెనీబడిన గుంటూరు సబ్ డివిజన్లో మాజిస్ట్రేటును కలెక్టరు గావించి యుండెననియు, హైకోర్టువారు కేసును ఒంగోలుకు ట్రాన్స్ఫర్ జేసిన పిమ్మటనే కలెక్టరుగా రిట్టి ఉత్తరువులు గావించి యుండెననియు, డబ్ల్యు. ఉద్యోగిత్వ గూడెం జిల్లాలో కేసు విచారణ జరుగుపక్షమున నిష్పాక్షికమును, న్యాయమునకు విచారణ జరుగజాలదని సంశయించుటకు కారణములు గలవనియు, వాదించబడెను.

న్యాయమూర్తి అంతట గుంటూరు సబ్ డివిజన్లో మాజిస్ట్రేటుగారికి కేసు రికార్డులను వెంటనే ఎందువలన పంపియుండలేనో సంజాయిషీ యివ్వవలసినదిగ ఉత్తరువు యొసంగి, సంజాయిషీ అందినపిదప విచారణకునని నాటికి నాయుదాశేరి.

నేను కేసు తిరిగి విచారణకు వచ్చినపిదప న్యాయమూర్తి దేవదాసుగారు కేసును బెజవాడ జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింపబడుటకు ఉత్తరువు గావించుచు ఇట్లు తీర్పు చెప్పిరి.

"గత (అక్టోబరు) మాసము 7 వ తేదీ గుంటూరు సబ్ డివిజన్లో మాజిస్ట్రేటువద్దనుండి కేసును ఒంగోలుకుమార్పించెను వలసినదిగ మాచే ఉత్తరువు గావించబడినది. అక్టోబరు 11 తేదీ ఇచ్చటనుండి ఉత్తరువు అంపబడి జిల్లాకలెక్టరుగారికి 14 వ తేదీ అందినది. సబ్ డివిజన్లో మాజిస్ట్రేటుగారికి 15 వ తేదీ ఆప్రాంతములో జేరెను. సదరు హైకోర్టువారి ఉత్తరువుచేరిన యనంతరము జిల్లాకలెక్టరు ఆయుత్తరువు సమానాన్యజతేర్పి సబ్ డివిజన్లో మాజిస్ట్రేటుగారికి ఒక ఉత్తరువు పంపియుండిరి. అందు రికార్డులను పట్టకప్రాసిక్యూటరు, ప్రాసిక్యూటరు ఇన్ టెక్టురుగారు రికార్డులను చదువునంతవరకు ఒంగోలుకు రికార్డుల సంపాదనని వ్రాయబడియుండెను. ఈయుత్తరువు ననుసరించి గుంటూరు సబ్ డివిజన్లో మాజిస్ట్రేటు 14 తేదీవరకు ఒంగోలుకు రికార్డుల సంపాదించెను. 15 తేదీ ఈయాలస్యమును నాకెరుకపరచుచు కేసును మరొకజిల్లాకు మార్పుజేయవలసినదిగ గోరుచు దరఖాస్తుపెట్టబడినది. సబ్ డివిజన్లో మాజిస్ట్రేటును సంజాయిషీ యొసంగవలసినదిగ ఉత్తరువుసంగగ జిల్లాకలెక్టరుగారి ఉత్తరువు ననుసరించి తాను రికార్డులను ఒంగోలు కంపెనీ యుండలేదనియు పట్టక ప్రాసిక్యూటరు ప్రాసిక్యూటరు ఇన్ టెక్టురుగారు రికార్డులను చదివినపిదప ఒంగోలు కంపెనీబడినదిగ పిమ్మట గావించియుంటి ననియు రిపోర్టునందు వ్రాసెను.

జిల్లాకలెక్టరు జోక్యము-అసంజతము

కేసు ఒకకోర్టునుండి వేరొకకోర్టుకు ట్రాన్స్ఫర్ జేయబడిన పిమ్మట ప్రాసిక్యూటర్ వారు రికార్డులు పరీక్షింపవలెనను కారణమున రికార్డులను పంపుటలో కాలవిలంబము జేయుట వింతగనన్పడి. రికార్డులను ఒంగోలు కోర్టు కంటే విషయములో సబ్ డివిజన్లో మాజిస్ట్రేటు గారినిర్ణయముతో జిల్లాకలెక్టరు జోక్యముగలిగించుకొనుట ఏ మాత్రమును సమంజసముగాదు. గుంటూరు సబ్ డివిజన్లో న్యాయజస్టిస్టు రికార్డులనంపుట కాలస్యముజేసి, ప్రాసిక్యూటర్ వారు రికార్డులను పరీక్షించుటకు వారియిష్టము వచ్చినంతకాలమును పుచ్చుకొనుట కంగీకరించుటయు యుక్తముగాదు. సబ్ డివిజన్లో మాజిస్ట్రేటు జిల్లాకలెక్టరుయొక్క ఉత్తరువులకు బడి వర్తింపవలయుననుట నిక్కువమేగాని తనచే మరియొక కోర్టు న కంపెనీ బడవలసి యుండెనని రికార్డుల సంపాదించియుములో అనవసరమగు ఆలస్యము జరుగకుండునట్లు చూడవలసిన న్యాయకాభిధికారికి గల బాధ్యత మాత్రము వారియందు తప్పిపోలేదు.

ఇప్పుడీ కేసును గుంటూరు జిల్లానుండి మార్చి వేరొక కోర్టునకు ట్రాన్స్ఫర్ జేయవలెనని ఆక్రమలేదాయని నిర్ణయింపబడవలసియున్నది. జిల్లాకలెక్టరు న్యాయనిర్వాహము సక్రమముగ జరుగవలెనను ఉద్దేశముతోడనే ఇట్టిచర్యను జరిపియుండవచ్చును. కాని వారిచర్య ఆధారముజేయబడుట కవకాశముండినపుడు వారిక్రిందియుద్వోగులు తమస్వయంనిర్ణయాభిప్రాయమును చలాయించ లేకుండినపుడును ఒంగోలు మాజిస్ట్రేటుగారి స్వతంత్రాభిప్రాయమును గాని న్యాయనిర్ణయకాశక్తిని గాని నే నేమాత్రమును సంశయించకపోయినను సందర్భములన్ని విచారించి కేసును గుంటూరు జిల్లానుండి వేరొక కోర్టుకు మార్పు జేయుటయే యుక్తమని తలంచుచున్నాను. కావున ఈ కేసు బెజవాడ సివిలియన్ జాయింటు మాజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింపబడుటకు ఉత్తరువు గావించు చున్నాను" అనిరి.

సి. ఆడెముగారు ప్రాసిక్యూటరుతరపున వాదించిరి.

ఎగ్జురు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు గారి యెదుట

పరిమేష్వరశర్మ అనునాడు ఆంధ్ర ఆయుర్వేదశాలయందు కొన్ని మందులు దొంగిలించి అమ్ముచున్నాడనీ నేరముమీద బడి చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట విచారించ బడెను మద్రాసు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద కాలయందు 10 మే 1927 మొదలు 8 ఆక్టోబరువరకు నాకరికి ఉండెను. మేనేజింగ్ డైరెక్టరు ఆచంటలక్ష్మీపతిగారు మందులు ఆయుర్వేదశాలకు చెందినవని కనుగొనిరి. వారిని తయారుచేయుటకు వ్యయప్రయాసలు అగునని సాక్ష్యము చెప్పిరి.

క్రాసుపరీక్షయందు లక్ష్మీపతిగారు హాజరులగు తరుచు చేయుచున్న నోటికి రాదనియు పుస్తకముచూచి యేమందైనను తయారుచేయుగలనని నుడివెరి.

దాని కనకరత్నంగారు తమసాక్ష్యములో అఖిలభారత ఆయుర్వేదఫార్మసీ వారిచే జరుపబడుపరీక్షలయందు తీర్చిదిద్దెననియు, కొన్ని మందులు ఆయుర్వేద ఫార్మసీకి చెందియున్నవనియు, అవి తయారుచేయుటకు 2, 3 నెలలు పట్టుననియు నుడివెరి.

ఇన్ని దినములనుండి జైలునందుంచిన ముద్దాయివద్ద నేడు పూర్తికావడము తీసికొని నడచివేయవలసినదని మేజిస్ట్రేటు గారు ఆజ్ఞ ఇచ్చిరి.

నేడు విచారణ దిక్షగను.

నేటి విచారణ

దాని కనకరత్నంగారు ఆంధ్రభస్మము తయారుచేయుటకు కలము 1-కి 8 రూపాయలు అగును. ముద్దాయివందలు తీసికొని బాడుకలోనవు మా ఆసుపత్రివచ్చి అమ్మెనను కొనవలసినదని చెప్పినాడు. కొంతకాలము ఆయుర్వేద ఫార్మసీయందు ఉద్యోగము చేసినతరువాత ఇప్పుడు ఏమిటగా నున్నావని ముద్దాయిచెప్పినాడు. ఆయుర్వేద ఫార్మసీ ధృవకంపై తక్కువగా నిచ్చెదనని చెప్పినాడు. నాకు ఆకునానము తగిన తగునాత రావలసినదని ముద్దాయిని పంపివేసి దాని లక్ష్మీపతిగారిని కల నుకొని ఈ ముద్దాయి తెచ్చినమందులు దొంగిలించిన బాపకు అయివుండవచ్చునని చెప్పిరి

ముద్దాయి వరల 9 రోజులకు మా ఆసుపత్రికి వచ్చినాడు. అనుమానము తగినవని నుడివెరి గత కొంచెమునపు ఉండ నుని నేను ప్రశ్నచూచి ఆసీనునకు బోయి దాని లక్ష్మీపతిగారికి ఫోనుచేసితిని. అంతవరకు ముద్దాయి నా ఆసుపత్రియందే కలకు. ఇంతలో దాని లక్ష్మీపతిగారు పోలీసుతోవచ్చి ముద్దాయిని అరెస్టుచేసిరి. నేను 5 సంవత్సరములనుంచి డాక్టరుగా ప్రాక్టీసు చేయుచున్నాను. ఈ మందులను మరియెచ్చటను చూచియుండలేదు క్రాసుపరీక్ష గుండు దానికనకరత్నంగారు ఈ మందులన్నియు ఆయుర్వేదగుండులనియు 3 మందులను ఏ ఆయుర్వేద కంపెనీయందైనను కొనవచ్చుననియు ఇదివరలో ఆయుర్వేద ఫార్మసీనుండి మందులకొని కమిషను పొందెనని చెప్పిరి.

తరువాత సబు ఇన్స్పెక్టరుగారు విచారించబడిరి.

వారు ఇల్లుపాత్రుము చెప్పిరి దానిలక్ష్మీపతిగారు తమ మందులు కొన్ని పోయినవనియు పూర్వము తమ ఆయుర్వేద కాలయందు పనిచేసిన నుడివెరి అమ్ముచున్నట్లు ఆచోక్తి వచ్చినదనియు ఆ నుడివెరి పలానిచోట కలదని చెప్పినందున. వానితోకూడ పోలీసును పంపితిని. ఆ పోలీసును డాక్టరుగారును వెళ్లిరి. ముద్దాయిని తీసికొనివచ్చిరి. మందులను తమ ఆయుర్వేద ఫార్మసీకి చెందినట్లును ద్రిందిరి. వానిని అరెస్టుచేసితిమి. ముద్రాడు ముద్దాయి ఇంటికిపోయి వెతికితిని. కొద్దిగా దాఖలుచేయబడినప్రకారం వస్తువులు తీసికొని కొద్దిగా హాజరుపెట్టితిని. తేనుజరుగుచున్నది.

దేశబంధు గుప్తా శివనారాయణ

గార ఆరెస్టు

కటికవాడు నేరమారోపించుట

న్యూ ఢిల్లీ, నవంబరు 22:—కటికవాడికడు తమబా తినాడొకడు తమబాతినారు పాకీవారిని హింసించుచున్నట్లుల ప్రతికయంగు వ్యాసగుల వ్రాసిపండుటకు తేజపత్రికా సంపాదకుని శివనారాయణగారిని డైరెక్టరు దేశబంధు గుప్తగారిని ఆరెస్టుచేసి బెయిలుపై విడుదలగానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

మద్రాసు వార్తలు

శ్రీ శ్రీ సర్ టి. సదాశివయ్యగారు

మరణము, 24 నవంబరు:— సర్ టి. సదాశివయ్యగారు నేడు 4 గంటలకు పర్యవ్రాసమందు మరణించిరి.

మద్రాసు కార్పొరేషను:—వాయిదా వేయబడిన కాన్సిలుసభ నవంబరు-30 తేదీ సాయంకాలం 5-15 గంటలకు రివ్యూసభనములో జరుపబడును.

నీయనత్యాగనభ:— శ్రీమాయంత్రము 5-30 గంటలకు హైకోర్టు బీచియందు నీయనత్యాగనా పథజగను ను. శ్రీయుత బుచ్చు ను సాంబమూర్తిగారు, యం. శ్రీ. ఆచార్యయం. యశ్. ఎ. గార్లు ఉపన్యసించెదరు.

బెజవాడ నిరసాలిటీ

విద్యుత్తు శ్రీ నేర్పాటులు

బెజవాడ మునిసిపల్ కౌన్సిల్లో విద్యుత్తు శ్రీ నేర్పాటు గావించుటకు బెజవాడ మునిసిపల్ కౌన్సిలును ప్రస్తుతమునాటి ఆధికారి మొదలగుడెను. (వార్తాపెంట్ బాడ్జి నెంబరు 11)

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

పట్ట పదానోత్సవము

1928 పంపిణీయని 8 వ తేదీ సాయంకాలం 8-30 గంటలకు కేరళ మునిసిపల్ కౌన్సిల్లో మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ పట్ట ప్రదానోత్సవము జరుపబడును. (వార్తాపెంట్ బాడ్జి నెంబరు 11)

శ్రీ గాంధీ ఆదిమాధ్యమిక రాత్రిధర్మపాఠశాల:— దీనినిగూర్చి 21-11-27 తేదీన "ఒకవిజ్ఞాపన" నును శ్రీ గాంధీ ప్రచురపరచి యున్నాడను. ప్రవిజ్ఞాపనము ఆనేకులు నడిచియే యుండవచ్చును. దానికీవివరములు ఈ క్రింది 81 తేదీ బువారముసాయంత్రము 5. 15 గంటలకు మరరానుజిల్లా ఆగ్రహం గ్రెనుసంఘముయొక్క సాధారణసమావేశము ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున జరిగినపుడును గాన ఆసమయమునవచ్చే డి ధార్మికులకు ఉదారపురుషులును చెప్పి పురాధాని కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారును వాయిదావది కొంతకొద్దిని యాలోచించు పూర్తిచేయ సూచించుచుందు రని వికీర్తి పరిచయముగా ప్రార్థించుచున్నాడను. బు. శ్రీనివాసయ్య ఉపాధ్యాయుడు.

రాకపోకలు:—గోమహమడు పాదుకాగారు బల్లారి నుంచి మద్రాసుకు గతరాత్రి వచ్చిరి

ప్రాధేపరు ఆన్ రిటల్ డియూడెరు బర్లిన్ యూనివర్సిటీసం పక్కిన ప్రాధేపరు గారు హిందూ దేశములో తిరుగుచున్న ను మద్రాసు నకు వచ్చిరి. ఉపనిషత్తులయందు దేశేవ్యాసములను గురించి ఏ జాతికి సంబంధించిన భావన జరుపుచున్నారో తనజీవితమునంతయుధార పోనెనో యిట్టి భారతీయుల ఆభ్యాసములునాగరికతనున్న ను మగ జాతులకై ప్రయోగము చేయుచున్నార. కలకత్తాశివ విద్యాలయమువారు వీరిచే యిచ్చే ఉపన్యాసములు నిచ్చుటకై అహ్మదాబాదునందు.

వారు మద్రాసునకు రాగానే ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ సంస్కృత ప్రాధేపరుగారుఅను కుష్మకృష్ణుని శాస్త్రీగారిని కలసి కొనిరి.

వారు ఇచ్చుట తమపరీమితో వారుమోజు లిచ్చు యుండెదరు- సామవారము 5-30 గంటలకు సంస్కృతపాట కమను గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు- సర్. సి. వి. రామస్వామి అయ్యగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

వైవాస్యమువనరు ఫార్మసీ గారును, మామగారు, ఫాజల్ రహిమానుగారు, రైల్వే వైవాస్య కమిటీ ఇతరసభ్యులు పర్య రోధిరాగారితోగూడి నిన్నరాత్రి మద్రాసు విడిచి ఈకోడ్డు వెళ్లిరి.

గతజీవితగార నేటిదినమునత్రపురమునుండి మద్రాసు వచ్చిరి.

సర్ క్ల మెంటు హిందేగారు రైల్వే చీఫ్ కమిషనరు గారు నేటి ఉదయం మద్రాసు వచ్చిరి.

ఆరవ అఖిలభారత శ్రీ యూనియను కాంగ్రెసు సమావేశము

ఏర్పాటులు పూర్తయిగుట

కాన్పూరు, నవంబరు 28:—ఆరవ అఖిలభారత శ్రీ యూనియను కాంగ్రెసుసమావేశము ఏర్పాటులన్నియు పూర్తియై యెంబ 26 వ తేదీన మహాసభ ప్రారంభ మగును. ముఖ్యుడు 150 ప్రతినిధులు రానున్నారు. టి. సి. గోస్వామి, యస్. యస్. జోషి, బాబ్వాలా బిశ్వనాథముఖర్జున్లు, దాంగీగార్లుగూడ రానున్నారు. అగ్రతరపు దివాను చమన్లాలుగారు 25 వ తేదీ యందయమున వచ్చును. అఖిలభారత రైల్వేపనివాండ్లసంఘము 25 వ తేదీన ఈ ప్రదేశమునకు భిక్షగర్హితులయము లాలోచించుటకు సమావేశ మగుచున్నారు. విల్లుమూలీలకు సాయంకాలము లందు ప్రత్యేకయాస వ్యాసములు ఏర్పాటు చేయబడెను. (ప్రెస్ నెంబరు.)

కలకత్తా, నవంబరు 28:—గ్రాండుట్రంకు కాలవ ప్రాజెక్టువలన రాగలగు రాబడినిగూర్చిన వివరములు తెలుపుట కొకఉపసంఘము ఏర్పాటుచేయబడెను. దాని నిర్వహణ ప్రభుత్వమువారు రద్దుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

నాగపూరులో పోరులు శంకుస్థాపనగారి అధ్యక్షత క్రింద సభిచేసి రానులు బహిష్కారమున కలకత్తా వికనుత్వ సభ తీర్మానమును నిలపరచుచు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

కన్పూరు, నవం 21:—పోరులు బిసె టుమ్మగారికి స్వాగత పత్రి మిప్పించి. (ఆ. ప్రె.)

తిరునవాపల్లి, నవం 24:—శ్రీ గంగ పురపాలకసంఘ మువారు బిసె టుమ్మగారికి స్వాగతపత్రి మిప్పించిరి. (ఆ. ప్రె.)

న్యూఢిల్లీ, నవం 24:—అఖిలభారత తల్లిదండ్రు మహాసభ కిట్ల జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. లార్డు హాజి హాజిగారు అగ్రతరపునహింతురు. (ఆ. ప్రె.)

కాన్పూరు, నవం 28:—నాలవ ఉత్తరముల బాధజిల్లా మహాసభ కన్పూరులో ఏనెంబరు 11 వ తేదీ ఆదివారమునాడు శ్రీయుత కె. మహాదేవ్ నాయకు యం. యశ్. సి. గారి ఆధిపత్యమున జరుగును. శ్రీయుత ఉజ్జి సాహెబు యం. యశ్. సి. గారు అహ్మదాబాదునందు. (ప్రెస్ నెంబరు.)

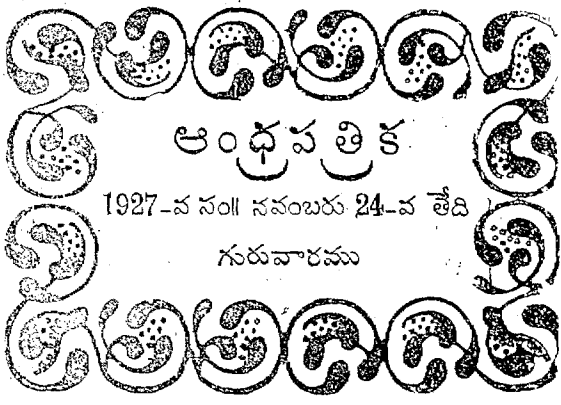
బుదరు తాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాలయలకు

విజ్ఞప్తి

ఈ నెంబరు 13-11-27 తేదీన జరిగిన ప్రాథమిక పాఠశాలయ కార్యనిర్వాహక సభయందు సదరు తాలూకా మహాసభ సభి బందరు తాలూకా గూడూరు జయ ఆహ్వానముక్రింద గూడూరునందు డిసెంబరు నెంబరు 10-న తేదీన జరుపుటకు తీర్మానించివారు. అందుకు గాను 9-న తేదీ ప్రత్యేకవారము బోర్డు హిందూపాఠశాలలు మూయుటకును 10-న తేదీ మహమ్మదీయ పాఠశాలలు మూయుటకును శ్రీ తాలూకాబోర్డు ప్రసాదించు గారి పరిమిత్త కొండమైనది. కాలము సమీపించినది. "సన మూలమునంజగత్" అను వ్యాయమునుబట్టి సామ్యుతేది ఏకాదశి ము సాగనేరదు. కావున మా తావుకు వచ్చు మా ప్రతినిధులకు గాని మా నెంబరు శక్తిబలీలకు గాని మీ చందాసామ్యు యిచ్చి సదరు సభకు మీ రందరు హాజరయి కార్యక్రమము జరప గలందులకు కోరుచున్నాము.

ని. సూర్యనారాయణరావు,

సెక్రటరీ

గాంధీ: స్వపరిపాలనము

శ్రీమద్భిక్షు

సింహాశ్రమ కాంగ్రెసు సంఘమువారి విజ్ఞాపనకు ప్రత్యుత్తరమును గనుచు, గాంధీమహాత్ముడు స్వపరిపాలనపు ముఖ్యలక్షణములను చక్కగ వివరించెను. ప్రస్తుత రాజకీయసంఘములందు స్వార్థపరత్వము మిక్కిలియు గనుపించుచున్నది. స్వార్థత్యాగము వెనుకబడుచున్నది. అందుచేతనే యిట్టి సంఘములు దేశమునకు తగినంతమే లొనగకున్నవి. మహాత్ముని యుద్దేశ్యము ప్రకారము స్వార్థమును త్యజించినగాని, రాజకీయోద్యమము వికాసస్ఫూర్తి గాంచజాలదు. స్వపరిపాలనము స్వీయశక్తివైనను నిరోధముల నెదుర్కొన గల సామర్థ్యమువైనను ఆధారపడియుండును. వ్యక్తులు ముక్తిగాంచుట కెట్టి సాధనముల నవలంబింపవలయునో జాతులును స్వచ్ఛ బడయుట కట్టిసాధనలనే యుపయోగింపవలయునని మహాత్ముని యుద్దేశ్యము. స్వరాజ్యస్వరాజ్యములను మహాత్ము డేకదృష్టితోనే జూచుచున్నాడు. లక్ష్యము జేరగలుగుచో, సాధన లెట్టివయినను ఇబ్బంది లేదను సిద్ధాంతమును మహాత్ము డంగీకరింపడు. రాజకీయోద్యమమును ఆధ్యాత్మికాధారములపై నుంచుట మహాత్ముని తలంపు. సత్యము ఆహింసల నవలంబించి స్వరాజ్యము బడయ ప్రయత్నించుచో, ఎట్టి బలముగ జాతినయినను ధిక్కరింప నీలగుననియు, విజయమున కింతకన్నను సులభమార్గము లేదనియు, మహాత్ముడు సింహాశ్రమన దెలిపిన సందేశము ఆమూల్యమయినది. ఇట్టిసందేశమును నాగరిక ప్రపంచము చేపట్టుచో, నానారాష్ట్ర సంఘము సత్యమును అహింసను మూలాధారముగా గైకొనుచో, యుద్ధములను బహిష్కరించు ప్రయత్నములు తప్పక విజయము గాంచగలవు.

సింహాశ్రమ నకును హిందూదేశమునకును ప్రాతిక చాల గలదు. రామాయణకాలమునుండియు రెండు దేశములకును రాకపోకలు జరుగుచుండెను. భారతీయపులు సింహాశ్రమ నేలినటుల దృష్టాంతములు గలవు. రెంటికిని సంబంధ బాంధవ్యములుండె నని, రత్నానగరము మున్నగు గ్రంథములు దెలుపుచున్నవి. బౌద్ధమతము హిందూదేశమునుండి సింహాశ్రమనకు బ్రాకెను. నేటికిని సింహాశ్రమనందు భారతీయులు పెక్కుమంది నివసించుచున్నారు. ఐవిధజాతులతో వేర్వేరుభాషలతో సింహాశ్రమ దనహరుచున్నది. రెండుదేశములును పరాధీనస్థితియందున్నవి. సింహాశ్రమ రాజకీయపరిస్థితులను విచారించుటకు, రాయల్ కమిషను వచ్చి విచారించుచున్నది. హిందూదేశమునకు రాయల్

కమిషను రానున్నది. హిందూదేశము నెదుర్కొనిన సమస్యలు సింహాశ్రమము నెదుర్కొనుచున్నవి. రెండుదేశములును స్వేచ్ఛబడయుటకై కృషిచేయుచున్నవి. నేషనల్ కాంగ్రెసుసభలు రెండుదేశములలోను స్థాపితమై ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యమును చేకూర్చుటకై పాటుబడుచున్నవి. ఇట్టిస్థితిలో హిందూదేశమును సింహాశ్రమమును గూడ ధర్మబద్ధమగు పద్ధతుల ననుసరించి, స్వేచ్ఛను బడయుట లాభకరము. ప్రపంచమున కీ రెండుదేశములును నూతన మార్గమును జూపి, లోకశాంతికి ప్రోద్బలమొనగగలవు. సింహాశ్రమమునందు వ్యాప్తి గాంచిన బౌద్ధమతము సత్యమును అహింసను ముఖ్యముగ గుర్తించెను. మతధర్మముల ననుష్ఠించుటచే, సింహాశ్రమ అగ్రస్థానము బడయ గలదు. సింహాశ్రమనందు సాంఘిక విభేదములు గలవు. వీనిని దొలగించుట యవసరమని, మహాత్ముడు బోధించెను. ఈరీతిని త్రాగుడు, అస్పృశ్యత మున్నగు చెడుగులను విడనాడి, రాజకీయోద్యమమును ధర్మబద్ధముగ నడుపుచో, స్వపరిపాలనము దాని యంతట యదియే సిద్ధించునని, మహాత్ముడు గావించిన హితబోధ సింహాశ్రమప్రజలలో నూతనవికాసము గలిగించు నని నమ్మెదము.

రాయల్ కమిషను

రాయల్ కమిషను చట్టము కామన్వెన్య సభలో మూడవ మారు చదువబడెను. ప్రభువుల సభలో నేడును, కామన్వెన్య సభలో రేపటిదినమును, చట్టముగూర్చి చర్చ జరుగునని సూచింపబడెను. కమిషను సభ్యుల విషయమై ఆక్షేపణలు వెలువడవచ్చును. కాని ప్రభువుల సభలో నాక్షేపించువా రంతగ నుండరు. ఆలివయరు ప్రభువుగారు సయితము సంతృప్తిజెందుట నహజము. కనర్వెటీవు, లిబరలు, లేబరుపక్షములకు ప్రాతినిధ్యము గల దని చెప్పి ఇండియామంత్రిగారు ఊరడింపకమానరు. కామన్వెన్యసభలో, సక్లత్ వాలాగారును, లేబరుపక్షమునందలి తీవ్రవాదులును ఆక్షేపించినను, ముఖ్యులగు లేబరు నాయకులు వలె యనకబోరు. వీరిదివరకే పార్లమెంటరీ కమిషను సూత్రము నామోదించియుండిరి. చట్టమును రెండవ మారు చదివినపుడు, దీనిని నిరాకరింపవలయు నని, సక్లత్ వాలాగారును, స్వల్పసంఖ్యాకు లగు లేబరు పక్షమువారును గోరిగొని, వీరి మొర లరణ్యోదనము లయ్యెను. భారతశాసన సభవారు అంగీకరించువరకు కమిషనును నియమింపగూడదని సక్లత్ వాలాగారు మూడవ పతనసమయమున సూచించిన సవరణగూడ నిరాకరింపబడెను. హైందవ సమస్యను పక్షప్రశ్నగా గైకొనగూడదను నుద్దేశ్యము బ్రిటీషు ప్రముఖులలో నింకను వ్యాపించియున్నది. పార్లమెంటు సభలలో మార్పు గలుగునని తలంచుట కెట్టియవకాశము గనుపింపదు. ఇదియు నొక మేలుకే వచ్చెననుటకు, హిందూదేశమున వ్యాపించియున్న ఏకీభావమే నిదర్శనము. బొంబాయి సభలో సర్ చిమల్ లాల్ సెతల్ వాడుగారు సూచించినటుల, భారతీయులను కమిషనులోనికి రానియకుండుట బ్రిటీషువారి కొకనియమముగూచో, దానిని బహిష్కరించుట భారతీయులకును విధియగుచున్నది.

ఈవిధిని అన్ని పక్షములవారును నిర్వహింప నవసరమగుచున్నది. సంయుక్తరాష్ట్ర గవర్నరుగూ సర్ విలియం మారిసు గారు మితవాదులను గర్హితముగ నిందించుచున్నారు. సైమన్ కమిషనువారు ఇండియాకు వచ్చి విచారణ నలుప మొదలిడిన పిమ్మట, భారతీయనాయకులు తమయభిప్రాయములను మార్పుకొందురని గవర్నరుగారు భావించుచున్నారు. ఎట్టి యవమానములు సంభవించినను భారతీయులు సరిపెట్టుకొందురని, వీరికి దృఢవిశ్వాసము గలదు. ఇట్టిసమృద్ధిమే ఇండియామంత్రిగారి నావహించియున్నది. భారతీయుల మొరలను లక్ష్యపెట్ట నక్కరలేదని వీరు తలచుట కిదియే కారణము. ఇట్టిసమృద్ధిము సరిగాదని చూపవలసిన బాధ్యత భారతీయులపై నిలిచి యున్నది. ఈవిషయమున నయినను వివిధపక్షములవారును ఏకమై పనిజేయలేనిచో, భారతవర్ష మింకను హెచ్చు అవమానములను భరింపవలసివచ్చు ననుటకు సందియములేదు. దేశమంతయు ఒక్కనిశ్చయముతో బహిష్కారమును ఫలప్రదము గావింపగలుగుచో, సత్వరస్వరాజ్యసంపాదనకు ప్రజలలో నూతనోత్సాహము ప్రబలును. అట్టితరి, ఇండియామంత్రిగారు పరోక్షముగ ప్రజలకు మేలొనర్పరనియే ఎంచవచ్చును.

సంస్థానవిచారణసంఘము

విచారణసంఘములు లెక్కకు మిక్కిలియును చున్నవి. రాజకీయలో ప్రసంగించుచు స్వదేశసంస్థాన సమస్యను విచారించుట కొక విచారణసంఘమును నియమించెద మని రాజప్రతినిధిగారు వెల్లడిజేసిరి. బ్రిటీషు ఇండియాప్రభుత్వమునకును స్వదేశసంస్థానములకును గల సంబంధమును గురించి విచారణసంఘమువారు రిపోర్టు జేసెదరట. సంఘములమున గలిగిన హక్కులగూర్చియు, బాధ్యతలగూర్చియు విచారణ జరుగును. బ్రిటీషు ఇండియాకును స్వదేశసంస్థానములకును గల ఆర్థిక సంబంధమును గూర్చి విచారణ నలుపబడునట. విచారణసంఘసభ్యుల నామములు ముందు ప్రకటింపబడునని రాజప్రతినిధిగారు సూచించిరి. సంస్థానములసమస్యను విడిగ విచారించుటకు వీలుండదు. సంస్థానముల భావిస్థితిని, హైందవసమస్యను విచారించునపుడే నిర్ణయింపవలసియుండును. రాయల్ కమిషను గూడ హైందవ రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయింప నున్నపుడు, స్వదేశసంస్థానములకొరకు ప్రత్యేకవిచారణ జరుగుటవలన, భావిరాజ్యాంగము నందు సంస్థానప్రజ లేస్థాన మాక్రమింపవలయునో నిర్ణయము గాజాలదు. సంస్థానముల భావిస్థితిని గూర్చి విచారించునపుడు, సంస్థానాధీశులతోనే గాక సంస్థానప్రజలతో గూడ సంప్రతింపవలయును. సంస్థానప్రజలతో పని లేదని తలచుటకన్నను పొరబాటు వేరుండదు. సంస్థానప్రజలలో క్రొత్తసంచలనము బయలుదేరినది. వారు తమహక్కులను సంపాదించు కుతూహలైయున్నారు. ఇట్టిసందర్భములలో, పాక్షికవిచారణ నలుపుటవలన, సంస్థానములసమస్య పరిష్కారము గాంచుట దుస్సరము.

విచిత్రదృశ్యము

దేశమంతయు రాయల్ కమిషను బహిష్కార స్వనితో మార్పుమోగు చున్నది. అన్ని పక్షముల వారును అన్ని సంఘములవారును ఈ విషయమై ఏకాభిప్రాయము జూపుచున్నారు. జస్టిసు ప్రముఖులగు రామస్వామినాయకరుగారును, కన్నప్పరుగారును, మాత్రము రాయల్ కమిషనును బహిష్కరింపవలదని బోధించుచున్నారట. బహిష్కారపు కేక, బ్రాహ్మణుల కుతంత్రమువలన బయలుదేరుచున్న దని, రామస్వామినాయకరుగారు చెప్పటమిగుల విచిత్రము. దేశాభివృద్ధి కనుకూలమగు సూచనల గా విం చి న ను, బ్రాహ్మణులు గా విం చి న మాత్రా న, ఆ య్య వి త్యా జ్య హువో, ఏషనియు కొనసాగినేరదు. చెన్నరాజధానిలో డాక్టరు వరదరాజులనాయుడు, పబ్లిఖం చెట్టి, కుమారస్వామిరెడ్డిగార్లు మున్నగు ప్రముఖులు బ్రాహ్మణులుగారు. ఉత్తరహిందూస్థానములో బహిష్కారమును బోధించువారిలో పలువురు బ్రాహ్మణులు గారు. బాంబాయి బ్రాహ్మణేతరులు కమిషనుతో సంబంధము పెట్టుకొనవలదనిరి. గాంధీమహాత్ముడు లజపతిరాయి జయకరు సర్ అబ్దుల్ రహిం మున్నగు బ్రాహ్మణేతరప్రముఖు లెందరో బహిష్కారవిధిని సూచించు చున్నారు. రామస్వామి నాయకరుగారి నుడువులు ప్రాజ్ఞుల నెవరిని మోసపుచ్చజాలవు. మాంటుఫర్లు సంస్కరణములకు బూర్వము హోంరూలుకు ప్రతికూలముగ జస్టిసుపక్షము వారు తీవ్రాందోళనము నలిపిరి. ఈమారు వీరిదృశ్యము మారెనని ఊహింపబడెను. కాని ఇంతవరకు వీరినిర్ణయము బయల్పడలేదు. రామస్వామినాయకరుగారి యభిప్రాయములు జస్టిసు పక్షాభిప్రాయములగువో వెనుకటిపాటయే తిరిగి పాడబడు నని ఎంచవచ్చును. ఆయినను ముం దేమి జరుగునో చూడవలయును.

ఫాసెట్ గారు : రాజద్రోహము

స్వామి కేసులో రాజద్రోహనేరమువిషయమైన న్యాయమూర్తి ఫాసెట్టుగారు విశాలభావము జూపిరి. వెనుకటికిని ఇప్పటికిని పరిస్థితులు మారెను. సంస్కరణములకు పిమ్మట, ప్రభుత్వమున కొంత భాగము ప్రజాయత్తమయ్యెను. మంత్రులు సిద్ధాంతమునం దయినను, ప్రజాప్రతినిధులకు బాధ్యత వహించుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో ప్రభుత్వశబ్దమునకు అర్థము భేదించుచున్నది. స్వపరిపాలనము లభించుచో అర్థ మింకను భేదించును. అధికారవిమర్శనమే రాజద్రోహ మని కొంతకాలము భావించబడెను. పిమ్మట ప్రభుత్వవిమర్శనము రాజద్రోహమగు నని తలంపబడెను. కాని మంత్రులను తొలగించుటకు శాసనసభలకు అధికార మేర్పడినపుడు, వెనుకటి యర్థ మింకను నిలువజాలదు. బిసెంటు కేసుక్లో, తీర్పుజెప్పుదు, కాలము మారె ననియు, దృశ్యము మారెననియు ప్రజలు తమదేశమును పరిపాలించుటకు సమయము రాకమాన దనియు, కీర్తిశేషులగు శేషగిరిఅయ్యరుగారు సూచించిరి. శేషగిరిఅయ్యరుగారి యాహ్వాన న్యాయమూర్తి ఫాసెట్టుగా రంగీకరించిరి. స్వామిగారిగ్రంథము సంతను చదివినయెడల, బానియందు ప్రభుత్వద్వేషము గాని, చార్జన్యము పురికొల్పు నుద్దేశ్యముగాని లే

దనిరి. ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకోద్యోగులు న్యాయమూర్తి ఫాసెట్టుగారు చూపిన వ్యత్యాసమును గుర్తించి, పూర్వదృశ్యమును మార్పుకొనుట యవసరము.

స్వామిగారి విడుదల

బ్రిటీషు కార్మికప్రముఖులగు స్వామిగారిపై రాజద్రోహనేరము మోపబడి, బాంబాయి హైకోర్టువారిచే విచారింపబడుచున్నది. తమ డిఫెన్సు స్టేటుమెంటునందు తాము చార్జన్యమును బోధింపలేదనియు, ప్రభుత్వముపై ద్వేషమును పురికొల్పుట తమయ్యుద్దేశ్యముగాదనియు, హిందూదేశమునందును చీనాయందును కార్మికపరిస్థితులను కనుగొనుటకే తాము ఆసియాకు వచ్చితిమనియు, ఇంగ్లండులో నున్నపుడును తాము కార్మికపరిశోధనలో పనిజేయుచుంటిమనియు, స్వామిగారు సూచించిరి. ఇంపీరియల్ పద్ధతులను తాము నిమగ్నించితిమిగాని, బ్రిటీషు పరిపాలనమును తాము నిందింపలేదని, వీరు పలికిరి. స్వామిగారు నిర్దోషులని జ్యూరీ నిర్ణయింపగ, హైకోర్టున్యాయాధిపతు లగు ఫాసెట్టుగారు వీరి నిర్ణయము నంగీకరించిరి. బాంబాయి హైకోర్టువారు న్యాయ మొనర్చి, న్యాయస్థానగౌరవము కాపాడినందుల కెంతయు సంతసించెదము. దూరమాలోచింపకుండ రాజద్రోహనేరముల నాదోషించు పద్ధతిని, అధికారు లికనయినను విడనాడుట మేలు. స్వామిగారు విచారణను దైర్యముతో నెదుర్కొని ప్రశంసాపాత్రు లయిరి.

ఖరగపురం రైల్వే కార్మికులు

బి. యన్. రైల్వే పజంటుగారు గావించిన ప్రకటనము కార్మికులను సంతృప్తిపరుప జాలదు. కార్మికులు పనిలోలేనివోజలకు జీత మియవలయునని, కార్మికసంఘాధ్యక్షులు కోరిరి. ఈవిషయమై హోంబోర్డువారికి దెలియజేయగ, ఏజెంటుగారియభిప్రాయమును వారంగీకరించరట. పనివారలు ఎట్టి పరతులేకుండ పనిలోజేరి కొంతకాలము తృప్తికరముగ పనిచేసినపిమ్మట, భుక్తికిసరిపోవు భత్యమును మాత్రమిచ్చెదరని ఏజెంటుగారు దెలిపిరి. పనివారలు నిలిచిపోవుటకు కంపెనీ వారే కారకులయినపుడు, వారిజీతముల నేల పూర్తిగ నీయగూడదో తెలియదు. తగ్గింపబడిన పనివారల విషయమయి, కార్మికులు నోరెత్తగూడదట. దీనియర్థ మేమి? రైల్వే కార్మికులు పూర్తిగ లొంగిపోయి, ఏజెంటుగారి ఉత్తరువులను స్వీకరింపవలయునని తేలుచున్నది. తీసివేయబడిన కార్మికులను పునరుద్ధరింపరని తేలినది. మిగిలినవారి కయినను పూర్తివేతనము లొసగబడవు. ఇండియా ప్రభుత్వ వాణిజ్య సభ్యులగు సర్ జార్జి రెయినీగారు సహేతుకమగు రాజీషరతులను సూచించిరని దెలియు చున్నది. ఏజెంటుగారి ప్రకటనము మాత్రము అనుకూలపరిష్కారమునకు త్రోవజూపకున్నది. ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొని, త్వరలో పరిష్కారము గుదుర్పలేనియెడల, భావి పరిణామ మేము యిందునో జెప్ప వీలులేదు.

సింహళ స్వాతంత్ర్యము

సింహళ రాయల్ కమిషను వారి యెదుట, సింహళకాంగ్రెసు ప్రతినిధులు స్వపరిపాలనావశ్య

కతను చక్కగ నిరూపించి, అధికారుల ఆక్షేపణలను ఖండించిరి. సంపూర్ణ బాధ్యతాయుతపరిపాలన తమకు గావలయుననియు, ద్వంద్వ పరిపాలన మొత్తమాత్ర మక్కరలేదనియు, కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు పెరేరాగారు నుడివిరి. స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘములు విజయవంతముగ బనిచేయుచున్న నిదర్శనమును వీరు సూచించిరి. సాంఘిక ప్రాతినిధ్య సూత్రమును వీరు ఆమోదించలేదు. ఎన్నికదారుల యోగ్యతవిషయమయి నెలకు ఏబది రూపాయిల రాబడిని నిర్ణయింపవలయునను సూచన, మిగుల అధికముగ దోషకమానదు. యూరపియనులపయి ద్వేషము లేదని, వీరు సందర్భవశమున బలికిరి. బాధ్యతాయుతపరిపాలనము ప్రసాదించబడుచో, యూరపియనుల డేమమున కెట్టి భంగము కలుగదని, వీరు అభయ మొనగిరి. హిందూదేశమేమి, సింహళమేమి స్వపరిపాలనమునకు తక్కుంగల వరములను కోరుటలేదు. ఈ కోర్కె రాను రాను గాఢమగుచున్నది. దీనిని నిరాకరించుచో, ఆ బాధ్యతను ఇంగ్లండ్ వహింపవలయును. ఆలస్యము జరిగిన కొలదియు, ఇంగ్లండు కెట్టి లాభము గలుగజాలదు.

వీర్లగం సరిహద్దు : సుంకములు

కత్తియారు రేవుల కివతల ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తిరిగి వీర్లగం సరిహద్దును నిలిపియుండిరి. సంస్థానములనుండి బ్రిటీషు ఇండియా లోకి వచ్చేదిసరకులపై సుంకములను విధింప సమకట్టిరి. ఇదియక్రమమని కతయవారు సంస్థానాధీశులు మొరబెట్టు చున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు తమచర్యకు సరియగు సమాధానము జెప్పజాలకబోయిరి. కథియవారురేవులలో వర్తక మధికమగుటచే, బాంబాయివర్తకము కొంత స్తీణించినమాట నిజమయినను, అందుకని సంస్థానములకు నష్టముగలిగించుట ఏమాత్రము యుక్తముగదోషదు. రాజకోటలో ప్రసంగించుచు వీర్లగం సరిహద్దు నేర్పరుచుటవలన, ఇబ్బందిగలుగునని రాజప్రతినిధిగారంగీకరించిరి. అయినను ఇబ్బందులను సాధ్యమగు నంతవరకు తగ్గించుటకు ప్రయత్నింపబడునని దెలిపి నంతమాత్రమున కథియవారు ప్రజలకు సంతృప్తి గలుగజాలదు.

రాబోవు కాంగ్రెసు

ప్రత్యేకవసతుల యేర్పాటు
కుటుంబములలో వచ్చువారికిని ప్రత్యేకవసతుల గోత్ర వారికిని కాంగ్రెసు మండలి మలో నుమారు 100 గుడిసెలు ప్రత్యేకముగా యేర్పాటు చేయబడినవి. ప్రతిగుడిసెలలోను రెండుగురులు, ఒకపంటగని ఒకస్నానముచేయుగది ఉండును. ప్రతిగుడిసెను కాంగ్రెసువారమున కంతకు రూ 50 అద్దె నిర్ణయింపబడినది. కావలసినవారు తమ దగ్గరాస్తులను యాదినవ విలాసమునకు పంపవలయును.

కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులు
మహాజనసభ హాలు నొంబులొడ్డు, మద్రాసు
ఆహ్వానసంఘసభ్యులవద్దనుండి చందాలు విసూలుకొ జడుచున్నది. ఇంతవరకు చేరిన విరాళములు.

- (1) జమాల్ మహమ్మదుగారు రూ 2000
- (2) ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు రూ 1500
- (3) ఎస్. దొరస్వామి అయ్యరుగారు రూ 750
- (4) సురాజుమాలు లల్లాభాయికంపెనీ రూ 500
- (5) నన్నిలం లాలాకా మిరాసిదారులు.

(ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారిచేర్చా) రూ 2000

విదేశవార్తలు

రాయలు కమిషను

సకలత్వాలాగారి తీర్మానము

ఇండియా కార్యాలయమువారు ఆశ్చర్యపడుట

లండన్, నవంబరు 22:—సకలత్వాలాగారు రాయలు కమిషనుగూర్చి ఎక్కడను మట్లాడలేదు, మాస్కోను బోవుటచే ఆతంగింతుకే ఎవరిని విప్పించలేదు అందుచే ఇండియా కార్యాలయమువారు ఇతడు వచ్చుననుకొనలేదు. తానొకటిదలచినదై వ మొ క టి త ల చు అ న్న టు ల మాస్కోనుండి ఆకస్మికముగ పక్క తిరిగివచ్చి తీర్మానమును బంపుటచే ఇండియా కార్యాలయమువారు ఆశ్చర్యపోయిరి. ఈతీర్మానమునుగూర్చి చర్చ జరుగునగాన అప్పటివరకు మట్లాడవలసి సకలత్వాలాగారికి చాలమంది చెప్పిరి. కాని ఆతడు పెడచెప్పిరి దెట్టివాడు. ప్రస్తుతమున ఆక్షేపించవచ్చుననిరట కాని ఆతడంగీకరించలేదు.

కార్మికపక్షమువారు కమిషను కంగీకరించుట చే సకలత్వాలాగారి ఆక్షేపణ అరణ్యరోదనమగు నని ఇండియా కార్యాలయమువారు రనుకొనిరి. కాని సర్కులారు అకుంతితముగ పట్టుదలతో తనసంకల్పము నెరవేరుటకుపూనుకొన్న వాడగుటచే భారతీయులకు స్వయంసర్జిత యాధికారము నిచ్చి తీరవలెను. అద్భుతముగ వాదించుటచే ఇదివరకే పార్లమెంటు కమిషను కంగీకరించినవారును మగ్గోనాల్డుగారి అనుచరులు గాని కార్మికసభ్యులును వీరి వాదమునకు ఎంతయు సంతసించి ఆతనిపక్షము జేరి నిర్ణయముగ ఆతనిని బలపరచిరి.

కార్మికపక్ష నాయకులు ఏమి చేసినను వెడ్జిక్స్, స్క్రిగ్మేరు మ్యాక్స్, విల్కిన్సన్ కన్య మున్నగువారుండటచే కార్మికపక్షములో ఇంకను మంచివానివ్వరని తెలియుచున్నది. పిరందరు సకలత్వాలాగారికి చేయూత నొసగిరి.

కామస్సు సభలో నిన్నటి కార్యక్రమము కార్మికసభ్యులలో మరల సంఘటనము గలుగజేసెను. తన ప్రతినిధులను రాయలు కమిషనుకుకి మగలించుట ప్రయత్నించుచున్నారట, మరల. భారతదేశముందు హిందూ మతానుభూతి అన్ని పక్షములవారు ఏకగ్రీవముగ రాములకమిషను వలనా యని చెప్పు ఖండములు కార్మికపక్షములో సభ్యులకు నచ్చజెప్పగల్గెను. అందరను గుర్తించ గల్గిరిమ గుఱును. ఇండియాలో మలకత్తలలో కొట్టుకొనుచున్నారట. రాజకీయ పక్షములలో భిన్నాభిప్రాయము లున్నవి. మితవాదులు ప్రభుత్వతీర్మానమును కొనియాడుచున్నారని లండనులో ప్రబుముగ ఆవరించిన ఆసక్తి ప్రకటనలను పటాపంచలగ కార్మిక పక్షమువారు జేసి ఆవస్థయు అబగమని చాటగల్గుచున్నారు.

నిన్నటి సభలో యుత్సాహ మున్నను దానివలన లాభముంచునని అనుకొనరాదని కార్మికసభ్యులకుచున్నారు. నిజపరిస్థితి లరయక ఆసక్తియును నమ్మి తమలో కొందరు ప్రముఖులు కమిషను ఏర్పాటు కంగీకరించుట అన్యాయమని తమలో కోపము ప్రాకుచున్న దనిరి. తమలో తామే గ్రహించిరట. ఇండియాను గూర్చి మగ్గోనాల్డుగారు అతివాదులగు కార్మికపక్షములో అన్నిటియందును ఏకాభిప్రాయముతో నుండకపోవచ్చును. ఇదంతయు ఇట్లు సరిమించును, ఇంతవరకు వచ్చునని అనుకొన్నచో ఆతడైన ఒక్కొక్కడే వా డీ కమిషనులో తమ ప్రతినిధులు పాల్గొనుట కనుచున్నారు. మగ్గోనాల్డుగారు ముందు మాట ఇచ్చుటచే దానికి భిన్నముగ ప్రవర్తించమని చెప్పటకు తన క్రమశిక్షణులు ఒప్పుకొనరట. తమనాయకుని మాటతో తమకు సంబంధము లేదనుటకు వీలులేదట ఇకను ఒక్క ఆశమాత్ర మున్నది. విచారణపద్ధతినైన నిర్బంధములు ఎక్కువగా లేకుండు ఎక్కువ సదుపాయములతో నుండునటుల జేయవలె నని గోరవచ్చును అందుకు బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు అంగీకరించదు. ఆపును రాజోవు ప్రతినిధుల కంతకు బాధ్యతనంతను ఆతనినె తొలిదనే వేసి కార్మిక ప్రతినిధులను లేచివచ్చుచు చెప్పవచ్చును. కాని తుద కేమనో ఇంతలో జెప్పటకు వీలులేదట. తా సన్నమాటకు వెనుదిరుగవలెను గాని లేదనించినను ఇంకను దానికివచ్చుటకు అవకాశమును పెడుకు చుండునట.

రేపటి కార్మికపక్ష సభ

లండన్, నవంబరు 22:—రేపటి కార్మికపక్ష సభ అవధింకముగ నుండు ననుకొనుచున్నారు. రాయలు కమిషనుగూర్చి తుదకెట్టివై ఖరి నకలించినవలసిదీ నిర్ణయించబడియుండెను. కార్మికపక్షములో అతివాదులు కార్మిక ప్రతినిధులను లేచి రమ్మనే చెప్పుచున్నారు. ఎంతచేయవలెనో అంతయు జేయుచున్నారనిరి. తుదకు వీరిమట్టుకుమాత్రము అందరుకలిసి ఆక్షేపించుటకు కర్షముగా నున్నారట. పార్లమెంటు తీర్మానములను అనుచున్నారు. డెయిలీ హెరాల్డు ప్రకటన ప్రకటనకు ముందు భారతీయులలో గూఢకొన్న కమిషనుండవలెనే ఆర్థముజేసినది. కాని ప్రకటనమైనపిదప మిన్నకున్నది. ఇదివరలో ముందుగ తనకు తెలుపనివరతి కంగీకరించువాడను కానని మగ్గోనాల్డుగారు రనుచున్నారు. కార్మిక సభ్యులసహకారము, భారత సెలవుకమిటీకి సహాధానికారము నీయక తప్పదని వాదించునట. ఈ విషయమై బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు కంగీకరించిన తనయుదానముగ మున్నదని తనపక్షమును చిలువలెనని కోరెదరట. కాని కొందరు తనతో ఏకీభవించి కార్మికసభ్యులు అల్లరిచేయుదురని తెలియునట. బర్మెన్ హెడ్ ఆచూర్పుల కంగీకరించనిచో కార్మిక ప్రతినిధులను రాయలు కమిషనునుండి లేచివచ్చుటకు పడుననే యనుకొనుచున్నారు.

మోతీలాలు నెహ్రూగారు రీసమయమున ఇంగ్లండులో నుండుట ఇండియాకు మహావికారముగ పరిణమించుచున్నది.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి భావను బ్రిటిషు కార్మికపక్షమువారు బాగా దెలిసికొనగలరని బ్రిటిషు కార్మిక నాయకుడొకడనెను. అసలు సిద్ధాంతమునకు ఆక్షేపణను జూపకుండ కమిషను సభ్యులనుగూర్చి మాపు ఆక్షేపణను జూపుదానికంటె పండిత నెహ్రూగారితో మాట్లాడుటచే భారతీయుల స్వయంసర్జిత యాధికారమును బాగుగా ఆమోదించ గల్గుచున్నారు.

రాయలు కమిషను

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్ నవంబరు 22:—రాయలు కమిషను కమిటీ స్మృతిలో డిల్లీ కాసనసభవారు రాయలు కమిషను నియమించుటకు అంగీకరించినగాని రాయలు కమిషనును నియమించరాదని సవరణ సకలత్వాలాగారు నూచించిరి. ప్రస్తుతముందు ఆమోదించిన పద్ధతి 1919 ఆక్టుకు విరుద్ధమనిరి.

సకలత్వాలాగారి క్రొత్త ప్రభుత్వముమీద నేగాక కార్మిక సభ్యులసహకార (1919 ఆక్టు) విశదముగా ప్రవర్తించిరి సకలత్వాలాగారు రనుచున్నారని వింటర్లు ప్రభువనెను సకలత్వాలాగారు జేసిన అపవాదము నిరాధారమైనదని ఆక్టుగా ఉపాధ్యాయును జి.డి.వి.వి.సి.పి.సి.సి. ఇండియాలో బాధ్యత గల సంఘములన్నియు ఇతనిని తమనాయకుడు గాడని ప్రకటించినవరయు అందులో ఎవరగూడ ఇతనిని తమ ప్రతినిధిగ అంగీకరించలే దనిరి.

డిల్లీ సభవారు సంస్కరణములను త్వరితముగ ఎక్కువ జేయవలెనని ఆయుచర్యాయములు తీర్మానించిరి. అట్లుడియు ఈ తీర్మానములను నిరాకరించాలెనని సకలత్వాలాగారు రనుచున్నారు. సకలత్వాలాగారి సవరణ సంగీకరించుట 1919 ఆక్టుకు పూర్తిగ భిన్నముగ నుండును. భారత కాసనసభవారి కోరికకు ప్రతికూలముగా నుండు ననిరి.

కార్మికసభ్యుడు వాల్టెర్ గారు సకలత్వాలాగారిండియా శీగినపుడు తొమ్మిది సవ్యావస్థతము లొసగబడినదని, ఈ సగరములు రాజప్రతినిధిని బహిష్కరించె ననిరి.

కార్మికసభ్యులు మ్యాక్స్ బెర్మెన్ గారు సవరణ నామోదించి, వింటర్లు సకలత్వాలాగారిని గౌరవముగ జూడలేదని తమ విచారమును అపమృతించి జూపిరి.

సకలత్వాలాగారి సవరణ ఇంకొకవిధముగా ఆదరించబలి యుండెడిది.

ఇప్పుడు భారతీయులు స్వల్పముగనే స్వాతంత్ర్యము నీయుడని భీతులవలె గోరట కంగీకరించుటలేదు. అట్లు చేయరాదని అమెరికా పక్షము జూపుచున్నారు. భారతీయులను సామ్రాజ్యములో అంబితో బాటు సహాని భాగస్వాములంగ జూడవలెను.

అగ్నికాలము పోయినది. భారతీయుల శీ కమిషనుఖర్చును భరించవలెనని వారిసహాని బొంగువెను. ఆసమయము ఇప్పుడు సన్నిహి. కమిషను కేర్పాటు జేయమండ భారతీయులచే సరి యిడియతా వలెనని కాలము వచ్చినది. అట్లుజరుగుట సహజము. సరియయినపనియని వెడ్జిక్స్ గారు రసిరి.

ఇండియాలో తమ అన్ని పక్షములవారును నిరాకరించిరి వింటర్లు ప్రభువు అన్ని సంగతి లబధముని సకలత్వాలాగారు ప్రభుత్వమునచ్చిరి. ఇండియాలో నేనవేలు ప్రజలు సభలుచేసి తనవ్యవస్థను ఆమోదించిరి. ఇండియాతరపున బాతనిమితితో చెప్పుటకు సంపాదనశక్తిగల ప్రతినిధిని ఇండియానుండి ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుజేయలేదనిరి. ఈ ప్రకారములో స్నేహముతో గూడుకొని పెద్దలను దూషించుట భావ్యము గాననిరి అభ్యుత్తులు.

సకలత్వాలాగారి సవరణ పిగిపోయెను. మొదటియను బంధము సంగీకరించిరి.

కార్మికసభ్యులు కొద్దిగ ఆక్షేపించు యుపన్యసిం చిరి. రెండవయన బంధమునుగూర్చి 2 అనుబంధములగూడ అంగీకరించిరి.

మాడంపర్యాయము చర్చించినపు సకలత్వాలాగారి సవరణ సమంజసముగానే యున్నదనిరి పిట్టిగాక. ప్రస్తుతరూపములో నున్న ఈదిట్లు ఉపకారము జేయుటకు బహు అపకారము జేయుననిరి.

టాంసెగా రీటిల్లును ఆమోదించవలెననిరి, వింటర్లుగారు. మారు 'డివిజను' లేకనే ఆమోదించవలెనని చెప్పినదాని నెంతయు కొనియాడి డివిజను ఉన్నచో (ప్రతిమాండు) ఇండియాలో ఆపోహపడెదరనిరి. ఈ తీర్మానమును చర్చించుటకు ముందు బాధ్యులగు భారతీయులవలనాను బొందవలసియుండెదని మ్యాక్స్ గారు రసిరి. ప్రభుత్వమువారు ఇండియా కాసనసభకు తంతినంపి వారి సహకారమును బడచువలె నని సకలత్వాలాగారు రసిరి. దీనివలన ఒకవారమే అలవ్యమగుననిరి. కార్మికసభ్యులు (అతివాదులు) తీర్మానమును సాగించవలెననిరి. కాని కట్టి పెట్టవలెనని వింటర్లుగారు గోర, అందుల కామోదించి ముగించి చర్చకు.

డివిజను లేకనే టిల్లు మూడవసర్పాయము ఆమోదించిరి.

రాయలు కమిషను కార్యదర్శి

రాంకే మగ్గోనాల్డుగారి కొడుకు

లండన్ నవంబరు 22:—రాంకే మగ్గోనాల్డుగారి కొడుకు, ముల్గుం మగ్గోనాల్డుగారి బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు నియమించెనని రాజకీయవర్తములో అనుకొనుచున్నారు. కాని కార్మికసభ్యు లీసంగతి బుజమలెసరజేయుటలేదట. ఇట్టి ముఖ్యునిని పెదరిని ప్రభుత్వసేనముందు చాలకాలముండి పని చేయువారికి మృదు ఆచారముయియు, మరియ ఇట్టియున్యోగములు ప్రభుత్వమునకు చేసోడుగ జొసంటే జొనను వారికిమృదుల అలవాటయియు ఇట్లు వైవారి కిచ్చుట అసాధారణపద్ధతి యని యు కార్మికవర్గములో అనుకొనుచున్నారు. అందుచే వారేమియు మురియుట లేదట.

మేయోకన్య-మదర్ ఇండియా

గంధము

లండన్ నవంబరు 22:—గంధమును ఖండించుటకు బ్రిటిషు స్త్రీలు మంగళవారము పథి జేయుచున్నారు. అందు గుడ్డికి ఆరండేని, విల్కిన్సన్ కన్య, డాక్టరు మేరియను ఫీలిపుమున్నగు గురవస్థిం చెదరు. కామస్సుసభలో విల్కిన్సన్ కన్యగంధికోపవాదముచే చాలమంది భాంధీయులపట్ల సానుభూతితో తిరిగిరి. ఈమె చాల శ్రద్ధతో పనిచేయునది. భారతదేశములో భాగ్యోదయ యుగ్యములకన్నిటికి ఈమె ప్రహరణు బొంబులు అభుభారత శ్రేణి యూనియను కాంగ్రెసుగూడ రాయలు కమిషను బహిష్కరణమును కార్మిక పక్షమునకు దెలియజేసెను. ఇతర కార్మిక సంఘముల యభిప్రాయముల నెదురుజూచుచున్నారు. బ్రిటిషు కార్మికపక్షము వారు. రాజకీయపక్షముల సంఘములకంటె భారత కార్మిక పక్షమువారి సంఘము బ్రిటిషు కార్మికపక్షముతో ఎక్కువ పనిచేయునట.

ఇంగ్లండులో తుపాను ఘోరము

పొగయోడల నష్టము

చాలమంది చనిపోవుట

లండన్, నవంబరు 23:—ఇచ్చి చదురు పొగయోడలో 18 గురిని బ్రతికించుట కంత ప్రయత్నించిన వీరు లేకుండెను. ఈనాక రెండుచెక్కులైనదట. 15 గురు ఒక భాగమును అంటి పెట్టుకొన్నారట.

గొప్పనష్టములు

గంటకు 50 మైళ్లు తుపాను పేను. చాలమంది మడిసిరి. ఇంగ్లండు తుపాన్ భాగమున తుపాను ప్రమాదము విస్తారముగ నుండెను. దీనికితోడ మంధీపాతముగ వర్షము కురిసెను. ఆల పాత నాకలో 9 గురు పోయిపోయె యని భయపడుచున్నారు. మూడు ప్రాంతములలో నున్న సిబ్బందిని కాపాడిరి. ఎందరో కనిపించవలసియున్నది. ఏమెఱో తెలియదు.

మెల్బోర్న్ నాకాపయనపు సమైక్య సందర్భమున మెయిలు తపాలను గొంపోవుటకు ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు జరిగినది.

స్ట్రాండ్ డ్రు చమురుకంపెనీ

న్యూయార్కు చమురు కంపెనీవారు రషియాచమురును 860000 టన్నులను కొనుటకు అనగా న్యూయార్కు స్ట్రాండ్ డ్రు చమురు కంపెనీవారు కంట్రాక్టు జేసికొనిరి. సంవత్సరము 1 కి ఇంతవఱకు అరుదనవత్సరములు కొనెదరు. ఇంకను వ్యాప్యము చమురు కంపెనీగూడ 225000 టన్నుల చమురును కొనుట చేర్పాటు జేసికొనెను.

ప్రార్థనగ్రంథము

క్రైస్తవులలో పుగ పార్లమెంటువారు ప్రార్థనగ్రంథమును గూర్చి మతిసంఘములవారు దెలిసిన నివేదికమును ఆలోచించెదరు.

పెయినులురాజు మాంచెప్పరుకు, బోవ పురపాలకాధ్యక్షుడు సాదరముగ గౌరవించెను.

ఇండియన్ ప్రెస్ యూనియన్ కాంగ్రెస్

మాస్కో, నవంబరు 20:—ఇండియన్ ప్రెస్ యూనియన్ కాంగ్రెసుకు సోవియటు కలొనియనులు ప్రతినిధులను బంపెదరు.

యుద్ధమంత్రి ఇండియాపయనము

లండన్, నవంబరు 22:—సర్ ల్యామింగ్ కెన్సింగ్టన్ గారు 28 తేదీని ఇండియాకు బయలుదేరెదరు. దీక్షించు 9 తేదీని బొంబాయి జేరెదరు. 12 కి క్వెట్టా జేరెదరు. అక్కడ 8 లేక నాలుగురోజులు ఉండురు. ఆచటనుండి డేరా ఖాన్, డేరా ఇస్మాయిలు మున్నగు ప్రదేశములను, కలకత్తాను బోయెదరు. కలకత్తా దీక్షించు 25 తేదీని జేరెదరు. బొంబాయినుండి లండనుకు జనవరి 28 తేదీని బయలుదేరెదరు. ఇతడు, భార్య, కూతురు పార్లమెంటు సభ్యుడు మేజరు రోలెటరు, మేజరు జనరలు జే. ఆర్. చార్లసుగార్లతో వచ్చెదరు.

కామన్వెల్త్ కలకలము

నభ్యులను భర్తరపు జేయుట

పనిలేనివారి భీమాబిల్లు కమిటీస్టేషన్లో కామన్వెల్త్లో కలకల ముదయించెను. కార్మికసభ్యులను మ్యాష్టెక్. బుచానను నీలు, మెక్లిరు, వార్లే దుగార్లను భర్తరపుజేసిరి కొంతకాలము వరకు.

వార్షికుండి మేకింగ్స్ పు హిందూ మునికులు లండనుకు బయలుదేరెదరు. పిదప ఇండియాకు పయనమగుదురు.

అలహాబాదు, నవంబరు 22:— సంయుక్తపరగణాల మంత్రులు రాజీనామా నీయలేదని దృఢముగ తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

విద్యుత్తు, నవంబరు 22:—గవర్నరుగారు ఉదయమున జెయిలు వైద్యాలయము కాలేజీచూచిరి. కళాశాల నూతనభవనప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. శత్రుదయమున గవర్నరు భంపరు బద్ధుని చేరుదురు. (ప్రీ ప్రెసు.)

THREE SUCCESSIVE VALUATION RESULTS UNSURPASSED. THE GENERAL ASSURANCE SOCIETY LIMITED, AJMER.

ASSETS EXCEED Rs. 20,00,000 BONUS CLAIMS PAID OVER Rs. 10,00,000. Equal to the Highest ever Declared by any Indian Life Offices. 31st March 1924. Whole Life (Deferred) Rs. 12 % Per year. 31st December 1925. Whole Life (Immediate), Rs. 20 % per year. 31st December 1926. Whole Life (Immediate), Rs. 22 3/4 % per year.

OFFICES AT

Agra,	Baroda,	Calcutta,	Jullunder,	Patna.
Ajmer,	Bellary,	Gujranwala,	Lucknow,	Rangoon,
Allahabad,	Bombay,	Hubli,	Lahore.	Rawalpindi.
Beawar,	Benares,	Hyderabad Sind,	Madras.	
Bangalore,	Colombo,	Indore,	Madura,	

Place your Assurance with this sound and progressive Office To-day. You will be benefitted by the low premiums and the exceptionally high bonus additions. WANTED AGENTS ON MOST LIBERAL TERMS. Please Apply to: P. D. BHARGAVA F. S. S. (London) Manager. AJMER. Or to V. RAMA RAO Com. Special representative Vizianagaram

వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ నవంబరునెల 24-వతేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబై	మద్రాసు	బెంగాల్	పుణె	అహ్మదాబాద్	కొచ్చిన్
ముంబై	24	24	24	24	24	24
మద్రాసు	24	24	24	24	24	24
బెంగాల్	24	24	24	24	24	24
పుణె	24	24	24	24	24	24
అహ్మదాబాద్	24	24	24	24	24	24
కొచ్చిన్	24	24	24	24	24	24

గోపాల్ పూర్	82.1	59.6	...	8.46	—	8.22
విశాఖపట్నం	82.7	67.1	...	8.21	—	2.22
కాకినాడ	82.4	69.7	...	11.84	—	0.96
మచిలీపట్నం	84.8	68.6	...	16.85	+	3.56
కర్నూలు	84.0	57.9	...	6.20	+	1.68
బళ్లారి	84.6	56.2	...	8.89	—	2.42
ఆనంతపురం	9.00	+	3.58
కడప	84.7	65.5	...	11.43	+	3.50
నెల్లూరు	85.4	67.8	...	21.85	+	4.32
మద్రాసు	83.8	69.3	...	16.25	—	6.99
కడపూరు	84.4	70.7	...	15.01	—	8.43
నీలమ	89.4	66.6	...	3.09	—	6.93
కోయంబూర్	85.2	70.2	...	12.12	+	2.48
తిరుచనాపల్లి	85.5	71.5	...	7.93	—	8.58
నాగపట్టణము	84.1	73.8	...	9.43	—	15.17
మధుర	88.2	72.8	...	9.73	—	2.50
పాంబట్	84.1	73.3	...	16.58	—	1.88
తిరునల్వేలి	18.25	+	5.37
తిరువేండ్రము	83.9	75.3	...	4.03	—	12.41
కొచ్చిన్	84.6	74.9	...	8.01	—	11.07
కాలికట్టు	90.1	70.9	...	8.32	—	6.59
మంగళూరు	86.7	69.2	...	18.43	+	8.00
దెంగుళూరు	82.3	59.0	...	2.00	—	6.57
మేర్కాట్	77.2	57.2	...	7.18	—	4.48
కొడైకనాడ్	67.3	45.1	...	18.46	—	2.70

సర్కారులు:—కాకినాడలో ముబ్బగా నున్నది విశాఖపట్నములో 4, గోపాలపురంలో 5 1/2 డిగ్రీలు రాత్రి వేడిమి తక్కువ.

దక్కన్:—పగటివేడిమి 2 1/2 నుండి 3 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. బళ్లారిలో రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యరు, పహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

పూనా, నవంబరు 22:—వాడగాను ముత్తవారుగారు తాతగానులొని విగ్రహముల చెరువయత్నించినందులకు రెండు నెలల కఠినశిక్ష విధించిరి. ముద్దాయిలు ఊప్పిలుచేసిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

నాగ్పూర్, నవంబరు 22:—పేరెన్నిక గాంచిన కాంగ్రెసు వాది మహేంద్రదాసుగారు 1924 లో ఆర్డినాన్సుక్రింద ఆరెస్టు చేయబడి నేను విడుదల చేయబడిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

అఖిలభారత ఖాదీప్రదర్శనము.

బహుమానములు.

- ఈదిగువానిలో నోక్స్ క్లబ్బానికి రెండుబంగారు పతకములు రెండు వెండిపతకములు బహుమానమొసగబడును. (ఎ) ఖాదీ వస్త్రములు (బి) పరిశ్రామము వస్త్రనిర్మాణ సంబంధముగపనులను జేసిజూపించుట (సి) ఖాదీపనిముట్లు.
- ఈదిగువ వానిలో నోక్స్ క్లబ్బానికి ఒక బంగారు పతకము, ఒక వెండిపతకము, ఒక కంఠపతకము బహుమానమొసగబడును. (ఎ) మాదియేకులయందు పోటీ పరీక్ష (బి) నూలు వదులుకులయందు పోటీపరీక్ష (త్యక్తితము) (సి) " (సన్నరకము) (డి) తక్కితోనూలువదుకు పోటీపరీక్ష (యి) మేలైన రకములగుల కాలములు (ఎఫ్) స్వంతముగా వడికి నేసిన వస్త్రములు (జి) నూలువదుకు (స్ట్రీటు) (స్ట్రీటులో తేలివారు) హెచ్ నూలువదుకువిద్యార్థులు (స్ట్రీటు; పురుషులు) (ఐ) ఖాదీకి సంబంధించిన వ్యాసములు (కా లేజీ విద్యార్థులు మాత్రమే, స్ట్రీటు; పురుషులు గూడ, వ్యాసరచనకు అర్హులు) (జే) ఖాదీకి సంబంధించిన ఫోటోలు, చిత్రపటములు, ఛార్టులు.
- వైద్యపరింపబడిన బహుమానములేగాక సర్టిఫికేటుల రూపమునను, ద్రవ్యరూపమునను బహుమానము లొసగబడును.
- బహుమానములను నిర్ణయించుటకు ఒకబహుమానముల కమిటీ యేర్పడును. ఈకమిటీ యొక్కనిశ్చయమే అంత్య తీర్మానము.

ఆంధ్రజ్ఞానాభివర్ధన గ్రంథనిలయము

కై కలూరుతాలూకా గోపవరము

ది 18 నవంబరు 1927 సంగ్రహము తేదీ సాయంకాలమున శతదర్శింధ నిలయముయొక్క సప్తమ వార్షికోత్సవము, మ-రా-శ్రీ మాటేటి సత్యనారాయణరావు పంతులు బి. ఏ. యల్. టి. గారి యాధిపత్యమున జయప్రదముగా జరుపఁబడినది. గ్రంథాలయ వ్యవస్థాపకుడు వార్షి కనివేదికమును జదివిన పిమ్మట, శ్రీయుతులు, ముష్టి వెంకట సుబ్బారావుగారు, మాధవపెద్ది సూర్యనారాయణమూర్తిగారు, గొర్రె రామమూర్తిగారు, నందుల సుబ్బరాయశర్మగారును, గ్రంథాలయోద్యమమును గూర్చియు, బ్రస్తుతము గ్రంథాలయములు జేయవలసిన పనులను గూర్చియు, ఉపన్యసించిరి. సభాధ్యక్షులు గ్రామసహకారమునకును, నైకమత్యమునకును సాధనధూతములగు సంస్థలగుర్చియు, జేయవలసిన పనులగుగూర్చియు, గ్రంథాలయములయొక్క ప్రయోజనములగుగూర్చియు, హితోపదేశ మొనర్చిరి. గ్రంథాలయ సమితివారు సభికుల కల్పనారవిందు గావించిరి. (పురవాసి)

న్యూఢిల్లీ, నవంబరు 22:— యుద్ధాంగమంత్రి సర్ శేరింగు వర్ధిల్లును యివాన్సుగారు బొంబాయి ది సెంబరు 9 కి తేదీన చేరగలరు. (ఆ. ప్రె.)

భారత సంస్థానాధిపతుల స్థానము

రాజప్రతినిధి ప్రకటనము

విచారణానుకూల్య సూచన

22 తేదీన రాజకూట సంస్థానాధిపతి యొనరించి విచారణమున యిచ్చిన ప్రభుత్వ గా రిటులనుడివిరి.

నాకును నాభార్యకును మిగిలిన ఆధిపత్యమునకు నేను మాకృత జ్ఞానము తెలుపుచున్నాను. మేము స్వయముగా సంస్థానవిషయములను తెలుసుకొనగలిగినందులకు చాలసంతసిందుచున్నాము. ఇటీవలవరకును మిగిలిన సంస్థానమునకు బొంబాయిలోనే సంబంధముండుటచే భారత ప్రభుత్వమునకు మిగిలిన స్వయంత్ర ప్రభుత్వ సంబంధము లేకుండనుండెను. ఇప్పుడు ట్టిసంబంధము కలిగినది. 1926 ఏప్రిల్ లో నేనధికారమును వహించినప్పటినుండియు కృష్ణానదు సమస్యతో సంబంధమును కలుగుచునే యున్నది.

నూరేండ్లనుండి మిగిలిన సంస్థానము బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముతో గాఢసంబంధమును కలిగియున్నది. సుప్రసిద్ధమును అకలంకము నగు మిగిలిన చరిత్రను మిగిలిన జాతిని నేను తెలుసుకొనగలిగితిని. పశ్చిమ భారతమునందలి సంస్థానాధిపతులు స్వయంత్ర సర్వాధిపతులను రాజప్రతినిధులను వరుసగా కట్టి నమ్మకముగలను. ఈ సంస్థానములలో ప్రతిపంబు విస్తారము గానుండుటచే భారతదేశమునందలి ప్రధాన పరిశ్రమతోగూడ మిగిలిన సంబంధము కలిగియున్నది. మిగిలిన సంస్థానములలో వికాల భూప్రదేశములండుటచే యిరువదారులు బాగుగా వృద్ధిచెందినవి. మిగిలిన పాలనము మంచి అభివృద్ధిదశలో నున్నది. మిగిలిన కుటుంబ చరిత్రలనుండి బొంబాయి కరాచీ నగరములలో వాణిజ్య సంబంధమును కలిగియున్నారు. అందువలన మిగిలిన సంస్థాన భారత ప్రభుత్వమునకు రధికముగ ప్రాముఖ్యత నియ్యవలసి వచ్చినది.

సమాధానమువలన వివాదాలు చాలవరకు పరిష్కరింపబడెనని ఏజెంటులను విని చాలసంతోషించితిని. మిగిలిన వివాదముల పరిష్కరింపబడునని నమ్మెదను.

నాకు వ్యవధియున్నచో తనవలన భారంగో ద్రామా ర్మి గోండ్లలు పాలిటానా సంస్థానములనుగూడ చూడబోయి యుండును. కానియిప్పుడు రాజప్రతినిధికి తీరికయేలేదు. వెనుక గవర్నరు దజురలు ఏజెంటుగానున్న వాల్సునుగారు మిగిలిన తోడ్పడుచుండితే అటులే యిప్పుడు ఏజెంటుగా నున్న సిరే గారు గూడ తోడ్పడగలరు. సంస్థానములవారికిని నాక్రొత్త రాజకీయ కార్యదర్శికిని సామర్యము నెలకొనినందులకు నేను చాల సంతోషించెదను. సంస్థానములకును బ్రిటిష్ దొరతనమునకును ముంగుంజుల సంబంధమును సంస్థానాధిపతుల స్థానమునుగూర్చి సంస్థానాధిపతులందరూ ఆతురతతో నున్నారని నే నెరుగుదును. కాని అవిషయమునుగూర్చి నేనిప్పుడు నిర్ధారణగా ప్రత్యుత్తర మియ్యజాలను. ఇతరచోట్ల విద్యాధికులు కోరుచున్న పరిపాలనా సామర్యము మిగిలిన సంస్థానములలో గూడ సమగ్రముగా నేర్పడెనచో స్థిరముగ పరిష్కారము చాల సుకరమగును. మిగిలిన సంస్థానములకు గౌరవములకును మరలనుకూలములనుకూలములు ? బ్రిటిష్ దొరతనమునాకెట్టి భంగమునకులగింపరు. పెక్కుసారు లావిషయము వివరింప బడుచునే యుండెను. మిగిలిన సంస్థానముగా తెలుసుకొని బాగుగా నాలోచింపకుండ ఎట్టిమార్పులను చేయబడవు. ప్రస్తుతము అతిముఖ్యములగు కొన్ని విషయములను పరిష్కరింపవలెనని పలువురు సంస్థానాధిపతులు కోరుటచే యుండెను. మంత్రి కొద్దిమంది ప్రవీణుల నొకసంఘముగా నిర్ణయించుకొని నిర్ణయించెను ఆ సంఘమువారు ముఖ్యములగు వివిధ విషయములనుగూర్చి ఆలోచించుటకు భారతదేశమునందలి సమావేశమయ్యెదరు. ఆ సంఘమునుగూర్చి త్వరలోనే ప్రకటింపబడును. సంస్థానాధిపతులందరూ ఆసంఘమునకు సభ్యులును తోడ్పడెదరని నమ్మెదను. ఫిరకావాదులలో సమావేశములు ముగిసి నిటీవల నేర్పడవలసివచ్చినందులకు మిగిలిన సంస్థానాధిపతులు చాలసంతోషించుచున్నాను. కాని యిండియా దొరతనమునకు బ్రిటిష్ యిండియా విషయమునుగూడ చూడబోయి పరిశీలన వారగుటచే నవి తప్పని సరియైనవి.

ఇప్పుడు మిగిలిన సంస్థానములకు యిండియా ప్రభుత్వముతో సంబంధమేర్పడుట ఆమోదించిన చాలమంది సంస్థానాధిపతులు తెలిపియున్నారు. ఈమధ్య నేను రాకముందే జరిగినది. ఇంతకాలమును యీ మార్పు భంగితో నేనుగ్రహించజాల

కున్నాను. ఇదివరకు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు మిగిలిన చూపిన సానుభూతికి యిటుపైని యిండియా ప్రభుత్వమువారు చూపగల సానుభూతి తీసిపోదనియే నేను నమ్మెదను. మరల సిద్ధాంతగాని ఢిల్లీ లోగాని మిగిలిన ప్రభుత్వము లభింపగలదని నమ్మెదను.

“మే మిరువురమును మిగిలిన సత్కారమును మరచువారము గాము” అని రాజప్రతినిధి నుడివెను.

భారత నిష్ప వెట్టెలు పరిశ్రమ

టారిఫు బోర్డువారి విచారణ

బొంబాయి, నవం. 22—ఆగ్ని వెట్టెల పరిశ్రమ టారిఫు బోర్డువారి విచారణ చేయబడుచు ప్రారంభించిరి. ఆధ్యక్షుడు ముందుగ సంఘమువారుచేర్చిన పరిశీలన విషయముల గూర్చి ముచ్చటింపిరి. విదేశీయ ఆగ్ని వెట్టెలపై రూ. 1½ పన్ను విధింపవచ్చునా? విధింపవచ్చునచో అందువల్ల వచ్చు రాబడిని యింకేమియుగ వసూలు చేయవచ్చును. ఈ దేశముననున్న స్టీలు కంపెనీలు యిక్కడనే తమ కంపెనీలను స్థాపించి యీ పరిశ్రమనంతయు తామే గుత్త చేసికొనుటకు యత్నించుచున్నారని వినంతి గలరు. అట్లయిన ఎప్పటికైనను వీరు ధరలు పెంచుచేయగలరు. పన్ను విధించినచో కొనుదారే భరించుకొనవలసివచ్చును. ఈ యిబ్బందులను గొరింగింపుట కేమిచూచించెదరు. స్టీలు కంపెనీలవారు యిక్కడనే ధనము ప్రాప్తచేసి మూలధనము పెట్టి భారతీయులనే డైరెక్టురుగవంచి భీమ సామర్థ్యకొద్ది పనిచేసినచో నవి విదేశీయ కంపెనీలెట్లగును. ఇట్టి ముఖ్య విషయముల గూర్చి భారత పరిశ్రామికులు తమ ఆభిప్రాయముల చెలువపరిచియున్నది. ఆధ్యక్షుడు తెలిపెను.

ఎ. సి. హోమియా గారు నేపనలు మాచివగుటకంపెనీ వాడుసాక్ష్యముచెబుచు పరిశ్రామికులు భారతదేశీయ కట్టెనే ఉపయోగింప గోరెదరు. ఇండియాలో తగినంత కట్టెలున్నది. కాని యే యడవులలో నున్నచో పరిశోధించుటకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడవలెను. కలపరవానాకు సాకర్యములనొసంగి ప్రభుత్వమువారు విదేశీయ ఆగ్నిపుల్లపై పన్ను విధించుచుండవలెననిరి. తన కంపెనీలో విదేశీయ పనివాండ్ల నియమించెదరు భారతీయులు విదేశీయులంత తెలివిగ పనిచేయగలరనిరి.

ఘాట్స్ వారునందలి స్టీలింగు కంపెనీ ప్రతినిధి సాక్ష్యముసంగును భారతీయ పరిశ్రమకు సంరక్షణ యొపగుట అవసరమనియు విదేశీయుల పెట్టుబడితో నున్న కంపెనీలపై ఎక్సైజుపన్ను విధింపవలెననియు వారు మార్కెటును వికేపరచుకొనుటకై తక్కువ ధరల కమ్ముచున్నారనియు చెప్పిరి.

డా॥ ఆసి బి సెంటుగారికి తిరుచనాపల్లిలో సన్మానము

నవంబరు 23:—డా॥ ఆసి బి సెంటుగారికి తిరుచనాపల్లి పాఠశాల నేకు సన్మానము సంగిరి. మునిసిపల్ సన్మాన ప్రతిమును నారాయణస్వామిశిల్పిగారు చేసిరి. ఆమె సుమారు 50 ఏండ్లనుండి భారతదేశమునకు జేయుచున్న సేవను కొనియాడిరి. బి సెంటుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ప్రస్తుత రాయలుక మిషను నియామకము వన కార్యములకడ్డు దగిలెననియు దేశీయులెల్లగు దాని దృఢ నిశ్చయములై యెదుర్కొనవలెనని జెప్పిరి. భారతీయులు తయారుచేసిన స్వరాజ్య విధానమే మాకుగా వలెను. వేరొండంగికరింపమని జెప్పి మదరాసు కాంగ్రెసులో నొకవిధానము నేర్పాటు జేయవలెనని జెప్పిరి. పిమ్మట బి సెంటుగారు కామనవల్లు చట్టమునకును ఫెన్నరు బ్రాక్వేగారి బిల్లునకు గలభేదము చెప్పిరి. భారతీయులందరూ ఏకగ్రీవముగ కోరినచో స్వరాజ్యము చేపారతీకృతమైనది.

సభలో రాయలుకమిషను బహిష్కార తీర్మానము మదరాసు కాంగ్రెసునందు రాజ్యాంగ విధానము తయారుజేయవలెనని తీర్మానము ఆమోదించబడెను. (అ. పే.)

అబ్దుల్ రషీదు మరణము

10 మంది మహమ్మదీయుల అరెస్టు

న్యూ ఢిల్లీ, నవంబరు 23:—నిన్న రాత్రి మరి 10 మంది మహమ్మదీయులు అబ్దుల్ రషీదు శివపు టూరేగింపునందగ్గ నున బరిగిన అల్లరికి గాను అరెస్టుచేయబడిరి. శ్రీనగాయముల కులశేఖర లాలా జాగరణకేంద్రుగారు రాత్రి మరణించిరి. వీరితో ఆసందర్భమున చరచించినవాడు మువ్వరు. (ప్రీ ప్రెసు.)

కైకలూరు నార్తలు

(ఒక విలేఖరి)

కాలమానసితి

నవంబరు 22:—స్వాతి విశాఖ కార్తలలో నానలు మెండరటవలన కొల్లేటిసరక్కు జలప్రాంతమై సముద్రమునలొక గర్వమున్నది. దైవానుగ్రహమున నింతదనుక సస్యముల కెట్టి హానియులేదు.

తాలూకా యువ్యోగల మార్పులు

మా సము రిజిస్ట్రార్ గారు రు. మ-రా-శ్రీ తెళ్ళేటి మల్లువ జిల్లా, బి. ఏ. గారు, కర్నూలుమండలమునకు మార్చబడిరి. వారి స్థానమునకు విజయనగర వాస్తవ్యులగు మ-రా-శ్రీ మండపాక వీరరామస్వామి బి. ఏ. గారు వచ్చిరి. శ్రీ మల్లువజిల్లాగారు పరమార్థతత్వరులు. సత్కార్యాచరణా పత్రులు. వీరి మార్పు మా గ్రామస్థులకు సంతాపకరము. వీరి ధన్యపత్తి శ్రీమతి సుబ్బయ్యబాగారు కైకలూరు శ్రీ సమాజమున కధ్యక్షురాలై యుండి మహిళామండలి కొనర్చి నేన ప్రకటనయియు. ఇచ్చటి శ్రీ సమాజమునా రామ గౌరవార్థము సభ గానించి చా చూడము నెత్తింది. మామూళ్ల డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగా రైన మ-రా-శ్రీ ఆకుల నరసింహారావునా యుడుగారు పెంటపాడు రేంజికి మార్చబడిరి. వీరి స్థానమునకు బ్రహ్మశ్రీ దర్శా వెంకటరామయ్య పంతులుగారు దయచేసిరి. వీరు తిరువూరురేంజిలో ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తి కమిషనరీ నేన నొనర్చిరట. మారేంజి వీరి యువ్యోగ కాలమున సభివృద్ధిగాంచు నని తలంచెదము.

శ్రీ కృష్ణావతారతత్వము

హరికథా కాలక్షేపములు

రమారమి మాసముదినములనుండి పితామహుని వాస్తవ్యులు బ్రహ్మశ్రీ భాగవతార్ ప్రక్లి మార్యనారాయణ శాస్త్రిగారు శ్రీ కృష్ణావతారతత్వమును హరికథా రూపమున సుపన్యసించుచున్నారు. “అ! ఇ! భాగవతము తెలిసి పలుకుట చిత్రంబు కూర్చితే దమ్మి మాలికైన” నను హోతన వాక్యమునందలి చిత్రము వీరి యుపన్యాసముల విను శ్రోతలకు దోడుటలేదు. జనసాహస్యమునకు గూడ నుబోధముగనట్లదైతవిషయములకై జెప్పి వీరి వాగ్దేఖిమాత్రము చిత్రము. వదాలి వాస్తవ్యులను సువర్ణఘంటాంకితులను సుప్రసిద్ధ మార్దంగికులనునగు బ్రహ్మశ్రీ వారదాస ఘంటాంకిత్యశర్మగారి మృదంగవాద్య మాంధ్రదేశమునకు జయఘంటాగవమై శ్రోతల కనుదినమును సత్వంతా మోదముగూర్చుచున్నది. పిన్న విమర్శకులకు శ్రీయుత భీమవరపు రత్నాజీరావుగారి ఫీజేటు వాద్యము హృదయంగముగా నున్నది. హరికథా కాలక్షేపము లింకను రమారమి పదిదినములు జరుగును.

“జమిందారు” “గురుఘంటాలు” పత్రికల కేసు

మొదాయిలకు శిక్ష

లాహోరు, నవంబరు 23:—“గురుఘంటాలు, జమిందారు” పత్రికల హక్కులపై గావించిన కేసులలో మొదాయిలకు సంవత్సరము కఠినపరకమును జేయరావాయిల జమిందారు లేకున్న మరియొక రెండు మూడువారముల కఠినపరకము విధించిరి. (అ. పే.)

1927-28 సం॥రము

మద్రాసు పందెములు

గిం డి

మొదటి ఎక్ స్ట్రా మీటింగు

మొదటిదినము

3-12-1927

బాపట్ల తాలూకా అప్పికట్ల ఫిర్యావరదలు

నవ్వపడిన యిండ్లకు 4 వేలకూప్యములు సహాయము కావలెను. శిస్తు రిమిషను

అత్యవసరము

బాపట్ల ప్రదేశల సహాయ సంఘమువారు సందూరు, ఇటికంపాడు, బోడిపాలెము, గోపాపురము, చందూరుపల్లె గ్రామాదుల సహాయ నిమిత్తము సందూరును కేంద్రీకరించి, ప్రైవేటుముల మందలి యిండ్లు పడి, నిస్సహాయులై కూటికి లేక మలముల మాడుచున్న బీదలకు బియ్యమును, నూకలను, ముఖ్యముగా జొన్నలును, పంటి అపారమైన సహాయమును గావించియున్నారు. ఇంకను యిండ్ల నవ్వమును తీర్చుటకు సమకట్టియున్నారు. ఇట్టి ఆపత్సమయమున అడ్డుపడి బీదల కష్టములనివారింది, వారికిని దేశమునకును విశ్వాసపాత్రులైన శ్రేష్ఠులునువారు కడుంగను వహిస్తేములు. ఈ సంఘమువారికి ప్రత్యేకసహాయము చేసి, మాజనులను సంరక్షించిన మహాజనులెంతెనియు శ్లాఘనీయులు.

ఈ సహాయము యీనెల 4 వ తేదీనుండి 19 వ తేదీ వఱకు జరిగినది. ఇందు జొన్నలసహాయము పొందినవారు సందూరు గ్రామమునందు మొత్తము 1824 మందినీ, చందూరుపల్లెలో 841 మందినీ, బోడిపాలెముందు 707 ను, ఇటికంపాడునందు 570 ను, గోపాపురములో 451 ను, గోలివానిపాలెమునందు 10 ను, మొత్తము 3903 యిటువున్నారు. ఇటికంపాడు శివారు గ్రామములయిన వలసమాలపల్లె, మాదిగపల్లెలయందు యింకను వందల పూర్తిగా తగ్గలేదు. వారి కింకను సహాయ మవసరము.

మా గ్రామములందు జరుగు చోజ్వరముచే యెక్కువగా బాధపడుచున్నారు. బ్రాహ్మణకోడూరు కాపురములైన దాక్తరు నోరీ నుబ్బారావుగారు మా గ్రామములకు దయచేసి విలవలేని వైద్యసహాయమును చేసియున్నారు. వీరు మహా శాంతపురుషులు. ప్రస్తుతము చలిజ్వరములు చాలవలసి తగ్గినవి. ఇందు సందూరునందు 56 ను, ఇటికంపాడునందు 18 ను, బోడిపాలెమునందు 88 ను, గోపాపురమునందు 12 ను, చందూరు పల్లెయందు 10 ను, అప్పికట్లలో 25 ను, మర్రిపూడియందు 20 ను, పూండ్లలో 27 ను, యీలేరునందు 10 ను, వైద్యసహాయమును పొందియున్నారు. వీరి మొత్తము సంఖ్య 214. దాక్తరుగారు సహాయనిమిత్తమై గుడిపూడి భర్తీపూడి గ్రామాదులకు వెళ్లియున్నారు. గ్రామములందు గుంటలలో నీరు నిలిచి దుర్వాసన వేయుచుండుటచే లోపనను తెచ్చి వాటియందు కలుపుటకై ప్రతిగ్రామమునందును పంచి పెట్టినారు.

నవ్వపడ్డ యిండ్ల సంఖ్య ఆరాగూ కమిటివారికి రిపోర్టు చేయబడినది. సందూరునందు 40 యిండ్లును, వలసమాలపల్లెలో 26 ను, మాదిగపల్లెయందు 24 ను, అప్పికట్లయందు 90 ను, మర్రిపూడిలో 35 ను, ఇటికంపాడునందు 9 ను, బోడిపాలెమునందు 9 ను, గోపాపురమునందు 8 ను, పూండ్లయందు 25 ను, యీలేరునందు 10 ను, మొత్తము 285 యిండ్లు పూర్తిగా నవ్వపడ్డవి. మిగతా గ్రామాదుల రిపోర్టులు అందిన వెంటనే ప్రకటింపబడును. సహాయము చేయవలెనన్న యింటికి కనీసము రు 5 లు కావలసియున్నది. ఫిర్యావమొత్తము మీద నవ్వపడ్డ యిండ్లను యిరిగిన సహాయము చేయవలయునన్న రు 4000 లు కావలయును. కావున సహాయముధికముగా కావలసియున్నది. దాతలు పూర్వ మెంత బౌద్ధార్థమును చూపిలో యిప్పుడును అంతయే బౌద్ధార్థమును త్యాగమును చూప ప్రార్థితులు. బీదలు యిండ్లు లేక తిడిభూములందు చలికాలపు బాధ కోర్కొలలుతున్నారు. కావున సహాయము త్వరలో చేయవలయును.

రిమిషను:—వై సహాయముతో కొంతవఱకు బీదల బాధలు తగ్గుచున్నవి. కాని కొద్దిగ్రామాలు కలిగి వరదలచే తలములు చేరిపోయి అల్లమునున్న నారైతులసమస్య అందరి దృష్టిని ఆకర్షించుచున్నది. వీరు పూర్వము జట్టిలయినను తెచ్చుకొని యీ కఠినకాలములో పొట్టులు పోసుకొనుచుండును. తరువాత మహమ్మాయి కాలములో అప్పును దీర్చుకొని శిస్తును కట్టుచును. ఈసంవత్సరము పంటలేదు చుట్టించున కూటికి లేని సీతిలో శిస్తులు కట్టుచు దుర్లభము. గవర్న మెంటువారు బీదల విషయమును యెట్టి రానుభూతిని చూపిలో మరయితల పట్ల కూడ శిస్తురిమిషను విషయములో అట్టి సానుభూతి చే

మోటారు యూనిట్స్ తయారు చేయు

వారిలో 609 మంది

దీనినే ఒప్పుకొనిరి.

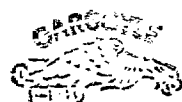
వీరిలో ముఖ్యముగా

310 మంది

తమ ఇంజనులలో

గార్గాయిట్ మోచిట్ ఆయిట్

నే ఉపయోగించుచున్నట్లుగా యితరులకు సలహా నిచ్చుచున్నారు.

Mobil Oil

Make the chart your guide

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారిచే మాత్రము తయారు చేయబడుచున్నది.

VACUUM OIL Co.,

BOMBAY
CALCUTTA

COLOMBO
MADRAS

KARACHI
RANGOON.

మాన ప్రార్థితులు. వరదల సహాయ సంఘమువారు కూడ వీరి సమస్యను తీవ్రముగా ఆలోచించవలసియున్నది.

తాడేపల్లి లక్ష్మీనారాయణ.

నేతి వేంకటాచలపతి.

మల్లాది పార్వతీశక్తిస్వామి.

కోటివల్లిలో వైద్యాలయస్థాపన

మనరాను ప్రభుత్వమువారి “రూరల్ స్కీము” ననుసరించి మా రామచంద్రపురం తాలూకా బోర్డువారిచే లోగడ రాయవరము, దంగేరు విగైరా గ్రామములలో గ్రామ వైద్యాలయములు నెలకొల్పబడియున్నవి. అటులే తాలూకా గ్రామములలోని కెల్ల మిక్కుట మగు రహదారిస్థాన మగు మా కోటివల్లి గ్రామములో గూడ నొక వైద్యాలయమును నెలకొల్పవలసినదిగా మా గ్రామపంచాయితీ (వెసిడెంటు) గారు మహారాజ శ్రీ చిక్మా కేవలిరావు పంతులుగారు శ్రీ తాలూకాబోర్డు వారిని కోరి యున్నారు. మా గ్రామ పంచాయితీవారు యందుల కను వ్యయమునం దగ్గ భాగము తాము భరింతు మరియు మిగతా అర్ధ భాగమును తాలూకా బోర్డువారిని విరాళము గోరెద మరియు శేర్వరము కొని, శ్రీముత కోనూరి శ్రీనివాసరావు పంతులు ఎల్. ఎం. పి. గారిని యిచ్చట వారి వైద్యాలయమును నెలకొల్పవలసినదిగా గోరి సదరు వైద్యాలయమును తెరచుటకు (18-11-27, వుయము శ్రీముత చిక్మిన వెంకటరత్నం చాదరిగారు యం. యల్. సి (రామచంద్రపురం తాలూకాబోర్డు (వెసిడెంటు) గారిని ఆహ్వానించి వారిచే సదరు వైద్యాలయమును తెరపించిరి. శ్రీముత వెంకటరత్నం చాదరిగారు వైద్యాలయమును తెరచి సందర్శమున వైద్యులు తమకు పరిచితు లనియ, వైద్యాలయము బీదల కందుబాటులో నుండి అభివృద్ధి పొంద గలవనియు నెలవిచ్చిరి.

మూగుల వెంకటనారాయణ.

“మద్రాసుమే మహాత్మాజీ”

దక్షిణభారత హిందీ ప్రచారసభచే ప్రకటితము

గాంధీ మహాత్ముడు చెప్పినట్లుగా 8-9-27 మొదలు 9-9-27 వరకు నొసంగి ఉపవ్యాసముల వన్నిటిని దక్షిణభారత హిందీ ప్రచార సభవారు హిందీభాషలో (మద్రాసుమే మహాత్మాజీ) అను శీర్షికతో గ్రంథరూపమున ప్రకటించిరి. దీనివల నాలుకొలుమాత్రమే. ఇందు 47 పేజీలుగలవు. ఘరింగి కొండ, పూనమల్లి, కడివరం, పెరంబూరు, తిరువల్లూరు, మున్నగు పరిసర గ్రామములలోను చెన్నపురిలో తి. వల్లి కే. డి. రాయపురము, బాట్టిటవును మున్నగు పేటలలోను మహాత్ముడొసంగిన ఉపన్యాసము లన్నియు నిందుపొందుపరుపబడెను. హిందూవిద్యార్థుల కుపదేశమున స్త్రీలసభలో ప్రసంగమును ఖద్దరుయొక్క ఆధా త్మిక మహాత్మ్యము, దారిద్ర్య విమోచనము నీలు పత్యాగ్రహము చెన్నపురిలో జరుగమన్న కాంగ్రెసు మహాసభ, మద్యపాననిషేధము, బాల్యవివాహము, భూమిపానము మున్నగు విషయములను గూర్చిన ఉపన్యాసములను మరి తెచ్చి ఉపన్యాసములు నిందుగలవు భాష మృదులముగానే యున్నది. వలయుగా రిటుల వ్రాయవలెను.

“దక్షిణభారత హిందీ ప్రచారసభ”

193, హైదరాబాద్, ట్రెస్టి కేసు, మదరాసు.

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా గ్రామోద్యోగస్థుల

మహాసభ

మహాసభ సవంబుర ఆఖరుభాగములో జరుగునని లోగడ ప్రకటించితిమి. కోతల తొందరచే ప్రస్తుతంనిలుపుచేసి దేశంబున రెండవ పక్షము జరుగవలసింది.

ఆచంట సుబ్బారావు,

కాశ్యపరెడ్డి,

బెం. నా. రైల్వే కార్మికుల పరతులు

హోముబోర్డువారు నిరాకరించుట

ఏజంటుగారి ప్రకటన

మారుమాటాడక పనిలో చేర మనట

కలకత్తా, నవంబరు 23:—అక్టోబరు 18-వ తేదీనండి వేరొకసారి మూయబడిన కర్మపురం వద్దగల పరిస్థితులను గూర్చి బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే ఏజంటుగారు ప్రకటన గావించుచు యూనియనువారి వరతులు వాటికి రైల్వేవారి జవాబు అది యూనియనువారికి నచ్చకుండుట మున్నగు విషయముల : నిందిత : నివాండును పనికి పోవలదని యూనియను వారికిను ప్రోత్సాహము జేయుచునేయున్నారని చెప్పిరి. యూనియను అగ్ర్యుడును తిన్న జూదినపుడు పనివాండు పనిలో లేని కాలముతకుగూడ పూర్తిగ వేతనముల నీయవలెనని కోరియుండెను. ఆ విషయము హోముబోర్డువారికి తెలియజేసి వారి జవాబునకై యెదురుజూచుచున్నామని ఏజంటుగారు చెలియుండిరి. యూనియనువారి కోర్కెలపట్ల హోముబోర్డువారు ఏజంటుగారి నిర్ణయము నంగీకరించిరి. చాలకాలము పనిలోనుండి యితరుల ప్రోద్బలముచే మానుకొనిన పనివాండుకలతలుముట్టుకుండుటచే చాల యిబ్బందిగ నుండునని గుర్తించి వారిపట్ల నెను యెట్టి వరతులుగోరక పనిలో జేరి సంత్సృష్టికముగ పనిజేసినచో రెండునెలలు గడవిన పిదప గతించినకాలమునకు ఉపకాంతివేతనములు ఒసంగబడును. దీనినే తగవుపరిష్కారముగ నెంచిన పక్షమందే యీమాత్రమైన ఒసంగబడును. ఎంత యిచ్చెదరో రైల్వేవారు యిచ్చుడు చెప్పజాలరుగాని పనివాండు యీ పరిష్కారము నంగీకరించి ఎంతకాలముగ సంత్సృష్టికముగ పనిజేసిన అంతధారాశ్రమగనందును. ముఖ్యముగా వారు యిచ్చుడునుసరించుచున్న పనివాండు తగ్గించుపద్ధతికి మారుమాటాడక అంగీకరించవలసియుండును. విచారణకర్త లిరువురు విచారించి యెట్లు ప్రత్యేక వ్యవస్థలగుర్తి చేయగ నాలోచింపబడుననుటకు సందేహములేదు, అని ఏజంటుగారు ప్రకటించిరి.

యూనియనువారు అక్టోబరు నెలఖర్చున యీ దిగవరి వరకుల తెలిపియుండిరి (1) పంపిణీనవారిని తిరిగి చేర్చుకొనుట, లేదా పంపిణీనాటి జీతములిచ్చుట (2) సాఫలు మూసినకాలమునకు వేతనములిచ్చుట. (3) విచారణకర్తలయెడల పనివాండు స్వేచ్ఛ గల యెట్లుకనుట కవకాశములిచ్చుట రైల్వేవారు మొదటి రెండు వరతుల నిరాకరించి మూడవదాని కంగీకరించిరి. (అ. ప్రె.)

బాపట్ల నబార్డినెము జడ్జికోర్టులో

వి. పి. నెం 51/27

పిటిషనరు:—(బుగదాతలు) త్రిపురముల్లు నరసింహం కుమార్లు పున్నయ్య, వైశ్యములం వర్తకుడు, సా॥ నెం 5 గాను.

కొంటరు పిటిషనరు:—(బుగదాతలు) కొమ్మూరు గరవయ్యకుమార్లు రానులింగం వైశ్యములం, వరకుడుతెనా.

1920 సం॥ 5 ఆగష్టున 19 (2) నెక్కు ననుసరించిన నుచుండిన పిటిషనరు, కొంటరు పిటిషనరు యిన్ సాల్వేంటుగా తీర్మానించుటకు ఒక ఆర్డరు దాఖలచేసియున్నాడు. సదరు పిటిషను విచారణ నిమిత్తం 12-12-27 వ తేదీకి నాయిదా వేయడమైనదని యిందుమూలముగా తెలియజేయడ మైనది.

బాపట్ల సబ్ జడ్జి, } వ. ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యర్,
28-11-27. } (సినిపల్ సబ్ జడ్జి)

నోటీసు

వాది:—సోలెంకటనబ్బయ్య.

ప్రతివాదులు:—కాళా హనుమంతరావు, ఆయన అవిభక్త సోదరుడు.

2 యా నరికింపారావు, 1 వ ప్రతివాది అవిభక్త కుమారుడు, 3 యా రమణారావు. 2, 3 ప్రతివాదులు మయనల్ల అయినందున గాడ్డయక్, 1 వ ప్రతివాది.

వాది ప్రతివాదులమీద బాపట్ల డి॥ మనకబుగ్గెల్లో O. S. 519/27 నెంబరున ప్రామిశరీ నోటును బట్టి 1117-0-0 లకు తెచ్చినదానా 28-11-27 తేదీకి నాయిదా పడియున్నదని యిందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది.

బాపట్ల, } పాలపర్తి ఆదిశేషయ్య,
18-11-27. } ప్రిడరు.

కమ్యూనిస్టు స్పృటుగారు నిర్దోషి

ముద్దాయివిడుదల

న్యాయమూర్తి తీర్పు.

బొంబాయి, నవంబరు 23:—“ఇండియా-ఫ్రెస్” కరకరపత్రమును రచించినందులకు గాను తేబడిన కేసులో ముద్దాయి ఫిలిపు స్పృటుగారు నిర్దోషియని జూరీలు 8 మందియు, ఒకరుమాత్రము దోషి యనియు తీర్మానించిరి.

అధికసంఖ్యాకులగు జ్యూరీ తీర్పు ననుసరించి ముద్దాయినిర్దోషియని న్యాయమూర్తి ఫాస్టుగారు తీర్పు చెప్పిరి. ముద్దాయి విడుదల చేయబడెను. అత్యుత్సాహముతో కోర్టులో క్రిక్కిరిసియున్న ప్రేక్షకులు సంతోషధ్వానముల గావించిరి. న్యాయమూర్తి ప్రేక్షకులపై గోపగించిరి. స్పృటుగారి స్నేహితులు చుట్టు మూగి వారిని పుష్పమాలలంకృతుల గావించిరి.

ముద్దాయిపక్షవాదము

ముద్దాయిపక్షమున తల్యారుఖానుగారు తిరిగి జ్యూరీకి ట్టుపన్నవించిరి. ఇంకను కొన్ని భాగముల జదివి విప్లవశక్తి యనగా సామ్రాజ్యతత్వమునకు వ్యతిరేక మనియు ఇందు అక్షర అక్షరమునకు తీయుట తప్పనియు భావమే ప్రధానమనియు తెలిపిరి. పుస్తక మంతయు దేశీయులను సామాన్యజనమునకయి పనిచేయవలెనని యుద్బోధ. “మిలిటెంట్” ఆనుపదమునకు నైరక అని అర్థము తీయరాదనియు కష్టస్థులములకు నోరుమాసికొనియుంచుకొనక మాకులను నిర్ధరించుకొని వాటిరక్షణకై పాటుపడవలెనని యర్థమనిరి. ముద్దాయి మనసులోనున్నది అతని బాధించినది. సామాన్యకారులు ధనాంధులు సామాన్యజనముల బాధించుటే. వారియందుగలిగిన బాలిచే వ్రాసిన పుస్తకము. దానియందు తలటను అదియే భావము. అట్టి భావముతో చాలమంది ఏకీభవించక తప్పదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును పారద్రోల ప్రయత్నించెనంటిలే. ప్రతిచోటను బ్రిటిషు కార్మిక సంఘములతో నేకీభవించుటలేదు. బ్రిటిషు కార్మికోద్యమము భారతీయులకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుండి వేరుపడుటకు సాయపడునా? భారతీయులను ముద్దాయి సామాన్యకారులచేతిలో నుండియు ధనముదాంధులచేతిలో నుండియు తప్పు కొనమని హెచ్చరించెను. భారతీయులను ముద్దాయి స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుకొనమని దానియర్థము ప్రజలను పిప్పిచేయుచున్న సామ్రాజ్యతత్వమునుండి యని యర్థము. దౌర్జన్యమును పురికొల్పెనందురా? అది తప్పు. భారతదేశమున ప్రచారమందున్న దౌర్జన్య రాహిత్య తత్వము తన తత్వమునకు సరిపడలేదనెను గాంధీగారు నిన్ను కొట్టినను దౌర్జన్యరాహిత్య గ నుండువానున్నాడు దౌర్జన్యఫలితముకన్న దౌర్జన్యరాహిత్య ఫలితము నైతికము గ ను కల్గును. ముద్దాయికి దౌర్జన్యస్వరూపిత్యము ఇవమలేకున్న దౌర్జన్యమునం దిష్టమనరాదు. పుగోల్పుయన్నాడని యనరాదు. భారతీయులు దౌర్జన్యరాహిత్య పక్షము చేసికొనెను లాతడర్థము చేసికొనలేదు.

హోర్నిమూనులెఖ

ముద్దాయి హోర్ని మూను వ్రాసిన లేఖను చదివి ప్రాసిక్యూటరు వారు ముద్దాయి దౌర్జన్యవాదమునియు అతడు దాని తెలిగిలేటలతో కప్పిపుచ్చిరి. దానియందు దౌర్జన్యరాహిత్యమును సమ్మియున్న అధికసంఖ్యాకులను అయిష్టము కల్పింప నిచ్చగించలేదు. ముద్దాయిపై ఆ సెలరాలోపము గడుపునరము. మీరు ఇంకెట్లెర్పనావాసములతో మెలగుచున్న ఈతడు అభిప్రాయముల వాచిపెట్టగలడని నమ్ముచురా? ఇష్టమున్న భారతీయులనుగూడ వై నావారు చేసిందే చేయదని యుద్బోధింపదా? ముద్దాయి వారిని సంఘటింపమనెను. బాంబులు విసరట చంపుట జననాశనమునుగూర్చి ఖండించెను. కరపత్రము బ్రిటిషు ప్రభుత్వముపై దాడిగాదు. ద్వేషము ప్రజల పురికొల్పలేదు. సామ్రాజ్యతత్వము సామాన్యకారితత్వము పరిపిదాతత్వము ఖండించి నిరసించెను. ముద్దాయి 25 ఏండ్ల యువకుడు. చదువుకొనినవాడు. సత్కుటుంబసంభాతుడు. దేశమునకు మంచి చేయ వచ్చియున్నాడు. కార్మికులే యాతనిదృష్టినుండున్నార. కొన్ని సాఫలుకు పని చేయుచున్నాడు.

న్యాయమూర్తి తీర్పు

న్యాయమూర్తికేసు కర్వలో ముగిసెనెను. సాత్వము తక్కువ ముద్దాయి కరపత్రము తానే వ్రాసెనని యంగీకరించెను. కరపత్రము నిషేధింపబడుటయు ముద్దాయిపై కేసు తేబడుటయు నీ కుతీర్షకును పరిబంధ ముండరాదు. సాత్వము వాదములు వాటివైమాత్రము తీర్చడదగినవి. జ్యూరీ తమ రాజకీయ అభిప్రాయములకు తాపీయరాదు. సర్వసామాన్యముగ అడకును అభిప్రాయములు గలవు. వాటిఫలితమే తీర్మానములందు గనుకను. సాత్వముమీదనే తీర్పు ఆధారప

డవలెను. ముద్దాయి పేటెంటు నమ్మకరము. ప్రాసిక్యూటరు ఖండిన విచారించదగినది. ముద్దాయి అంతయు నడవడి గమనింపవలెను. కరపత్రమునంతను ఆలోచింపవలెను. ప్రాస్పెక్టివ్ కూడదు. పంతులితాలోచన యుండరాదు. దైర్ఘ్యముగ దయాజుత్వముతో నాలోచింపవలెను. ముద్దాయి కొన్ని చోట్ల గట్టిగ వ్రాసినంతమాత్రమున ముద్దాయికి శిక్ష తప్పదనుట తప్పు. కరపత్ర రచనోద్దేశమేమి? ముద్దాయి కఠినముగ వ్రాసినంతమాత్రమున శిక్షార్హుడుగాదు. 124 ఏ క్రింద రాదగినదని జ్యూరీ కనిపెట్టిన యెడల వైవాక్య ముద్దురాదు. ముద్దాయివాతలు రాజద్రోహకరములా? ద్వేషము పురిగొల్ప నుద్దేశంపబడెనా? ప్రాసిక్యూటరు వాదమున జ్యూరీకి అనుమానమున్న అనుమానలాభము ముద్దాయిదే. 124 ఏ క్రిందరాకుండ ఎవరైనను ప్రభుత్వచర్యను దేనినైన ఎట్లైనను చేయవచ్చును. విదేశీయ ప్రభుత్వమును నపుడు ద్వేష ముదేశించి నిరసనను పురిగొల్పును. బెనెంటు కేసులో న్యాయమూర్తి “కాలము మారినది. దృష్టి మారినది. దేశపరిపాలనకు భారతీయులు సిద్ధపడుకాలమువచ్చినది.” అని చెప్పిరి. అంతకంటె ఇప్పుడెక్కువైనది. ముద్దాయియుద్దేశము ద్వేషమును పురిగొల్పుటే యని చెప్పవలసిపడదు. అట్టిదానికి జ్యూరీ సరియైనతీర్పు చెప్పవలెను. నిర్దోషి యని జైలు డీక్ష నలెను.

తీర్పు

జ్యూరీ 8 మంది నిర్దోషియనియు ఒకరు దోషియనియు తెలిపిరి. ప్రేక్షకుల యుత్సాహమునకు మేరలేదు. న్యాయమూర్తి సర్ చార్లసు ఫాస్టు ముద్దాయినివిడుదలగావించెను.

మిగిలిన కేసులు

ఈ తీర్పునుబట్టి ప్రాసిక్యూటరు మద్రాసు, ప్రకాశం కలెక్టరేట్ కేసులగుర్చి ప్రభుత్వమువారి సలహాకొరకు నాయిదాగోరెను. కేసు శుక్రవారమునాటికి నాయిదా వేయబడెను. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి సంస్థానముల సందర్శనము

పోరుబందరు

రాజప్రతినిధి ఇర్విను ప్రభువుగారు ప్రస్తుతము సతీపతి వారపమేతులై కడైవారు సంస్థానములను సందర్శించుచున్నాడు. 19-వ తేదీన పోరుబందరుచేరిరి. మహారాజా రాజా సత్కృత్య శింగుగారు వారికి సన్మానముసంగి వివిధ సామంతరాజులకు కడైవారు నాయకులను రిప్పించి వింవోసంగిరి. వైస్రాయిగారు తమ వేరన నిర్మింపబడిన మూలజమును ప్రారంభోత్సవము జరిపి రాత్రి కోటలో జరిగిన విందుసమయమున పోర్బందరు ప్రకృతిసౌందర్యమును రాజవంశమువారి ప్రాచీనసాంప్రదాయములను ప్రశంసించుచు ఉపన్యసించిరి.

హిందూమహమ్మదీయునమన్య

తోలికోజాన రాజప్రతినిధిగారు జాంనగరు మహారాజాగారి విందునం దుపన్యసించుచు జామ్ సాహేబుగారి పతి పాలన సమర్థతను క్రికెటు ఆట ప్రఖ్యాతినికొనియాడిరి. ఆ పన్యాసమునందు హిందూమహమ్మదీయునమన్యగూర్చి యిట్లు ఉచెలిపిరి. నవనగరులో హిందూమహమ్మదీయులైషమ్యములు లేకపోవుటచే మీరు అద్భుతవంతులు దేశీయసంస్థానము లన్నింటి తోబాటు మీరుగూడ కాంతిస్థాఖ్యముల సమభవించుచున్నార. ఈ మధ్య నొకసారి ఆల్యారు మహారాజాగారు మాచించినట్లుగ మతవైషమ్యములు రాజకీయాధికారముకొరకు పోరాటముల ననుసరించి యెక్కువగుచున్న కేమా దేశీయ సంస్థానములందు అధికారములు ఆదరణయు వివిధసంఘముల సంఖ్యనుబట్టియుండదు. అందుచే బ్రిటిషు ఇండియాలో తగవులకు కారణమేమయినప్పటికి యిచ్చట మాత్రము తగవులు లేనందున మీరిచ్చటిపరిస్థితుల లాభమును పొందగల్గుచున్నార. ప్రస్తుతపు మతవైషమ్యములు దేశమునకెంతయు ప్రమాదకరములు. మతసహనము శాసనబద్ధమైయుండు స్వభావము ప్రజాపరిపాలనసంస్థలయందు దత్తవంతాపరము. దేశభిక్షానముగల ప్రజలైకారితీయుడును హిందువైనను సరే మహమ్మదీయుడైనను సరే నానాటికి పెచ్చుపెరుగుచున్న యీ పితాచమును అణచివేయుటకు శక్తివంచన లేక పాటుబడవలెను.

దిబ్రుగరు, నవం 21:—దిబ్రుగరు బ్రిక్కిడు ఆలయ

సందర్శనమున ముద్దాయిలలో 9 మందికి వేరువేరుగ శిక్షలు : ధింపబడెను. (ప్రె ప్రెము.)

ఫిలిపు స్పృటుగారిచే రాజద్రోహనేరము

“చైనా ఇండియా” కరపత్ర ప్రకటన వర్తమానము

బొంబాయి, నవంబరు 21:—ఫిలిపు స్పృటు, మిరా జ్గార్, ఫిలిప్ గార్లపై “ఇండియా చైనా” యన కరపత్ర ప్రకటనసందర్భమున జరిగిన మూడు రాజద్రోహనేరముల విచారణ ప్రారంభమగుచున్నది. మొదటి సారి ఫిలిపు స్పృటుగారు విచారణ ప్రారంభించిరి. స్పృటుగారిపక్షమున పూర్వము బొంబాయి హైకోర్టులో న్యాయమూర్తిగ నున్న పి. యస్. తాల్వార్కర్ నుగాని ఇతరవ్యక్తి సహాయముతో పనిచేయుచున్నారని ప్రాసిక్యూషన్ తరపున నలుగురు సాక్షులు విచారణ పబడిరి. ముద్రాయి తాను బ్రిటిష్ పౌరుడగుటచే హిందూదేశ న్యాయసాసమున విచారణపబడరాదను హక్కునిడిచిపెట్టెను. జ్యూరీలో యారసమునలేరు. ముప్పుగు పొందువులు 4 గరు పార్శిలు, ఇకపుడు మహమ్మదీయులు నున్నారు.

అడ్వోకేటుజనరలు ముద్దాయిచే నాలోపింబున నేరమునకు సంబంధించిన సైన్సును న్యాయము తెలిపెను. సైన్సు 124 ఎ ప్రభుత్వముపై ద్వేషముకలిగింపయత్నించుట ఈ సైన్సు క్రింద రాగలదనిరి. ప్రయత్నములే మెట్టిదెనను సరే. తరువాత కరపత్రమునందలి భావగూర్చి మూడుమూ జ్యూరీని సామాన్యజనముల వీ అభిప్రాయము గలుగునో యాలోచింపమనిరి. కరపత్రభాగములందని చానివలన ప్రజలయందు ప్రభుత్వముపై ద్వేషము, క్రోధము, రాజద్రోహముగలకతవృద్ధినిరి. కరపత్రము సెలదరచించిరాయను విషయమున ముద్దాయియే రచించెనని తృప్తిరముగ ప్రాసిక్యూషన్ రుజువు చేయుగలదనిరి. ముద్దాయి చైనా చరిత్రమీద నాయుందలి విప్లవోద్యమమును గూర్చియో వ్రాయుచుండిన ఎక్కి అటంకము యుండిడిగాదు. అట్లుగాక ఆ విప్లవోద్యమసందర్భమున కరపత్రపాఠములకు ప్రత్యేకము పుట్టిచి అట్టిదే యీ దేశమునగూడ ఈ ప్రభుత్వముపై నడుప యత్నించెను. కరపత్రమునందలి ముఖ్యవిషయముల తెలుపుచు అడ్వోకేటు జనరలుగారిట్లనిరి. ఇండియా చైనా లకు పోల్చి భావి అభ్యుదయమున కడ్డుగానున్న ఒక విదేశీయులతో ఇరువురును పోరాడవలసియున్నదనియు, అదియే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమును పోర్టోలవలెననియు చైనా వారకలంబించిన పద్ధతులనే అనులంబింపవలసియున్నదనియు తెలిపియున్నాడు. దౌర్జన్యరాహిత్యపద్ధతి దేశమందు నృధామైనది. దౌర్జన్యములే నడచేయెయ్యద్యము ఇదివరలో నెరవేరనందున అది అత్యవసరము. దేశమునందుండుటలన లాభమునందుకుండ బ్రిటిష్ రాజ్య ముండుటలన నష్టపడుచున్నవారిని చేరదీసి పనిచేయవలెను. అదియే ఈకరపత్రముద్వారా ముద్దాయి చేయదలంచిన పని సక్రత్యాగాగారు వ్రాయుచు “భౌతియులనుగూడ నట్లే చేయవలెనను” అనిరి. దాని కర్మము చైనా వారలవలెనని అడ్వోకేటుగారు తెలిపిరి.

తరువాత కరపత్రమునుండి నిట్లు చదివెరి. “హంతకుడు పైబడి పీకెనుగుచుండ మన మాతడు మనకు పూర్వవిరోధి యని తలచి సాయపడుదుము. ఈ భయమును విరోధియైన యాతని చంపకుండ రక్షింపబడిన యాతడు కొన్ని అంశక దూరమునలిచి ఎవరు గెలుతురా, ఎవరు చక్రగా పోట్లుడుచున్నారాయని యాలోచించుచున్నాడనుకొని అలోచించిన యాతడు బునిహితుడనిగాని లేకున్న ఆశని కా పోరాట మంతటితో సరియనుకొని యుండునని తలంతుము. బ్రిటనుకు చైనాకు యుద్ధము సంబంధముదే.” పుష్టు కమండలి ముఖ్యోద్దేశ మేమన భారత రాజకీయ నాయకులు పల్లెటి గ్రామములకు పోయి కార్మికులు రైతులనుండి సైన్యమును తయారుచేసి దానతో దేశమునందు స్వరాజ్యమును సాపింపమని అది చైనాలో నీలైన భారతదేశ మండలగాని అని పునఃకోడేశము.

తరువాత ప్రాసిక్యూషన్ తరపు సాక్షులు విచారణపబడినవి. డి. ఇన్నెస్ టర్ బేకాయిగారు ముద్దాయిచేదస్తూరి గూర్చి చెప్పుచుండ “మూడవ అధ్యాయమునలి కొంతభాగము తప్పు తక్కినదంతయు ముద్దాయి ఏమూరియే” అని ముద్దాయి రుప్తన న్యాయవాది తెలిపెను. కొన్ని భాగములపై తక్కిన దంతయు తానే వ్రాసెనని ముద్దాయి తెలిపెను. ముద్దాయికి లేబరు పరిశోధకకాఖవారిచ్చిన దివానుచమస్థాలుగారి పేరిటయు త్రములండను పుస్తకముల నర్దుటలు. తమతరపున పనిచేయునుని యిచ్చిన యుత్తరములను న్యాయవాదిచూపెను. ముద్దాయి ఈ దేశమునకు సరియైన న్యాయమైన పనిమీదనే వచ్చెనని తెలియనగుననిరి. న్యాయమూర్తి ముద్దాయి వాజ్యాలముతో పాటు ఈ యుత్తరములను గూడ ధయించేయమనిరి.

ముద్దాయి స్టేట్మెంటు

ముద్దాయి పక్షపువాదన

బొంబాయి నవంబరు 22:—న్యాయమూర్తి సర్ చార్లసు ఫాసెటుగారును ప్రత్యేకజూరీయు స్పృటుగారి కేసు విచారణ ప్రారంభించిరి. మరియొకసాక్షులతో ప్రాసిక్యూషన్ ముగిసెను. తరువాత తన స్టేట్మెంటును ముద్దాయి చెప్పెను.

ముద్దాయి స్టేట్మెంటు

అందు 1921 లో నేను బొంబాయి కాలేజీలో 1924 లో కృతార్థుడనై 1925 లో కార్మిక పరిశోధనకాఖమును చేరితిని. 1926 ఆగష్టునుండి చిరేలు, కార్మికుగార్లచే నియోగింపబడితిని. దీనినందులో ఈ దేశము చేరువకు వారికొలుపులో నుండిని. చార్లసు సర్ పోతుల జీతము నిచ్చెడివారు. 1921 లో కార్మిక సంఘమును చేరితిని. లేబరు పక్షమునకు సంబంధించిన పేజీ ఆర్నాటుగారి సావాసమున పరిశోధన 1925 వరకును చేయుచుంటిని. దీనినందులో పరిశోధనకాఖవారు ఈదేశ ముండిరి. పుస్తకము లమ్ముటలన వచ్చిన కవిషనును పొందుచు పనిచేయుటకు చిరేలు, కార్మికుగార్ల నన్నుండిరి. నేనిక్కడ ఆరు నెలలుగాని సంవత్సరముగాని యుండుటకుగల కారణమేమన కార్మిక సంఘములస్థితియు పరిస్థితులు తెలిసికొని కార్మిక పరిశోధనకాఖ నెలకొల్పుటకు తీరుననేమో చూచుటయే కొన్ని నాళ్లనుండి ఈ ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. కార్మిక పరిశోధనకాఖ డైరెక్టరు పేజీ ఆర్నాటుగారు దేశమును అనేకులతో పరిచయము గలుగజేసికొనుటకు పిలవనటులు నాకు ఉత్తరములను డి. పి. సింహాచంద్రులకును, జోషీదంపతులకు దివాను చమస్థాలు, టి. సి. గోస్వామిగార్లకును ఇచ్చియున్నాడు. పరిశోధన కాఖలో చైనాపని చూచుచున్న హాచిన్సన్ గారు పరిచయము గలుగజేసికొనుట నాకొకయుత్తర విచ్చిరి. ఈయుత్తరములలో కొన్ని పోలీసువారివద్ద నున్నవి. ఇప్పుడు వారు తీసికొనివచ్చిరి. కార్మిక పరిశోధనకాఖను ఇంగ్లాండులోని మెలియన్ సంఘమువారు స్థాపించిరి. వివిధ దేశములందలి కార్మిక పరిస్థితుల గ్రహించుటవారిపని. హాచిన్సన్ గారు వ్రాసినయుత్తరమందు నాకు ప్రేమయూనియను పనియందు తృప్తిహమున్నటులను ఇచ్చుటి కార్మిక సంఘములు చేయగలిగినంత సాయము నాకు కలుగజేయవలసినదనియు వ్రాసియున్నాడు. నాయుద్దేశములు గోస్వామిగారికి పేజీ గారు వ్రాసినయుత్తరమందున్నవి. నే నీదేశ ముందలి ప్రేమ యూనియను లకు కార్మిక పరిశోధనకాఖతోడి సంబంధమువలన గలుగులాభముల తెలిపి వారి రికార్డులను రాజకీయదస్తావేజులను అస్సెంబ్లీ రికార్డులను సం గ్రహించుటే. భారతదేశమందలి కార్మిక పరిశోధనకాఖ పనిచేయుట. అందులకే ఇక్కడకువచ్చి కార్మిక నాయకులతో ముచ్చటించితిని. బొంబాయిలోని కార్మిక సంఘముల గూర్చిన తెక్కలు సంపాదించుచు కార్మిక సంఘములగూర్చి పత్రికలకు వ్రాసితిని. నేను ఈపరిస్థితులను చైనా ఇండియాలోని చక్కగ తెలిసికొంటిని. కరపత్రమందు నేను తెలిసికొనినదానిభరితమును మాత్రమును వ్రాసితిని. దేశమందలి ప్రభుత్వముపై ద్వేషమును జనింపజేయు నుద్దేశింపలేదు. స్వరాజ్యమును సంపాదించు నుద్దేశించినవానిదృష్టితో చైనావిషయముల చర్చించి జాతీయ నాయకుల ఖండించి దేశ ఆర్థికస్థితిని తేటపరిచి రైతులను కార్మికులను కట్టుబాటుచేసి సంఘము లేర్పడుటలను గూర్చిన విషయముల చర్చించుటే. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి సామ్రాజ్యతత్వమును ఖండించితినిగాని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమును ఎదిరింపలేదు. నేను నిర్దోషిని. నేను చెప్పవలసిన దంతే. మిగిలినదానికి వకీలున్నాడు.

న్యాయమూర్తి:—హార్మిమానుకు నీవు వ్రాసినయుత్తరము విషయమై ఏమందువు.

ముద్దాయి:—అది హార్మిమానుకు వ్రాసినయుత్తరముగాదు గాని అందు సమాధాన మువసరమైనవాక్యము “దౌర్జన్యమును గూర్చి యుక్తిగ వ్రాసితినిని మీ రనుకొందురని తలంచుచున్నాను.” అనుదానికని తలంచుచున్నాను. ఈదేశమందు దౌర్జన్యమును గూర్చిన వాస్తవతినాచమలు జరుగుచున్న సమయమున ఎవరి మనసును నొప్పింపమందుచే నాయుద్దేశము.

న్యాయమూర్తి:—తైపుమిషను నీదేనా? ముద్దాయి:—అవును.

న్యాయమూర్తి:—కరపత్రముద్రణ విషయమున నీ యుత్సాహమునకు గారణమేమి? అడ్వోకేటు, ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు వెల్లితివా? ముద్దాయి:—అవును.

న్యాయమూర్తి:—నీవు దౌర్జన్యవాదినని ప్రాసిక్యూషన్ తెలుపుచున్నది. నీ కేసు చివ్వెదా?

ముద్దాయి:—ఆకాగితములు గానలేను.

ప్రభుత్వ వాదము

జ్యూరీకి ఉపన్యసింపమచు అడ్వోకేటు జనరలుగారు ఇట్లు నుడివెరి: “ముద్దాయి కరపత్ర ప్రచురణసందర్భమున అమితోత్సాహము చూపెను. కరపత్రనిజార్థ మేమన, భారత జాతీయవాదులు పనికిరారనియు, సామాన్యజనులలో వారు పనిచేయవలెననియు సైన్యసహాయమున చైనాలోవలె విదేశ ప్రభుత్వమును పోర్టోలవలెననియు, ముద్దాయియుద్దేశము. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముపై సామాన్యజనులకు ప్రేమ గలిగించి దాని నెదుర్కొను నట్లు చేయుటయే. అందువలన 124 సైన్సుక్రింద శిక్షింపదగును.

ప్రతివాది పక్షవాదము

తరువాత పూర్వము న్యాయమూర్తిగ పనిచేసి సైన్సు నందిన శ్రీయుత పి. యస్. తల్యార్కర్ గారు వాదించిరి. “ప్రభుత్వపక్షమున కరపత్రభాగములు చదివి అపారముచేయబడినవి. ఇట్టికేసుల నాలోచింపవలసిన విధములేదు. కరపత్ర మంతయు నొకటిగ గ్రహింపవలయును. అప్పుడు వారు చెప్పిన నేరముక్రింద వచ్చునా? లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకగారి కేసునందు న్యాయమూర్తులు తెలిపినదానిని తెలుపుచు తిరిగి ఇట్లుపన్యసిందిరి: “మందు తమరందజాకరపత్రము చదివి ఎట్టి అభిప్రాయము కలుగునో యాలోచింపుడు. సామ్రాజ్యతత్వము ధనాంధత్యములపై న్యాయములని గ్రహింపతప్పదు. సామ్రాజ్య తత్వమువలన కొన్ని జాతులను మరికొన్ని దోచుకొనుచున్నవనియు, అందువలన ప్రభుత్వ మట్టిదానిని ఆపుచున్న చైనాయు దాహరణము తెలుపుచు తాను తెలిసికొనినవిషయములను కరపత్రమున లిఖించెను. దేశమున కార్మికోద్యమమును లేపదీసి సామ్రాజ్యతత్వమును పోరదోలి అందరకును లాభముచేయు నతని యభిప్రాయము. కావున ద్వేషమును ప్రబలజేయు పుస్తకము గాదు. రేపటికి నాయుదావేయబడెను. (అ. ప్రె.)

మీచర్మమును ఉచితముగా

స్వస్థపటచు కొనుడు

నూతనచర్మమును చేకూర్చుగల జాంబక్. శాంపిల్

జంతుసంబంధమైన క్రొవ్వ రహితమైన జాంబక్ ను చర్మవ్యాధులనుండి బాధ నొందువారలకు జాంబక్ కంపెనీవారు శాంపిల్ డబ్బీని ఉచితముగా నిచ్చుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు. బాధ నుపశమించుట యందు అద్భుతప్రవీణత గలది.

ఎక్కిమా, తామర, గజ్జి మొదలగు భయంకరమైన చర్మవ్యాధులనుండి శ్రమనొందుచున్న నేజే మాకు వ్రాయుడు. ఉచితముగా శాంపిల్ డబ్బీ పంపబడును. గాయములకు, నరుకులకు, కాల్పులకు, జాంబక్ ను యుపయోగించిన ఆశ్చర్యకరమగునట్లుగా త్వరలో నివారణముగను.

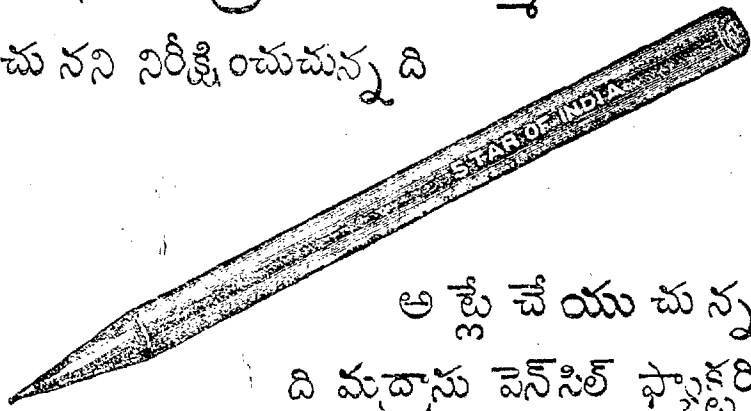
అందులోచేరిన అమూల్యమయినవి, అసాధారణములైన మూలికల ప్రభావమువల్లనే త్వరలో ఉపశమనము గలిగించుచున్నది. అదియునుగాక జాంబక్ చెడిపోవునదియు కాదు. చర్మవ్యాధుల సంబంధమైన పురువుల నశింపజేసి త్వరలో నూతన చర్మమును చేకూర్చును. వాచుట, మండుట మొదలగు వాటినుండి చర్మమును రక్షించును.

కెమిష్టు లందరివద్దను 2 సైజులలో విక్రయింపబడును చిన్నది 1-కి 1-0-0 పెద్దది రు 2-4-0 ఏజంట్లు దాదా అందుకో, యస్ నేడు, మదరాసు

ఉచితము జాంబక్ కౌపన్

మీ పూర్తి పేరు అడ్రెసు విపులముగా వ్రాసి అందులో ఒకలకాబిల్ల ను (తిరుగు తపాలఖర్చుకు) యీకౌపనును చేర్చి వైన తెలుపబడిన ఏజెంటుకు పంపిన జాంబక్ శాంపిల్ డబ్బీ ఉచితముగా బడయగలరు. ఆంధ్రపత్రికపేరును పేర్కొనుడు. Zam-Buk

హిందూదేశము ప్రతిమనిషి తనధర్మమును నిర్వహించు నని నిరీక్షించుచున్నది

అట్లే చేయుచున్నది
ది మద్రాసు వెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ

(2) 1964 పోస్టు బాక్సు నెం. 86, మద్రాసు.

విలేజ్ ఆఫీసర్ల కాన్ఫరెన్సు

గ్రామోద్యోగులమొరలర్యోగోదనములైనవి కాసన భావప్రకృతిరములు తెల్లము చేయుచున్నవి. రాష్ట్రకర్షములు కాశ్యోతముగా మజరా వచ్చినప్పుడైనను తమకేతనమాలి వృద్ధి జేయగలవను వారియొకటియొకటియైనవి. కాసనభవారు కనీసముగా నిర్ణయించిన పదునైదురూపాయలైనను మట్టగలవను విశ్వాసములు పటాపంచలైనవి. తీసికేసిన యోద్యోగులను పునఃప్రతిష్ఠాగ జేయవలసివచ్చుటచే వున్నవారి తీతములలో కొంతసామ్య తగ్గించి వారికి జీతముల నీ తగ్గయించుట చిత్రముగానున్నది. ఈసంవత్సరమునం దిచ్చుటకు నిరాకరించిన జమాబందీ ఆలవెన్సు కాశ్యోతముగ నిరాకరింపబడుట యంతకంటె చిత్రముగానున్నది. గ్రామోద్యోగులకు జమాబందీ ఆలవెన్సు అనగత్యముని నిర్ణయించి గ్రామకార్య కిచ్చుట చిత్ర విచిత్రములయందు ప్రాముఖ్యత బడయుచున్నది. గ్రామోద్యోగి కొరకై కాన్ఫరెన్సు చేయబడిన మొత్త మెప్పుడు మార్పు పొందే కపోవుటయే జమాబందీ ఆలవెన్సు జీతముల ప్రమాదమును దానికి మించునడ నుండవలసివచ్చుటయు తప్పనిసీయగు తేలనో తెలియకున్నది. ఇతర యోద్యోగుల క్యాండిని లేని యావిధానము నిర్ణయించి గ్రామోద్యోగులయెడ నింత ప్రత్యేకాదరము చూపుటకు గల కారణ మగమ్యగోచరముగా నున్నది.

వినికిగల ముఖ్యకారణము లేమైనను ప్రస్తుతము గ్రామోద్యోగులకు వారిసంఘములయెడ, ఆనాదరణ గలుగుటకు కారణమగుచున్నది. "కాసనభవారి నిర్ణయము ననుసరింపని గవర్నమెంటువారు సంఘనిర్ణయముల నామోదింతురా?" యని నిరాశతో సంఘనిర్వాహకులను పృచ్చించుచున్నారు. సంఘనిర్వాహకులు చెప్పినసమాధానములతో తృప్తిపడ సంఘనిర్వాహములకు పలువురు వుపేక్షపహించుచున్నారు. సంఘములను రిజిస్టరు చేయుటకు సహితము ధన హభాసముగా నున్నది. సభల నేర్పరచినను పలువు రచ్చటకు వచ్చుట లేదు. వచ్చినవారైనను "సరే" యని తలయూచుటయేగాని సంఘమువిషయమై శ్రద్ధసహించుటలేదు. ఈ కారణములచే నిర్వాహకులేమియు చేయజాలక నిర్వారబొందుచున్నారు. యోద్యోగుల తెప్పైన రమ్మని సమయచేసినచో వారివుత్తరువుప్రకారము తొందరగా జేరవలసియొందుటచే మోటారుబస్సులకు ధనవ్యయమునకొర్చి బయమారు తిరుగుగ్రామోద్యోగులు తమ సంఘనిర్వాహమునెడ నిట్టియనాదరణ జూపుట కడుంగడు శోచనీయము. ఆంధ్రజిల్లా కాన్ఫరెన్సు సేర్పాటు చేయవలయునని విత్రలు కొందరు కొన్ని నెలలక్రిందట ప్రానియొడిరి. కాని తిరిగి చలనమేమియు కలుగలేదు. ప్రతిరాలాకాసును సంఘములనేర్పరచి, అవి జిల్లాసంఘములకు లోబడియుండునట్లేర్పరచి ఆంధ్రజిల్లా సంఘమునకేజిల్లాసంఘములు లోబడునట్లేర్పరచి ఆంధ్రజిల్లా సంఘమునందే శ్రీ గవర్నరు దొరనాటి మనకేతనాదులవిషయమై డిప్యూటీమేజరు పంపినచో శ్రీవారు మనకష్టములను తెలిసికొని మనయెడల దయవహించి మనకేతనాభివృద్ధిని జేయుటకు తలపడకునేమో? గాని నమను తిట్లకొరకు వదిలి యూరికున్నచో మనకష్టముల నెక్కరెను? అని?

సంయుక్త గోదావరిజిల్లాసభ నేర్పరచవలయునని మిత్రులొకరు నూచించియున్నది. కాని అది జరుగుభాగ్యము ప్రస్తుతస్థితిలో దుర్భలమని అనుచున్నది. ఇప్పుడు సిగ్గుపడున్నది—పచ్చిపగోదావరిజిల్లాసభ నిర్వాహకుల తలకాయున్న మూర్ఖగోదావరిజిల్లాసభ నిర్వాహకుల తలకాయున్న సమీపముగా సంఘముచే యానందముగ గోదావరిజిల్లాసభ నేర్పరచు యాలాలాకాలానందముగ పనిచేసిందో జరుగుట తలపడకును. గ్రామమునకలదు పలువురు అశ్రద్ధగానున్నారు. వారివిషయముతో శ్రద్ధసహించిన తర్వాత ఆట్టియేర్పాటు జరుగగలదు. ఆట్టి భుభసమా జేతము త్వరలో గలుగుగాక!

మూలమునాడు జేయు నత్సరతాలాకాసభలకు తాలాకాలోర్ధవారును డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరును (పోస్టాఫీసు మొనర్చి తాము స్వయముగా వచ్చుటయేగాక తక్కు టీచరులు గూడ విధిగా వచ్చునట్లునరింతురు. అవిధముననే మానయోద్యోగులకుడ మాసంఘమునెడ యాదరణమాపినచో చాలాబాగుగా నుండును. కాని వారట్లానరింప బోరని ప్రస్తుతము వారిధానములు విశదము చేయుచున్నవి. కావున సోదరగ్రామోద్యోగులు నిరత్యాసముచే నిర్వారబొందక తమ సంఘములయెడల తామే ప్రత్యేకాదరముంచి సంఘసభలకు తమ రాకచే వికసనమొనర్చి సంఘములను తమయాలిచే నిలయనట్లానర్చి సంఘముద్వారా విన్నములను చేయుచుండలెనని కోరుచున్నాను.

"మిత్ర వేతనాభివృద్ధి చేయదలచుకొనలేదని శ్రీగవర్నమెంటువారు పలుమాను తోయజేయుచుండగా ఆర్యోదనవలన విన్నపములతో పనియేమి?" అని పృచ్చించువారు పలువురుగలరు—ఇంతమాత్రముచే నాకాధంగమునంకితమయద్దమునునెడ నిరత్యాసములను గావలసిదేనా? ఈస్థితితనములతో దారిద్ర్యముగల ముఖభించుచు సగమకాశ్యోమాడవలసిదేనా? తొలత చేయదలచలేదని చెప్పిన మకాన్యము లెన్నిటిని శ్రీగవర్నమెంటువారు తరువాత చేయుటలేదు? డిప్యూటీమేజరుద్వారా మనకష్టములను వారికి తెలియజేసినయెడల వారిగునను మారకూడదా? ఇప్పుడు మారకున్నను యిక ముందైనను మారకుండునా? మనమూరకుడుచో మన వేతనాభివృద్ధివిషయమై వారు తలపోసెదరా?

మూలమునాడు కాన్ఫరెన్సు కత్తెంత సహాయముజేయు మీరు మాస్వయంజులను నేమోభావముతో చూచుచుండదగునా? యిది భావ్యమగునా? యిది అత్యవసరగాకుండునా?

ఒక వేతనములు మాత్రమేగాక ప్రేక్షనరీ సప్తముకూడ కొరతపడియున్నది దీనివిషయమై తెలియపరచుకొనవలదా? ఈస్థితితనములతో వీనిని కొనుటకు మనమెంత కష్టపడుచున్నామో తెలియజెప్పవలదా? ఈస్థితితోద్యోగులకు సప్తయిచ్చేయు ప్రేక్షనరీ సప్తయిచ్చేయు హిసాబేతులతో గమనికట్టులకు లోనగుచున్న మనకు కొరతపడుట శోచనీయముకాదా? వేతనములు హెచ్చుగా నున్నచో ప్రేక్షనరీ హెచ్చుగా నివ్వవలసి యుండును. కాని వేతనకూనులకు మనకు ప్రేక్షనరీహాస్యత కేల జేయకూడదని యుద్దేశించి యున్నారేమో? మావేతనములయెడ తన శ్రద్ధతో పృచ్చించు కౌంగ్రెసు కాసనసభ్యు లీవిషయమునకా కాన్ఫరెన్సులో పృచ్చించి మాకృతజ్ఞతాభివందనముల నొందివలయునని వినయపూర్వకముగా విన్నవించుచున్నాను.

గ్రామోద్యోగుల జీతములు హెచ్చించు తగ్గించినను, బట్టలు అంకెకు మీరరాదను నిర్ణయకారణముచే జీతములు హెచ్చించుమని కోరిన కొందరినితగ్గించి జీతములు వృద్ధిజేయుటయు, తగ్గించినవారిని వేయవలసినదని కోరినయెడల అందరిజీతములను తగ్గించుటయు, ప్రస్తుతమాచారముగా నున్నట్లు తోచుచున్నది. ఎవ్వరికిని లేని యానియము గ్రామోద్యోగుల మొగముపైనే కేలవ్రాయబడివున్నదో తెలియదు. మనకష్టములను విపులముగా డిప్యూటీమేజరుద్వారా తెలియజేసినచో యీ ఆచారముమీర మనయెడల శ్రద్ధసహించుట తలపథము కావచ్చును. కావున మీదీర్చి నిద్రనంకిత మేల్కొని మనదేశమున నున్న పలుసంఘములను జూచియెనను గ్రామోద్యోగసంఘునిర్వాహ, నిర్వాహకత్వములకు (పోస్టాఫీసునర్పగోరుచున్నాను.

పోదరులారా! నేను కొంచెము కలుపుగా వ్రాసినానని విూతతోవినయెడల తమించి వానిన్న పమును పృథ్వియపూర్వకముగా మన్నించి మామయద్దమునునెడ శ్రద్ధసహించ గోరుచున్నాడను.

కాకర్లమూడి భాస్కరరావు.

ఏలూరు జి. ఐ. టి వారి ప్రతాపరుద్రయ నాటకము

ఈ నాట్యసమాజమువారు ఈ నెల 12 వ తేది శనివారము మా భీమవరనగరమున "ప్రతాపరుద్రయ నాటకము" ను ప్రదర్శించిరి. వీరి ప్రదర్శిత నాటకము లన్నిటిలో ఇది అత్యంతము ప్రశస్తిగాంచినదని విచటయేగాని కనులార మాయభాగ్యము ఈ నాటికి మాపురపాదలకు ఘటించినది. నే నిది వలకు ఇతర సమాజములవారు ప్రదర్శింపగా కొన్ని మాటులు ఈ ప్రతాపరుద్రయమును చూచి యుంటిని. కాని ఇదివరలో నేను గ్రహింపజాలని విశేషములను ఈ జి. ఐ. టి. వారి ప్రదర్శనమున గ్రహింపగలిగితిని. ప్రతాపరుద్రయముయొక్క ప్రాశస్త్యము ఈ సమాజమువారు బాగుగ వ్యక్తీకరించిరని వ్రాయుట కుత్తికై కాదు.

శ్రీయుత మంజులూరు కృష్ణారావుగారు యుగంధర పాత్ర గత భావమును గుణమును గ్రంథకర్త హృదయము నెరిగి పోషించిరి. రాజా చెలంబడెను; రాష్ట్రరక్షణము కర్త వ్యమ; ఆరాజకము నాకట్టవలయును; శ్రద్ధుని విముక్తికి సంవిధాన మున్నేర్పవ్యమ;—భేదము-విషాదము పెన్నొన్నవి. సహనము వానిని స్వాధీనమున కొనక ప్రయత్నించుచున్నది. మంత్రప్రయోగము యథాపూర్వముగ సాగవలయును. ప్రతి భావికాసము ముండగించిన ట్లగపడరాదు—ఈ చిత్రపుత్తుల పరస్పర సమ్మేదమును ప్రకటించిన యుగంధరకు కృష్ణరా యనియం దావహించెను. రుద్రుడేవి నాశ్వరించి యనున యింకెను; రాకొమరుని నూరడించెను; "కొనిపోయె నమ్మనీ పట్టిని యవనడు.....వరకు మేడు నెలల పది దినము లోలో దెచ్చియిత్తు దేవీ నీకక" అని ముప్పుడవ్యును సమాశ్వరించెను. ఈ పట్టున యుగంధరుని హృదయమున నిరగ్ధమై యుండిన భేదము, "పాతాళం బురుగానీ" అను సావప్తంభ శబ్దముతో పొంగి పొలిచి కరుణరస తరంగములై సదస్యమును నిగ్గుము జేసినది.

యుగంధరుడు జెట్టియై ఢిల్లీ వీధులలో గంటలు వేసిన ఘట్టమున సదస్యము భ్రమలో మునిగిందీ ఈ పట్టు కర్ణనమును మించినది.

పేరిగాడు ప్రత్యేకముగ ప్రశంసించదగినవారా. క్రాన్యమైన కంతకధర్మముగలవారా. అపస్వరముగా భాడుట కడుగట్టము అట్లే బుద్ధిశాలి జెట్టిబాగులవారువలై న టిందెరులయూ, పేరిగాని పాత్రను మామిలాకండు మారు అంతికానాథ వరప్రసాదరావుగారు శ్లాఘ్యముగ గాపాడిరి. ఈ యలకానాథ వరప్రసాదరావుగారు ఢిల్లీనుల్లాను పాత్రనుగూడ ధరింతురని ప్రకటనయం దగపడెను కాని వీరు ఖుస్రాగాంగూడ నటించిరి. ఈ పాత్రలయం లితరతమ్యము వీరు సమయోచితముగ బ్రకటించిరి. ఈ రెండు వేసములు ఒకలే వేసిరని యెటుంగలేక పోయితిమి. అచ్చము మహాపృథియత మూర్తిభించియండెను వేసములతో భావను, వృత్తిని మార్చగల చతురత వీరికి నైసర్గికమని తోచుచున్నది.

విద్యానాథ చెకుముకులూ, తురకసరదారులను యథోచితముగ నిర్వహించిరి. ప్రతాపరుద్రుడు మంచి పాటకుడు గట్టమును జూపనిలోపము సమర్థింపరాదు. పదినను ప్రదర్శింపకుండుటచేగాకలోలు విద్యానాథుని నటనాకాళము పూర్తిగ బహిష్కరించెనది కాదు.

మొత్తముమీద నాట్యము రసప్రప్తియందు కొంత పడలేదు. ఈ సమాజమువారి ప్రతాపరుద్రయ ప్రదర్శనము చూచి యానందించుట భాగ్య ముయే తలచెనను గంధకర్త మెచ్చునకు నిజముగ పాత్రులే వీరు. కాని చిల్లరవేసగారిడు కంతపాత్రను నువేక్షించుట వెల్లడియైనది. అలాంటి సవరించుకొందు రని హెచ్చరించుచున్నాను.

నాట్యకళను వికసింపజేయు ననవగు లక్షణములు వీరియందు బొడగట్టుచున్నవి.

(ద్రవ)

6 వ ఆంధ్రదేశ కళాసంతుల సంస్కరణసభ

ఆరవ ఆంధ్రదేశ కళాసంతుల సంస్కరణసభ పడమర గోదావరిజిల్లా యేలూరులో యీ సంవత్సరము డిసంబరు 24, 25 తేదీలను జరుపబడును.

అహోన్యసంఘమునకు ఆధ్యక్షులుగా చదలవాడ కరీబి గారు ఎన్నుకొనబడిరి. కంఠిట్లు పాసకాలు, అంబు రంగయ్య గార్లు కార్యదర్శులుగన; కంఠిట్లు నరసింహముగారు కోశాధ్యక్షులుగను గొమ్ము కొనబడి సను లలి చురుకుగా జరుపబడుచున్నవి.

కందుల వీరసుబ్రహ్మణ్యం, కార్యదర్శి, ఆంధ్రదేశ కళాసంతుల సంస్కరణసంఘము,

కార్తికపక్ష నాయకులు

మోతీలాలు నెహ్రూగారిలో సంభాషణలు

లండన్, నవం 22:— మోతీలాలు నెహ్రూగారు కార్తికపక్ష నాయకులు తీవ్రముగ సంప్రదించుచున్నారు. జార్జి ల్యాన్సుబరీ మున్నగు నాయకులు భారతీయులపట్ల సానుభూతి గల్గియున్నారు. తమతప్పును దిద్దుకొనటకు అంతయు మించిపోవు సమయమున ప్రయత్నించుచున్నారు. రాయలు కమిషనుబిల్లు చర్చకు పయనపును కార్తికపక్షమువా రేవైఖరి నవలంబించవలసినది గురువారము ఆలోచించెదరు. ఇంతవరకు కార్తికపక్షమువారికి రాయలుకమిషనుగూర్చి చెరిపినది భారతరాజకీయవేత్తలే. భారతకార్తికప్రతినిధుల యభిప్రాయము గావలెను.

కొందరు కార్తికపక్ష నాయకులు జానీ, గిరి, చామను బుగాల్ల ముఖ్యప్రాముఖులను దెలుపవలెనని గోరిరట. వారిని గా వీరగుదురట. కాని పరిస్థితులు బాగులేవు.

రాయలుకమిషనుబిల్లు

భారతీయుల స్వయంనిర్ణయసిద్ధాంతమునకు భిన్నముగ నుండుటచే దానిని ఆక్షేపించవలెనని కార్తికపక్షమువారిని గోర, వారు ప్రత్యుత్తరము నీయలేదు. ఒకవేళ ఆక్షేపించి లేని విచారణసిద్ధాంతము నెత్తుకొనరు. సభ్యుల నిర్ణయమును అసగా భారతీయులు లేనివిషయము నాలోచించెదరేమో, అందుచే వారు ఆక్షేపించుటకు వీలులేదు.

భారతీయుల స్వయంనిర్ణయమునాత్రమునుగూర్చి చర్చించ వలెననియు నెహ్రూగారు ల్యాన్సుబరీగారి నడుగదలచిరి గాని వా రట్లు చేతురిన నమ్మకములే. కార్తికపక్షమువారు సవరణపట్టమును ఆక్షేపించ లేకున్నను భారతీయుల స్వయం నిర్ణయాధికారము నంగీకరించుటకు జేయవచ్చునని లండను భారతీయు లనుచున్నారు. కాని ఇదివరకే కార్తిక నాయకులు రాయలుకమిషనును చెరిపిన సమృద్ధిచే ఈవిషయము నెత్తుటకు వీరికి వీలులేదు. ఎత్తినచో స్వయంచర్యవ్యాపారముగ నుండుని ప్రభుత్వమువారు అనెదరు.

తమ ప్రతినిధులను లేచిరమ్మన దలచుకొననపుడు వారు భారతీయుల స్వయంనిర్ణయ మునాత్రమునుగూర్చి పూనుకొనుట అసందర్భము.

భారతీయుల స్వయం నిర్ణయాధికారమునైన సమర్థించి కార్తిక ప్రతినిధులను లేచిరమ్మనకున్న, భారతీయుల సమృ కము మొదలంట పూర్తిగ కార్తికపక్షమునుండి పోవునని భారతీయులు స్పష్టముగ కార్తికపక్ష నాయకులకు చెలిపిరి.

కార్తికపక్షమువారు భారతీయుల పట్ల నిరర్థకముగ ప్రవర్తించిరి. కాని సకలత్వాలాగారు కొంతవరకు పూనుకొని డరు. నిర్మాగమాటముగ అడిగెదరు. భారతీయుల స్వయంనిర్ణ యాధికారమునుగూర్చి ఆసలు పాలితజాతిస్వాతంత్ర్యమునకు ఒప్పుకొనువాడుకాదు గాని తాను భారతీయుడు. ఇది భారతా భ్యుదయము. అందుచే ఆతడు వెనుదింక్ పోకును. ఇంతలో సకలత్వాలాగారు మాస్కోనుండి తిరిగి వచ్చెదరని అనుకొన లేదు. కాని సమయమునకు తిరిగివచ్చిరి. రాయలుకమిషను బిల్లును ఆక్షేపించెదనని చెలిపజేసెను. రాయలు కమిషను విచారణ నివేదికనుబట్టి పాలితుల భాగ్యోదయమును నిర్ణయించు కట్టిహక్కు లేదని చెలిపిరి. భారతీయులే తమ భాగ్యో దయమును స్వయంనిర్ణయమునాత్రముప్రకారము నిర్ణయించుకొన వలె ననిరి.

కీ॥ శే॥ హ్యేమిల్టన్ గారు

ఆంగ్ల దేశమునొక 8 సంవత్సరములుగ పనిచేసినజార్జి హ్యేమిల్టను ప్రభువు చనిపోయెను. 58800 పౌనులు ఆస్తియున్నది. తనవారిసమృద్ధిగాని ఇతరవిశేషములు సమృద్ధిగాని లేకుండ తన కును ఎల్లిక్, కర్జనుప్రభువుల ఇండియా రాజప్రతినిధిగ నున్న పును జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించరాదనిరి.

వైమానిక పయనములు ప్రమాదకరముగ లేకుండుటకు వైమానికమంత్రివర్యమువారు సాధనముల నరయుచున్నారు

ప్రభువులసభను సంస్కరించుటనుగూర్చి ఆలోచించు చున్నారు.

స్ట్రాంకో-యుగోస్లావియా ఒడంబడిక

దై ఒడంబడికనుగూర్చి రోములో ప్రతిపక్షములు జరుగుచున్నవి. ఇటలీ కీ ఒడంబడిక ఇష్టములేదు.

తుపాను ఘోరము

పెక్కునౌకలు బ్రద్దలగుట

లండన్, నవంబరు 21:—తుపాను వీచుటచే పెక్కునౌకలు బ్రద్దలై నవి. ఎండలో చనిపోయిరి. చేపల నౌకాకటి సిబ్బంది తో మునిగిపోయిన దనుకొనుచున్నారు. డచ్చి నౌకాకటి ముని గిపోయెను. కొందరు కన్వించుటలేదు.

న్యూఇంగ్లండు వరదలు

వలన 6000000 పౌనుల నష్టము గల్గెను.

హంగరీ ఫోర్టరీనోట్ల కేసులో ముద్దాయి మొదట అనుకొన్నవాడు గాడట.

గోల్డ్కోస్టుకు క్రొత్తనౌకాకాయము నేర్పాటుజేసెదరట వచ్చేమార్చిలో. (పడమటి ఆఫ్రికా)

బ్రిటిషు డొమినియనులలో బ్రిటిషు సరకులనే కొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

అలంకోభంగారు బోర్డోజేరిరి.

మేరీ రాకొమరై గర్భాధానము ప్యారిసులో జరుగును.

పనిలేనివానికి జీవనోపాధిగాను కామన్వెఫ్థలో క్రొత్తగా బిల్లును భీమ జేయుటకు ప్రవేశ పెట్టెదరు. 22, 23, 24 తేదీలలో చర్చించెదరు. దీనికి పనివాంఛు యజమానులు ప్రభుత్వమువారుగూడ తమవంతును గట్టవలెను. మనుషటికంటె ఇప్పుడు పనిలేని స్త్రీపురుషులకు పిల్లలకు వయసు ప్రకారము ఎక్కువ ఇచ్చెదరు.

పనిలేనివారి పిల్లలకు వృత్తివిద్యను నేర్పించవలె నను సవరణను ప్రవేశ పెట్టెదరు.

పెయినులురాజు పారిక్రామికరంగ మను లాంకాపై రును జూచుట కే గను. రెండుమూడుకోజు లచట నుండురు.

మాంచెస్టరులో గిడ్డంగిలో ప్రతిచేళ్లకు చాలనష్టము గల్గెను. ఎందుకు పనికిరాకుండబోయినవి.

సోలమాన్ లో జరిగినహత్యకు బాధ్యుని బట్టి క్షీంచుటకు నైన్యమును బంపితిమని గోరుగారు ప్రత్యుత్తరములిచ్చిరి.

ట్రాన్సుజార్జియానియాప్రభుత్వము

ట్రాన్సుజార్జియానియా స్వాతంత్ర్యమును గుర్తించుచు త్వరలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ప్రకటించునని గోరుగారిరి. కాని పరిపాలనము పల ప్రయిను మాండేలు ప్రకారమే సాగను. జాతిసమితి జేసిన సవరణలను గుర్తించెదరు.

స్ట్యాంగు-హేలో జర్మను మతబోధకుని సయినికులు కాల్చి చంప ఆతని గాత్రము దోచుకొనిరట.

రాత్రివేళ దుకాణమును మూసిపోవునపుడే దొంగలు డెరీటామ్ను దుకాణములో బడి దోచుకొనిరి, నగలన్నిటిని.

సోవియటులు 14000 చేళ్ల ప్రతిని ఈజిప్టులో కొనెదరు.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో అభివృద్ధి కెంతయో యవకాశమున్నదనియు వలస వీర్వాలుజేసిన బాగుండుననియు, పోయి వచ్చిన బ్రిటిషు వర్తకసంఘము వారయన్నారు.

డర్బనులో చమురు సప్లయ జేయుటకును నూనెను కుత్తెవరకు ప్రయత్నములను జేయుటకును డర్బన్ చమురు కంపెనీ పూనుకొన్నది.

నిర్మలమైన నువ్వులనూనె

మీరు మీఆహారపదార్థములను తెల్లగా పప్పు చేయబడిన నువ్వులలోనుంచి తీసిన మంచి నూనెతో వడకుకొని ఆరోగ్యమును పొందవలెనని వివరములకు యీ దిగువచిరునామాకు వ్రాయుడు.

కె. బనవరాజు బ్రదర్సు.

(సామగ్లకోట.)

M. S. M.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927 సం॥ నవంబరునెల 24 తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి	,, 42 కలవి రు	15 0 0 15 8 0
నెల్లూరివి	,, డిటో	,, 16 4 0 16 8 0
ఫీల్లి	,, డిటో	,, 16 8 0 17 0 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,, 11 8 0 12 0 0
సువ్వులు	,,	,, 20 0 0 22 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,,	16 0 0 17 0 0
సెనగలు	,, డిటో	,, 13 12 0 14 4 0
పెసలు	,, డిటో	,, 16 0 0 17 8 0
మినుములు	,, డిటో	,, 17 0 0 19 0 0
ఉలవలు	,, ర 195	,, 15 0 0 15 8 0

3. నూనెపప్పులు

సువ్వులనూనె బా 1-కి	,,	155 0 0 160 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0 24 0 0
కొండాపురం జేరు సెనపపు బా 1-కి	,,	50 0 0 52 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	,, 48 0 0 46 0 0
జేరు సెనగనూనెగానుగ బా 1-కి ర 118 మిషన్ నూనె	,,	110 0 0
అముదము బా 1-కి	,,	101 0 0 103 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

చాయపసుపు బా 1-కి	74 0 0	75 0 0
కురపసుపు	,,	44 0 0 48 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	105 0 0	120 0 0
దరియాలు	,, బా 1-కి ర 140 మొదలు	147 వరకు
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మలుగు 1-కి	రు	40,46
కాళ్ళపా సిపాయకట్టు	,,	,, 50,55
బెల్లము బా 1-కి	రు	28 0 0 57 0 0
అన్నా చక్కెర బస్తా 1-కి	,,	28 14 0 29 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	21 0 0 49 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	,,	29 8 0 30 0 0
చదరం	,,	24 0 0 30 0 0
రవుండు	,,	24 0 0 31 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి	రు	7 10 0
నెం 6 ,, కట్టారి	,,	4 14 0
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 2 0
నెం 60 ,, కారంబెన్ని	,,	10 6 0
నెం 20 1/2 కాపురతి	,,	7 2 0
నెం 20 1/2 రెట్టెస్త్రీలు	,,	7 6 0
నెం 40 జమ్మరు, 10 పా	,,	10 4 0
నెం 44 సాండో	,,	5 8 0
నెం 4 బెన్ని మసీదు	,,	4 0 0

7. దూది

బోండాబెట్టు బారువ 1-కి	రు	390 0 0
------------------------	----	---------

8. లోహములు

నెం 100 తులం 1-కి	రు	61 8 0 61 12 0
బంగారు తులము 1-కి	,,	21 0 0 21 2 0
సవరము 1-కి	,,	18 7 8
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	230 0 0 235 0 0
రాగి బా 1-కి	,,	255 0 0 258 0 0

రంగులు

అతిమేలు సిగ్గుట్టులాండు అతిజరయిన్ సింహం	20 డిగ్రీలు పీపా 1-కి రు	62 0 0
,,	,,	1 14 0
,,	,,	1 13 6
,,	,,	1 13 0
,,	,,	1 12 9
,,	,,	1 12 6
డేర్గ్టు పాన్సు స్కాల్ తెట్ అనగా (బర్ని-రెడ్డు)	8 8 0	
కాంగో 8 డి	1 0 6	
పదరు 4 డి	1 2 0	

సువర్ణ సుందరరసము సవామేహములకు పం
 దివి. 31 31 గలూరి
 ముందరకాట్టిగారిచే కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి సవామేహ
 ములకును గురువర్ణము. ఇకాజ్జను అనవసరము. 50 మాత్రం
 గు. 5/ వాడువిధము ముందుతో పంపబడును. 2128
 3 ఆర్డరను చూపకాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

ఆయుర్వేదాచార్య కరము రు. 3.0-0
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6
 ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భన్మవకాశిక రు. 1
 (2046) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తికాశ్యపు, బెజవాడ.
 4154 మీజాతకచక్రముయొక్క నకలు గాని లేక పుట్టిన
 తేదీ సరియైనకాలము తెలియబరచినయెడల ఫలితములు (వా
 యబడును. జాతకము పూర్తిగాదశాంశర్యకలతో వ్రాయటము
 15 రూపాయలును, 1 దశవింశతలతో వ్రాయటము 8 రూపాయ
 లును, 1 సంవత్సరమునకు 8 రూపాయలును తీసికొనబడును.
 శ్రీ వెంకటేశ్వర జ్యోతిషవిలయము, బెజవాడ.

గాంధీ దైవజుడు
 భవిష్యత్తునుగురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయటము
 రు. 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్నవ్రాయు
 కాలమును తెలుపవలెను. సర్వకార్యములయందును జయము
 పొందుట "జయవశికరణి" తాయకు 1 కి రు. 2-0-0. వి. పి
 ఖర్చులు. 0-4-0. 2598
 వి. కే. శతగోపాచార్యులు, తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

మదన కామేశ్వరిలేహము 3
 బలహినులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక,
 నిస్సత్తుక, కుష్మందము, ఆతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి
 మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును
 గలిగించును. 2 డబ్బీలు నాలుగు. 20 తులముల డబ్బీలు 1-4-0
 పాలనగంధలేహము—తక్కువకీ (శ్రేష్ఠమయినది
 సవామేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, యితరవర్మరొగములు
 కీర్ణవోష్టులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలుచాలును.
 20 తుల డబ్బీలు. 1-4-0 వి. పి ఖర్చులు పేరు. 8851
 పి.సి.పి ఆంధ్రకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేసి-నెల్లూరుజిల్లా.

శాస్త్రోక్తమైన జ్యోతిషం
 భవిష్యత్తును గురించి 6 న్యాయమైన ప్రశ్నలకు బదులు
 వ్రాయటము రు. 1-0-0 ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 సంవత్సర
 ఫలము వ్రాయటము రు. 5-0-0 వి. పి. ఖర్చులు పేరు.
 ప్రశ్న వ్రాయుకాలము తెలుపవలయును. సర్వకార్యములందు
 జయము నొసగు శ్రీ ముద్రామూర్తికవచము రు. 2-8-0
 శ్రీ శివమద్రామూర్తికవచ నిలయము,
 8860 తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

గొప్పసత్వతేత } ఘనత } గోవధభావులకు
 సత్వరధర్మము } వహించిన } త్వరలో సభ్యత
 నర్పడు. } శ్రీ గౌతమీ } వహింపుడు

గోరక్షణసంఘవిజృంభి 4153
 రాజమహేంద్రవరమున స్థాపించియున్న, శ్రీ గౌతమీ
 గోరక్షణకరణాలయమునందు లోక కల్యాణ మొనర్చుచే, బీది
 గోవును భారులను, శకుహంశకులవశముకాకుండ రక్షించి పో
 పించుటకును, సంతానకరమైనగోవుల భాష; అపరద్యాపర
 గోవులనునట్లనర్చుటకును, పశువులకు సాహాయ్యముతో.
 ఆసంఘాత్మకముగ గోవును భారుల గ్రాసనివాసములకు తగిన గో
 వ్యభిసములు గల తోటపురమధ్యమున క్రయముపొంది యీ
 సంఘము రిజిస్టరు చేయించియున్నాము.
 ఈ యుద్ధమునునందు మహాగాజులాది సామాన్యలవర
 కు హిందూమహమ్మదీయూది హిందూహిందూలు తమకీక్త్యానుసార
 రము నేను వందలు పదులు ఒకటూదిద్రవ్యము దయచేసి సుమ
 రు 10 వేలమంది సభ్యులవహించియున్నాను. లక్షలాదిద్రవ్య
 ము వేనవేలసభ్యులు ఆత్మవశ్యకమైయున్నది. విరాళములు
 నర్తాశనములు మున్నగునందాలు వెంటనే రాజమండ్రికి శ్రీ
 గౌతమీ గోరక్షణసంఘమువేర పోస్తుద్వారా తమ సంపూ
 ర్ణమైన యద్రస్సుతో సాముపంపినతోడనే తిరుగటపాలో
 దాతలకు అచ్చు రసీదు రూపాయిమ్మ అందిచెయ్యబడును.
 ఇట్లు శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణసంఘ ప్రధానకార్యదర్శి,
 దేవపల్లి వెంకటనరసింహుడు. రాజమండ్రి

ప్రకటన
 ఆయుర్వేద శాస్త్రమునందు కోశేశ్వరుని కొండవద్ద
 శ్రీ ప్రసన్నకోశేశ్వరస్వామివారిని దర్శించి వామ సంవ
 త్సర మాఖ బ 10 శుక్రవారంకోజున శ్రీమలవారు
 శ్రీ కాశీశ్రేణములతే నేవించి కృతార్థులుగా, ఎలకు ప్రతిష్ఠ
 చేసియున్నాను.
 తదాది భక్తులు నేవించుకొనుచున్నారు. అక్కడనే శ్రీ
 భువనేశ్వరి అమ్మవారిని శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామివారిని
 ప్రతిష్ఠించియున్నాను.
 అక్కడ నిత్య మభిషేక వైశేష్య దీపారాధనలు జరు
 గుటకు నాకు శ్రీశ్రీ భక్తులయందు కర్తవ్యం నియమించి నిత్యం
 ఒకరి గోత్రనామములతో కాశ్యముగా ఆర్చనాదులు జరు
 గుటగాను 885 రోజులకు 885 మంది భక్తులను సమకూర్చితే
 కాశ్యము జరుగునని కలవి యుత్పించగా యిప్పటికి 200 రెండు
 వందలమంది గోవు చినబోగయ్యగారు వగైరా వుభయదార్లు
 సభించినారు. యింకా 165 గరు చేరవలసియున్నది. అక్క
 వుభయదారు ఒక్కమాటుగా రు 82-0-0 ముప్పయిరెండు రూ
 ప్యములు మూలధనముగా యిచ్చేయెడల అందువచ్చే ఆదాలో
 యీకార్యము నిర్వహ్యముగా జరుగును గనుక యిందుకు
 తోడ్పడి యీధర్మకార్యం నిర్వహ్యముగా జరుగగలందులకు
 యీ కార్యము 15 ల లోపల పేరు, గోత్రము, గ్రామము,
 కలము, పోస్తు తెలుపుతూ రు 82-0-0 నాపేర పంపితే లిప్టులో
 చేర్చి వారిధర్మము కాశ్యముగా వుండులాగున యేర్పాటు
 చేయుదుము. లిప్టు పూర్తికాగానే బ్రష్టిలను నియమించి 885
 భక్తులను రిజిస్టరుదస్తావేజుతో చేర్చి దస్తావేజువారి రిజిస్టరు
 చేయుదును. సందేహంపుడే ముందు నాపేర వుత్తరం వ్రాసి
 జవాబు తెప్పించుకొని యీధర్మమునకు తోడ్పడవచ్చును.
 సత్రముగూడ శివరాత్రినగైరా పుణ్యదినములతో అన్నదానం
 చేయుటకు ఆప్రదేశముండే వున్నది.
 ఇదివరకు యీధర్మమునకు యెక్కువగా తోడుపడ్డవారు.
 రు 2000-0-0 రెండువేల రూపాయలు నర్సారావు
 పేట తాలూకా గోవిందపురవాసి, కెల్లంపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య
 గారు యిచ్చినారు దేవాలయం కట్టుబడిగాను.
 800-0-0 మూడువందల రూపాయలు బెజవాడ కాపు
 రులకు అప్పన వెంకటకృష్ణయ్యగారి భార్యయ్యను కనిగెల్లుల
 లక్ష్మీనరసమ్మగారున్న లింగము తెప్పించుటకున్న కుండీ
 కట్టించుటకున్న వగైరా కైంకర్యములకు సమర్పించినారు.
 80-0-0 గుడివాడ శివరామయ్యగారి భార్య సరసమ్మ
 గారు నందికి సమర్పించినది, బెజవాడ.
 80-0-0 చుండూరి సాంబయ్యగారు విఘ్నేశ్వరునికి
 గాను సమర్పించినారు, తెనాలి.
 1200-0-0 లు యిచ్చి నిడుముక్కల సుబ్బారాయుడు
 గారు భావిత్రివ్వించినారు, బెజవాడ.
 1200-0-0 లు యిచ్చి శ్రీ మద్ది వెంకటసుబ్బయ్యగారు
 భావిత్రివ్వించినారు, గుంటూరు.
 200-0-0 లు యిచ్చి మద్దన రంగయ్యగారు భావి
 త్రివ్వించినారు, జగ్గాపురం.
 1200-0-0 లు శివరాత్రి రోజువారిపూజ జరుగగలందు
 లకుగాను నర్సారావు తాలూకా ములపరగ్రామవాసులు బం
 ధకవి వియ్యన్నపంతులుగారు సమర్పించినారు.
 200-0-0 మాఖ బ 12 లు వారి పూజ జరుగగలందు
 లకుగాను బంధకవి వియ్యన్నపంతులుగారి భార్య రామలక్ష్మి
 మ్మగారు సమర్పించిరి.
 400 0-0 మాఖ బ 11 ల రోజు వారిపూజ జరుగు
 టకుగాను మూరె మంగమ్మగారు సమర్పించినది, నర్సారావు
 పేట తాలూకా యిర్లపాడు.
 య-ం యాభై కెల్లంపూడి లిప్టు 100-0-0 కిలారు
 నరసయ్య గారిభార్య నారమ్మగారు ఆషాఢశుద్ధ 11 ల రోజు
 వారిపూజ జరుగగలందులకు సమర్పించినది, గోవిందపురం 3.
 కమ్మవారి పాలెం.
 100-0-0 మాఖ శుద్ధ 7 ల రోజు రిభస ప్రమిలోజు పూ
 జ వారిపేర జరుగగలందులకు అప్పన వెంకటకృష్ణయ్యగారి
 భార్య రామమ్మగారు సమర్పించినది, బెజవాడ.
 50-0-0 మాఖ బ 18 ల రోజు వారిపూజ జరుగుటకు
 రాయసం మానుమంతరాయుగారు సమర్పించినారు, గోవింద
 పురం. యం-50 యీనాం ఆషాఢ శుద్ధ 15 రోజు వారిపూజ
 జరుగగలందులకు కొలజిలవలవిశ్వనాథంగారు సమర్పించినారు,
 గుంటూరు.
 యింకా అనేక మంచిపుణ్యులు రు 1, 2, 4, 5, 6, 10, 20,
 రూప్యములు అనేకమంది సమర్పించినారు. యిప్పటికి ఆ
 మందు రు 10000-0-0 పదివేల రూపాయలు కైంకర్యములు
 జరిగినవి. యింకా నిత్యసత్రము వగైరా దేవసమర్యాదములు శివ
 రాత్రికి కళ్యాణోత్సవాదులు జరుగవలయును. ఎవరైనా యెక్కు
 వును సమర్పించినను వారినిలాగునతో అస్థులయందు నియమింప
 బడును. గుడిపల్లి అయ్యప్పభాట్ల,
 నర్సారావుపేట బొట్టు గోవిందయ్య.

AMRUTANJAN
 The Only
 "Rain Killer"

 Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

ఒక నెలలోనే సంస్కృతభాషతో మాట్లాడు తెలుగు?
 విష్ణుభట్ట దుర్గయ్యశర్మ రచించిన సంస్కృత బాల
 బోధిని గ్రంథములను చక్కగా చదివినవారు సంస్కృతభాష
 తో మాట్లాడ గలరు. ఇప్పుడు సంస్కృతబాలబోధిని గ్రంథ
 ముయొక్క మొదటి రెండు భాగములును సిద్ధముగా నున్నవి.
 అరెండు పుస్తకముల వెల రు 0-9-0; రు 0-12-0 పోస్తు బిల్లు
 లను పంపుచో రిజిస్టరు బుక్కుపోస్తుగా అరెండు పుస్తకము
 లను పంపబడును. వి. పి. గా పంపుచో వృథాగా ఇంకను
 రు 0-4-0 వ్యయముగను.
 చిరునామా:—వి. దుర్గయ్యశర్మ, పెద్దాపురము.

శాశ్వతభోగఫండు 4216
 తమతమ శక్త్యానుసారం యీ ఫండులో ద్రవ్యము సమ
 ర్పించినవారి సొమ్ము బ్యాంక్లో నిల్వవుంచి అందువైన వచ్చే
 వడ్డీతో ప్రతినిత్యము ప్రసాదభోగం చేయించి అది శ్రీవారికి
 నివేదన చేసి యాత్రార్థమై వచ్చు భాగవత బృందమునకు వివి
 యోగపర్చబడును. వెల కొంచము. ఫల మధికము.
 ఇది శ్రీనివాస సర్కారువారిచే కాంక్షా పొంది
 రెండు సంవత్సరముల క్రిందట స్థాపించబడినది.
 అసలు సొమ్ము దేవాలయ మూలధనముగా నిలచియుం
 డును. వడ్డీమాత్రం నిత్యబోగంక్రింద ఖర్చుబడును.
 కాన భగవద్భక్తులైనవారు తమతమ శక్త్యానుసారం
 ద్రవ్యసహాయము చేయించ వేడుచున్నారము.
 (శ్రీ భద్రాచలం,) దేవలపల్లి కులశేఖరరావు,
 ది 11-10-27.) అమీక, దేవత భద్రాచలం.

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము
 రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది
 నూర్తనారాయణ శాస్త్రిగారు రచించినది ఆంధ్రభా
 సప్రదాయము చరిత్రాత్మకముగా 15 పూర్వలాక్షణికములతో
 ములతోను 160 పూర్వముహాకవుల ప్రయోగములతోను కులభ
 వై లిని వివరింపబడినది. దీనికి శ్రీయంత కట్టమంచి రామలిం
 గారెడ్డి యమ్. ఏ. గారు దివ్యమైన పీఠిక వ్రాసిరి. గుమారు 60
 మంది పండితులు సదభిప్రాయము లిచ్చిరి. అనేకపత్రములు
 ప్రశంసించినవి. భాషాస్వరూపము తెలిసి యానందింతులకు
 దగిన యుత్తమగ్రంథము. 860 పుటలు 14 ప్రకరణములు 2
 భాగములు. పోస్టేజికాక. 1-4-0
 రెండు భాగములు కలిపిన టైండు. 1-8-0
 ఈ త్తరరామచంద్ర భట్టభూతికృతికి సరసమైన
 తెలుగు 0-12-0
 ఆంధ్ర దేశరూపకము, రూపక, నాయక, రసాదుల
 లక్షణములు చక్కగా వివరింపబడినవి. 0-8-0
 రావలినవా రిట్లు వ్రాయవలెను.
 4150 మేడూరి-శ్రీరామమూర్తి,
 ఇద్దిమఱేటి, రాజమండ్రి.